

Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2011 krachtens de Wet op de Rechtsbijstand

Inleiding

Uitgangspunt van de Wet op de rechtsbijstand is dat advocaten die rechtsbijstand in de zin van de wet willen verlenen zich daartoe inschrijven bij de Raad voor Rechtsbijstand. Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand (verder: de Raad) kan op grond van de artikelen 14 en 15 van de Wrb voorwaarden aan de inschrijving verbinden die betrekking hebben op de organisatie van het kantoor waar de rechtsbijstandverlener werkzaam is, de verslaglegging van de advocaat omtrent de door hem/haar verleende bijstand, het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks kan worden toegevoegd en de deskundigheid van de advocaat op bepaalde rechtsterreinen. Deze voorwaarden zijn algemeen verbindend.

De Raad stelt als voorwaarde voor het toevoegen van (beginnende) advocaten op basis van de Wrb dat het verzoek om inschrijving door de Raad volledig is behandeld en is ingewilligd.

De Raad kan op grond van art. 16 Wrb uitsluitend in bijzondere gevallen een niet-ingeschreven advocaat toevoegen. Dit is het geval indien een rechtzoekende uitdrukkelijk en gemotiveerd om toevoeging van de niet-ingeschreven advocaat verzoekt of indien voor de verlening van rechtsbijstand op een bepaald rechtsterrein onvoldoende advocaten met de desbetreffende specialistische deskundigheid zijn ingeschreven. Het verstrekken van een toevoeging aan een niet-ingeschreven advocaat dient een uitzondering te blijven. Een advocaat die op grond van art. 16 Wrb vaker dan sporadisch een verzoek om toevoeging indient dient zich op grond van de Wrb te laten inschrijven.

In ieder geval zal aan een niet-ingeschreven advocaat geen toevoeging worden verleend indien hij toevoeging verzoekt op een terrein waarop in de door de Raad vastgestelde inschrijvingsvoorwaarden deskundigheidseisen worden gesteld.

Naast de algemene inschrijvingsvoorwaarden kent de Raad een afzonderlijke regeling en deskundigheidsvereisten voor Strafrecht, Psychiatrische patiëntenrecht, Vreemdelingenrecht, Asiel- en Vluchtelingenrecht, Internationale kinderontvoering alsmede voor de verlening van rechtsbijstand in zaken van (kinder)straf-, vreemdelingen- en psychiatrische patiëntenpiket.

Artikel 1. Kantoororganisatie, verhouding met de Raad (artikel 15 lid 1 sub c Wrb)

- a. De advocaat dient een regeling te hebben getroffen ten aanzien van de organisatie van zijn kantoor in overeenstemming met de eisen van een goede praktijkuitoefening, waarin naar het oordeel van de Raad voor Rechtsbijstand voldoende voorzien is in:
 - telefonische bereikbaarheid tijdens kantooruren, inbegrepen het gebruik van een telefoonbeantwoorder en van een fax
 - alsmede de bereikbaarheid per e-mail. De advocaat geeft de Raad zijn e-mailadres op;
 - de aanwezigheid tijdens kantooruren van de advocaat en/of van een secretariaat;
 - vervanging van de advocaat bij ziekte en vakanties.

- b. Ten behoeve van de gegevens met betrekking tot het aanvragen en declareren van toevoegingen en piketten voorziet de advocaat in de naar het oordeel van de Raad noodzakelijke inrichting.
De advocaat richt zijn toevoegingsaanvragen en declaraties zorgvuldig en volledig in, met inachtneming van de regels die bij of krachtens de wet, of op basis van algemene voorschriften of specifieke aanwijzingen van de Raad zijn gesteld. De advocaat is open en duidelijk in de informatie die hij bij zijn aanvragen en declaraties verschaft. Hij vermeldt uit eigen beweging bijzonderheden die voor de beslissing van de Raad van belang zouden kunnen zijn.
De advocaat vraagt geen toevoegingen aan voor zaken waarvoor geen toevoegingen kunnen worden verleend, bijvoorbeeld voor het treffen van betalingsregelingen, voor zaken waarvoor geen of volstrekt ontoereikende gronden bestaan of een wettelijke termijn is verstreken. Indien daar gezien het aantal zaken waarin dit toch is gebeurd een gerede aanleiding voor is, kan de Raad voor Rechtsbijstand de advocaat waarschuwen dat zijn inschrijving hiervoor kan worden doorgehaald.
- c. Voor deelname aan een piketregeling dient de rechtsbijstandverlener tijdens kantooruren, tijdens weekend en feestdagen per (mobiele) telefoon, per telefax dan wel per e-mail bereikbaar te zijn.
- d. De advocaat die deelneemt aan het strafpiket moet volgens het hem meegedeelde piketrooster beschikbaar zijn en behoort zich op de dagen dat hij dienst heeft tussen 7.00 uur en 20.00 goed bereikbaar en beschikbaar te kunnen houden voor het aannemen van meldingen. Kan hij daaraan niet voldoen dan regelt hij vooraf waarneming. In sporadische gevallen (voltooide levensdelicten, gijzelingen en ontvoeringen) kan ook buiten voornoemde tijdstippen een piketmelding aan de advocaat worden doorgegeven.
Indien de advocaat werkzaam is in een strafpiket-regio waarvoor de piketcentrale meldingen doorgeeft, moet hij beschikken over een mobiele telefoon met internettoegang ten behoeve van het bevestigen van meldingen vanuit de piketcentrale.
Een advocaat die niet aan deze voorwaarden heeft voldaan, kan nadat hem eerst een waarschuwing is gegeven van het strafpiket-rooster worden verwijderd. De Raad doet van de waarschuwing en van het besluit tot verwijdering van het rooster schriftelijk mededeling aan de Deken in het arrondissement waarin de advocaat is gevestigd.
- e. De advocaat dient de zaken waarin hij is toegevoegd persoonlijk te behandelen dan wel de aan hem toebedeelde piketdiensten persoonlijk te verrichten, behoudens gevallen waarin sprake is van overmacht, ziekte, op dezelfde dag geplande zittingen in andere zaken of andere zwaarwegende redenen. In dat geval zorgt de advocaat voor waarneming. Indien een andere advocaat voor hem waarneemt, blijft ook de toegevoegde advocaat aanspreekbaar op de kwaliteit van de verleende rechtsbijstand.
- f. Het is niet toegestaan om toevoegingen aan te vragen ten behoeve van een andere advocaat of rechtsbijstandverlener, bijvoorbeeld voor een niet ingeschreven advocaat of voor een advocaat die niet aan specifieke deskundigheidseisen voldoet of het maximum aantal toevoegingen heeft bereikt.
- g. De advocaat behandelt de zaken waarin hij gefinancierde rechtsbijstand verleent zorgvuldig en doelmatig.
- h. De advocaat laat medewerkers van het kantoor die geen advocaat zijn, in toegevoegde zaken geen andere dan ondersteunende werkzaamheden, zijnde geen rechtsbijstand, verrichten. Bij overdracht van een dossier aan een andere advocaat

wordt om mutatie van de toevoeging verzocht. De advocaat draagt daarbij zorg voor een volledige en zorgvuldige overdracht van de bij de toevoeging(-saanvraag) behorende bescheiden.

- i. De advocaat die op grond van de Advocatenwet geschorst is, stelt het centraal kantoor van de Raad onmiddellijk schriftelijk op de hoogte en draagt zorg voor overdracht van zijn toevoegingszaken. Hij meldt daarbij aan de Raad welke advocaat in zaken waarin nog geen toevoeging verleend is in zijn plaats moet worden toegevoegd.
- j. De advocaat voert in zaken waarin hij is toegevoegd een deugdelijke tijdregistratie. Daarin wordt de aan rechtsbijstand bestede tijd op juiste en verantwoorde wijze bijgehouden op datum en naar verrichting. Indien gebruik wordt gemaakt van vaste tijdseenheden, mogen deze niet groter zijn dan zes minuten. In een urenspecificatie moet minimaal onderscheid gemaakt worden tussen correspondentie, telefoon, conferentie, procedure, studie en een korte aanduiding worden gegeven met wie is gesproken of gecorrespondeerd.
- k. De advocaat bevordert dat voor een rechtzoekende die daarvoor in aanmerking komt een toevoeging wordt verleend. Indien een advocaat niettemin in een specifiek geval met een rechtzoekende, die voor een toevoeging in aanmerking komt en daarop door de advocaat is gewezen, schriftelijk overeen komt dat door de rechtzoekende geen gebruik wordt gemaakt van gesubsidieerde rechtsbijstand en dat in plaats daarvan de zaak op betalende basis zal worden behandeld, kan hij zijn werkzaamheden niet op toevoegingsbasis declareren. Indien een toevoeging is verleend, wordt deze aan de Raad ter intrekking toegezonden.
- l. In wederzijds belang behoren (medewerkers van) de Raad en advocaten te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.
Een advocaat die zich bij herhaling schuldig maakt aan onbehoorlijk of onheus optreden, zowel jegens medewerkers van de Raad of de piketcentrale als in bredere zin door zich in strijd met de algemeen geldende normen van fatsoen en redelijkheid in de beroepsuitoefening te gedragen, kan – nadat hij op dit gedrag is aangesproken door een leidinggevende van de Raad – van deelname aan het stelsel voor de verlening van gesubsidieerde rechtsbijstand worden uitgesloten.
- m. De advocaat onthoudt zich van gedragingen die met de doelstelling van deze voorwaarden in strijd komen.

Artikel 2. Entreetoets Nederlandse Orde van Advocaten en auditverklaring (artikel 15 lid 1 sub c Wrb)

- a. De advocaat die op of na 1 januari 2010 aan de Raad om inschrijving verzoekt of heeft verzocht moet, als de Nederlandse Orde van Advocaten aan hem een nieuw kantoornummer heeft toegekend en van hem vraagt een entreetoets af te leggen, bij zijn inschrijvingsverzoek de Raad voor Rechtsbijstand in het bezit stellen van een verklaring van de Raad van Toezicht in het arrondissement waarin hij kantoor houdt. Uit deze verklaring moet blijken dat de advocaat de entreetoets van de Nederlandse Orde van Advocaten met goed gevolg heeft afgelegd.
- b. Indien de advocaat zijn advocatenkantoor of een samenwerkingsverband van meerdere advocaten verlaat om elders zelfstandig de praktijk voort te zetten, moet hij, als de Nederlandse Orde van Advocaten hem heeft verzocht een entreetoets af te leggen de Raad voor Rechtsbijstand in het bezit stellen van een verklaring van de Raad van Toezicht van het arrondissement waarin hij kantoor houdt. Uit deze verklaring moet blijken dat de advocaat de entreetoets van de Nederlandse Orde van Advocaten met goed gevolg heeft afgelegd.

- c. Indien de advocaat zijn advocatenkantoor of een samenwerkingsverband van meerdere advocaten verlaat om bij een ander kantoor de praktijk voort te zetten en dat kantoor niet beschikt over een eerder afgegeven auditverklaring of een verklaring waaruit blijkt dat de entreetoets met goed gevolg is afgelegd, kan de Raad besluiten dat aan deze advocaat een verklaring kantoororganisatie wordt toegezonden. Deze wordt na invulling en ondertekening door de Raad getoetst. Indien de verstrekte gegevens akkoord worden bevonden, volgt registratie voor het gehele kantoor. Indien de ingevulde verklaring kantoororganisatie daartoe reden geeft, kan de Raad besluiten dat het kantoor alsnog een auditverklaring moet overleggen.
- d. Indien de Raad voor 1 januari 2010 op grond van de toen geldende inschrijvingsvoorwaarden aan de advocaat heeft verzocht om een auditverklaring over te leggen en deze verklaring op 1 januari 2010 nog niet bij de Raad was ingediend, behoort deze verklaring in 2011 binnen de door de Raad gestelde termijn overgelegd te worden.
- e. De advocaat dient bereid te zijn de door de Nederlandse Orde van Advocaten en de Raad overeengekomen kwaliteitssystemen na te leven en zich te onderwerpen aan intercollegiale toetsing.
- f. De advocaat dient tevens bereid te zijn de normen die door de Raad ten aanzien van bepaalde rechtsgebieden gesteld worden in best practice guides na te leven. Er zijn samen met de Orde best practice guides ontwikkeld op het terrein van asielrecht, vreemdelingenbewaring, arbeidsrecht, echtscheiding en gedwongen opname en behandeling van psychiatrische patiënten.

Artikel 3. Verslaglegging (artikel 15 lid 1 sub d Wrb)

De advocaat dient desgevraagd informatie te verstrekken over de afhandeling van zaken in het kader van afleggen van verantwoording aan de Raad. Deze informatieplicht kan ook worden aangewend met betrekking tot de evaluatie van door de Raad gevoerd beleid. Desgevraagd dient de advocaat verslaglegging te doen over de wijze waarop aan de inschrijvingsvoorwaarden is voldaan.

Artikel 4. Aanvang praktijk

De advocaat - met inbegrip van de advocaat die voorwaardelijk is ingeschreven op het landelijk tableau - kan door de Raad worden ingeschreven indien hij voldoet aan de inschrijvingsvoorwaarden genoemd in de artikelen 1 tot en met 3.

Artikel 5. Minimum/maximum (artikel 15 lid 1 sub a Wrb)

- a. Om te voorkomen dat de kwaliteit van de rechtsbijstand in het gedrang komt, door onder meer het te snel en te veel aanvragen van toevoegingen of door het onvoldoende tijd en aandacht besteden aan zaken, worden aan een advocaat jaarlijks niet meer toevoegingen afgegeven dan het equivalent van 250 "eenheden". Hieronder worden mede begrepen de ambtshalve toevoegingen. De Raad zal bij het beoordelen van het maximum-aantal toevoegingen rekenen in "eenheden" teneinde rekening te kunnen houden met de specifieke opbouw van de praktijk. Een afgegeven toevoeging van 6 punten of meer telt voor 1 eenheid, een afgegeven toevoeging van minder dan 6 punten, maar meer dan 2, telt voor 0,67 eenheid en een afgegeven lichte adviestoevoeging telt voor 0,33 eenheid¹.

¹ Asieltoevoegingen tellen voor 1 eenheid.

- b. Indien een advocaat het maximum aantal toevoegingen heeft bereikt, zullen in het betreffende kalenderjaar geen toevoegingen meer aan hem worden afgegeven. De advocaat kan in het volgend kalenderjaar opnieuw om inschrijving verzoeken. Als hij in het jaar daarop opnieuw toevoeging verzoekt in zaken waarin in het vorig jaar vanwege het bereiken van het maximum aan hem toevoegingen zijn geweigerd, zal –indien de toevoeging alsnog wordt verleend- de ingangsdatum in het jaar van de nieuwe aanvraag liggen.
- c. De Raad zal een advocaat die het maximum binnen een half jaar heeft bereikt –na hem voorafgaand te hebben gehoord- voor goed van de verlening van gesubsidieerde rechtsbijstand uitsluiten. De advocaat wordt tevens van de AC- en de piketroosters verwijderd.
Het is niet toegestaan de gevolgen van uitschrijving te ontgaan door andere advocaten toevoegingen te laten aanvragen.
- d. De advocaat kan in 2011² maximaal 2000 punten declareren. Hij stemt er mee in dat punten boven dit aantal niet worden uitbetaald.
- e. Advocaten die het maximum aantal toevoegingen hebben bereikt en zijn ingeroosterd op een AC, zullen in opdracht van de Raad van het rooster verwijderd worden.
- f. Indien een lichte adviestoevoeging wordt omgezet in een reguliere toevoeging zal deze laatste bij de berekening van het maximum worden meegeteld op basis van het aantal punten waarmee de zaak volgens het Bvr 2000 wordt gewaardeerd.
- f. In geval van schorsing van de advocaat wordt het maximum-aantal toevoegingen naar evenredigheid met de duur van de schorsing verminderd.

Artikel 6. Deskundigheid op bepaalde rechtsterreinen (art. 15 lid 1 sub b Wrb)

De Raad stelt ten aanzien van een vijftal rechtsgebieden bijzondere deskundigheidsvereisten in. Het betreft hier rechtsgebieden die ofwel specialistische kennis vereisen, ofwel vereisen dat de advocaat zich verdiept in en beperkt tot een aantal samenhangende rechtsgebieden. De inschrijving op deze rechtsgebieden moet worden aangevraagd door middel van een afzonderlijk formulier. De gestelde vereisten gelden voor de toelating dan wel de voortzetting van de inschrijving. Als de advocaat niet is ingeschreven voor het betreffende rechtsgebied, is het hem niet toegestaan zaken op het betreffende rechtsgebied te behandelen of daarvoor toevoeging te verzoeken.

De Raad toetst steekproefsgewijs of de ingeschreven advocaat heeft voldaan aan de gestelde eisen voor het onderhouden van zijn deskundigheid op bovengenoemde terreinen waarvoor bijzondere voorwaarden gelden. In 2012 wordt gecontroleerd of de advocaat in 2010 en 2011 aan de voorwaarden heeft voldaan.

Voor de toetsing van de voorwaarden ten aanzien van het behalen van opleidingspunten en werkgroepdeelname geldt het uitgangspunt dat de advocaat via een toegezonden formulier behoort te reageren als niet aan de vereisten is voldaan.

Onder degenen die niet via het formulier hebben gereageerd, zal een steekproefsgewijze controle worden gehouden.

² Het maximum aantal te declareren punten wordt voor het jaar 2011 bij wijze van eerste normering op 2000 punten gesteld. De Raad zal in 2011 overwegen of en op welke wijze verdere verlaging van de grens plaatsvindt.

Indien voor een specifiek rechtsterrein minimumeisen aan het aantal zaken worden gesteld, controleert de Raad aan de hand van zijn eigen gegevens over afgegeven toevoegingen of wordt voldaan aan het minimum. Als het aantal toevoegingen lager uitvalt dan het minimum, neemt de Raad telefonisch contact met op met de advocaat. Besproken wordt dan of hij zijn inschrijving wil

voorzetten en wat daarvoor nodig is. De advocaat kan zijn ervaring desgewenst aantonen door opgave van het aantal betalende zaken. In 2011 voert de Raad een toets uit op het aantal strafzaken.

Artikel 6a. Deskundigheidsvereisten voor de rechtsbijstandverlening in strafzaken

De vereisten voor de toelating tot de inschrijving in strafzaken zijn:

1. met succes voltooid hebben van het onderdeel strafrecht in de beroepsopleiding van de NOVA (of toelating als raio), en
2. onder begeleiding van een reeds op het terrein van het strafrecht ingeschreven rechtsbijstandverlener behandeld hebben van 5 strafzaken.

De vereisten voor de voortgezette inschrijving in strafzaken zijn:

1. de behandeling van tenminste tien zaken op dit rechtsgebied in het afgelopen jaar, waaronder jeugdstrafzaken; de Raad gaat hierbij uit van toevoegingen. De advocaat kan desgewenst aantonen dat hij dit aantal zaken heeft gedaan door ook betalende zaken aan te geven; en
2. het desgevraagd kunnen overleggen van certificaten van het behalen van tenminste 8 studiepunten per 2 jaar op het terrein van strafrecht in het kader van de permanente beroepsopleiding, te verhogen met tenminste 4 punten op het terrein van kinder-/jeugdstrafrecht³, dan wel op het terrein van civiele jeugdmaatregelen. Dit opleidingsvereiste geldt niet voor stagiaires gedurende de looptijd van hun stage.

De vereisten voor de toelating tot het strafpiket zijn:

Voor de toelating tot het strafpiket gelden de bovengenoemde algemene voorwaarden alsmede:

1. het met succes gevolgd hebben van een door de Raad goedgekeurde piket cursus⁴,
2. het onder begeleiding van een reeds voor het strafpiket ingeschreven rechtsbijstandverlener behandeld hebben van 6 piketzaken, waarvan tenminste 1 kinder-/jeugdzaak, en waarvan tevens tenminste 3 zaken tot en met de behandeling door de rechter-commissaris.

Artikel 6b. Deskundigheidsvereisten voor de rechtsbijstandverlening aan psychiatrische patiënten

De vereisten voor de toelating tot het verlenen van rechtsbijstand aan psychiatrische patiënten zijn:

1. het voltooid hebben van de stage, en
2. het met succes gevolgd hebben van een door de Raad goedgekeurde opleiding⁵ op het gebied van het psychiatrische patiëntenrecht, en
3. onder begeleiding van een reeds op het terrein van het psychiatrische patiëntenrecht ingeschreven rechtsbijstandverlener behandeld hebben van 5 zaken, waarvan tenminste 1 maal een inbewaringstelling en 1 maal een

³ Als voor de regio waarin de advocaat werkt een apart piketrooster voor jeugdstrafzaken is opgemaakt, hoeft de advocaat die dat niet wil, geen punten voor kinder-/jeugdstrafrecht te halen. Onverminderd geldt dan wel de eis van twaalf studiepunten per twee jaar.

⁴ Per 1 januari 2011 zijn goedgekeurd de strafpiketcursussen van OSR, Haagrecht advocaten, Seebregts en Saey en Maastricht University.

⁵ Goedgekeurd is de piket cursus psychiatrisch patiëntenrecht verzorgd door OSR.

rechterlijke machtiging.

De vereisten voor de voortgezette inschrijving tot het verlenen van rechtsbijstand aan psychiatrische patiënten zijn:

1. de behandeling van tenminste 15 zaken in het afgelopen jaar op basis van een toevoeging⁶, en
2. het desgevraagd kunnen overleggen van certificaten van het behalen van tenminste 6 studiepunten per twee jaar op het gebied van het psychiatrische patiëntenrecht, en
3. actieve deelname aan werkgroepen of regionale bijeenkomsten betreffende het psychiatrische patiëntenrecht. Jaarlijks dient tenminste de helft van het aantal bijeenkomsten te worden gevolgd, met een minimum van twee.
4. te handelen naar de eisen van zorgvuldige en doelmatige rechtsbijstandverlening. In dat kader volgt de advocaat in zijn praktijkvoering de eisen die voortvloeien uit minimumnormen. Minimumnormen zijn opgenomen in de Best Practice Guide Gedwongen opname en behandeling van psychiatrische patiënten/cliënten en in de criteria die vastgesteld voor de peer review BOPZ. Na invoering van het systeem van peer review zijn de laatstgenoemde criteria doorslaggevend
5. verplichte medewerking aan peer review, onder meer door het invullen van voorleggers en het inzenden van dossiers.

De vereisten voor de deelname aan het psychiatrische patiëntenpiket zijn:

1. dat wordt voldaan aan de vereisten voor de toelating en de voortgezette inschrijving, en
2. dat minimaal 1 maal per jaar aan het piket wordt deelgenomen en bij voorkeur 2 maal per jaar.

In verband met het noodzakelijke onderhouden van de ervaring wordt waar nodig een wachtlijst voor deelname gehanteerd. Belangstellenden voor toelating tot het psychiatrische patiëntenpiket worden op datum van aanmelding geregistreerd. Nieuwe toelating vindt pas plaats als het aantal zaken per deelnemende rechtsbijstandverlener in een jaar gemiddeld niet onder 15 toevoegingen daalt. Mogelijke toelating wordt door de Raad aangekondigd als het volgen van een cursus, die vereist is voor de toelating, mogelijk is. Om zich te laten registreren op de wachtlijst heeft de rechtsbijstandverlener nog niet aan de gestelde inschrijvingsvereisten te voldoen. Wel moet de rechtsbijstandverlener de stage voltooid hebben.

Artikel 6c. Deskundigheidsvereisten voor de verstrekking van toevoegingen in vreemdelingenzaken

De vereisten voor de verstrekking van toevoegingen in vreemdelingenzaken zijn:

1. toelating tot het verlenen van rechtsbijstand op grond van de Inschrijvingsvoorwaarden Vreemdelingenrecht dan wel
2. het voldoen aan de voor deelname aan de piketregeling gestelde deskundigheidseisen.

In bijlage 1 zijn de Inschrijvingsvoorwaarden voor vreemdelingenrecht, vreemdelingenpiket en vreemdelingenbewaringszaken opgenomen.

⁶ Met betrekking tot het vereiste onder punt 1 geldt de mogelijkheid van ontheffing indien het zaaksaanbod in het gebied waar de regeling van toepassing is te gering is om aan de voorwaarde te voldoen.

Artikel 6d. Deskundigheidsvereisten voor de verstrekking van toevoegingen in asiel- en vluchtelingenzaken

De vereisten voor de verstrekking van toevoegingen in asiel- en vluchtelingenzaken zijn:

1. toelating tot het verlenen van rechtsbijstand op grond van de Inschrijvingsvoorwaarden voor Asiel- en vluchtelingenrecht.

In bijlage 2 zijn de Inschrijvingsvoorwaarden voor het Asiel- en vluchtelingenrecht opgenomen.

Artikel 6e. Deskundigheidsvereisten voor de verstrekking van toevoegingen in zaken betreffende internationale kinderontvoering:

De vereisten voor de verstrekking van toevoegingen in kinderontvoeringszaken zijn:

1. Succesvol hebben deelgenomen aan een cursus op het gebied van internationale kinderontvoering;
2. Kennis van het Haags Kinderontvoeringsverdrag van 25 oktober 1980 (HKOV), de Uitvoeringswet inzake internationale ontvoering van kinderen van 2 mei 1990, de Verordening Brussel II Bis en het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996 (HKBV)
3. Ervaring als advocaat in internationale kinderontvoeringszaken, dat wil zeggen als advocaat 3 internationale kinderontvoeringszaken behandeld hebben;
4. Op de hoogte blijven van de (rechts)ontwikkelingen op het gebied van internationale kinderontvoering door het bijwonen van relevante congressen, cursussen, lezingen etc. en het op de hoogte blijven van relevante jurisprudentie.

Artikel 7. Voorschotten (art. 35 en 36 Bvr 2000)

De advocaat ontvangt het op basis van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 verstrekte voorschot persoonlijk en is persoonlijk aansprakelijk voor de onverwijld terugbetaling c.q. verrekening met de vergoedingen in zaken op basis waarvan het voorschot is berekend, in geval de inschrijving wordt doorgehaald. De advocaat die in loondienst heeft gewerkt, kan zich er niet op beroepen dat voorschotten aan zijn patroon/kantoor zijn uitbetaald.

Artikel 8. Doorhaling inschrijving

1. De inschrijving van de advocaat kan door de Raad worden doorgehaald:
 - a) op eigen verzoek;
 - b) wanneer hij de hoedanigheid van advocaat verliest;
 - c) gedurende de tijd dat hij op grond van een tuchtrechtelijke beslissing of anderszins onherroepelijk is geschorst in de uitoefening van zijn beroep;
 - d) indien de advocaat niet voldaan heeft dan wel niet langer voldoet aan de voor de inschrijving gestelde voorwaarden;
 - e) indien naar het oordeel van de Raad genoegzaam is gebleken dat de rechtsbijstandverlening door de advocaat niet voldoet aan redelijkerwijs te stellen eisen van doelmatigheid of zorgvuldigheid;
 - f) indien naar het oordeel van de Raad genoegzaam is gebleken dat de advocaat herhaaldelijk onjuiste informatie heeft verstrekt ten behoeve van het vaststellen van de vergoeding;
 - g) indien de advocaat niet voldoet aan de eisen gesteld aan de wijze van indiening van een aanvraag om een toevoeging;

- h) indien de advocaat niet voldoet aan de eisen gesteld aan de inrichting en de wijze van indiening van een aanvraag om vaststelling van de vergoeding.
2. Doorhaling van de inschrijving voor een specifiek rechtsgebied kan plaatsvinden indien de advocaat niet langer voldoet aan de bij deze regeling gestelde (deskundigheids)vereisten .
3. De deken van de Nederlandse Orde van Advocaten in het arrondissement waar de betreffende advocaat kantoor houdt, wordt over een uitschrijving, anders dan op eigen verzoek, geïnformeerd.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 28 december 2011

Was getekend,

mr P.J.M. van den Biggelaar
directeur stelsel

drs. J. Wijkstra
directeur bedrijfsvoering

Vreemdelingenrecht, vreemdelingenpiket en vreemdelingenbewaringszaken

1 Onvoorwaardelijke inschrijving vreemdelingenrecht

De advocaat die wil worden ingeschreven om rechtsbijstand te verlenen op het terrein van het vreemdelingenrecht (niet zijnde asielrechtsbijstand) dient te voldoen aan de algemene inschrijvingsvoorwaarden en bovendien dient hij terzake:

- a) met succes de beroepsopleiding van de Orde voltooid te hebben. Deze eis geldt niet voor advocaten die werden beëdigd voordat de beroepsopleiding in 1989 werd ingevoerd.
- b) een certificaat van succesvolle deelname te overleggen aan door de Raad landelijk erkende cursussen op het gebied van het vreemdelingenrecht in de drie jaar voorafgaand aan het verzoek tot deelname⁷;
- c) onder begeleiding van een reeds op het terrein van het vreemdelingenrecht ingeschreven rechtsbijstandverlener tenminste 10 zaken betreffende het vreemdelingenrecht behandeld te hebben;
- d) de ontwikkelingen op het terrein van het vreemdelingenrecht te volgen, middels het lidmaatschap van een door de Raad, na zonodig daartoe voorafgaand advies te hebben gevraagd van de Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring goedgekeurde werkgroep⁸;
- e) uitdrukkelijk de verplichting te hebben aanvaard om deelnemers (advocaten en juristen in loondienst) te begeleiden die voorwaardelijk voor het terrein van het vreemdelingenrecht zijn ingeschreven.

2 Voorwaardelijke inschrijving vreemdelingenrecht

De advocaat die voorwaardelijk wil worden ingeschreven om rechtsbijstand te verlenen op het terrein van het vreemdelingenrecht (niet zijnde asielrechtsbijstand) dient terzake:

- a) te voldoen aan de hierboven onder 1 genoemde voorwaarden, met uitzondering van de onder c en e genoemde voorwaarden;
- b) te worden begeleid door een reeds op het terrein van het vreemdelingenrecht onvoorwaardelijk ingeschreven advocaat.

Indien voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden kan de Raad overgaan tot een voorwaardelijke inschrijving voor een periode van 1 jaar.

Na afloop van de periode van voorwaardelijke inschrijving gaat de Raad uitsluitend tot onvoorwaardelijke inschrijving over indien uit rapportage van de advocaat en diens begeleider is gebleken dat aan de hierboven onder 1 genoemde voorwaarden en de bij de voorwaardelijke inschrijving gestelde voorwaarden wordt voldaan.

3 Voorwaarden voor de deelname aan het vreemdelingenpiket en voor de behandeling van toevoegingen in vreemdelingenbewaringszaken

De advocaat die wil deelnemen aan het vreemdelingenpiket en/of bewaringszaken wil behandelen op basis van een toevoeging dient terzake:

- a) te zijn ingeschreven of voorwaardelijk te zijn ingeschreven op het terrein van het vreemdelingenrecht;

⁷ Verplicht is het volgen van de leergang vreemdelingen van de Opleiding Sociaal recht, bestaande uit de module A regulier vreemdelingenrecht I en de module B regulier vreemdelingenrecht II. Andere cursussen op het terrein van het vreemdelingenrecht kunnen voor erkenning aan de Raad worden voorgelegd. Bij het verzoek moet aannemelijk worden gemaakt dat de cursussen tenminste gelijkwaardig zijn, Indien wordt aangetoond dat de advocaat beschikt over een ruime ervaring op het terrein van het vreemdelingenrecht, dan kan bij hoge uitzondering worden afgeweken van de opleidingseis.

⁸ Als goedgekeurde werkgroep in lid 1 onder d geldt in elk geval de werkgroep rechtsbijstand in vreemdelingenzaken van Forum.

- b) onder begeleiding van een reeds op het terrein van het vreemdelingenrecht ingeschreven rechtsbijstandverlener tenminste 4 zaken te hebben behandeld, waarvan tenminste:
 - i) 2 piketdiensten
 - ii) 2 bewaringszaken op basis van een toevoeging
- c) te verklaren dat hij zich houdt aan het piketreglement vreemdelingen, voor zover daartoe een regeling is opgesteld;
- d) te handelen naar de eisen van zorgvuldige en doelmatige rechtsbijstandverlening aan vreemdelingen in de piketfase en in vreemdelingenbewaring. In dat kader volgt de advocaat in zijn praktijkvoering de eisen die voortvloeien uit de minimumnormen die zijn opgenomen in de Best Practice Guide Vreemdelingenbewaring.
- e) desgevraagd aan de Klachtencommissie rechtsbijstand in vreemdelingenpiket en vreemdelingenbewaring dossiers ten behoeve van klachtbehandeling en ambtshalve onderzoek beschikbaar te stellen;
- f) de vreemdeling in een zo'n vroeg mogelijk stadium, bij voorkeur voor het gehoor tot inbewaringstelling doch uiterlijk binnen 24 uur na ontvangst van de piketmelding, te bezoeken.

4 Voorwaarden voortzetting inschrijving vreemdelingenrecht en (indien van toepassing) piket/ vreemdelingenbewaring

Om ingeschreven te blijven dient een (voorwaardelijk) ingeschreven advocaat in ieder jaar van inschrijving:

- a) de directe beschikking te hebben over een fysiek exemplaar van de geactualiseerde Vreemdelingencirculaire dan wel de directe beschikking te hebben over internet (waarop de geactualiseerde Vreemdelingencirculaire te vinden is op o.a. www.overheid.nl);
- b) zodanige maatregelen te nemen dat bij afwezigheid de vervanging wordt verzorgd door een op het terrein van het vreemdelingenrecht ingeschreven advocaat;
- c) lid te zijn van een door de Raad goedgekeurde werkgroep;
- d) zich op de hoogte te blijven houden van actuele ontwikkelingen op het terrein van het vreemdelingenrecht, onder andere door het jaarlijks volgen van een op het terrein van het vreemdelingenrecht toegesneden cursus of deelnemen aan een activiteit, welke in het kader van de permanente opleiding wordt gewaardeerd met tenminste 4 punten⁹. Desgevraagd behoort de advocaat certificaten te kunnen overleggen waaruit dit aantal punten blijkt;
- e) jaarlijks tenminste 10 zaken op het terrein van het vreemdelingenrecht te behandelen. Indien voortzetting van de inschrijving vreemdelingenpiket / vreemdelingenbewaring wordt beoogd, dienen van deze 10 zaken ten minste deel uit te maken:
 - i) 2 piketdiensten
 - ii) 2 bewaringszaken op basis van een toevoeging
- f) ten genoegen en op verzoek van de door de Raad aan te tonen op welke wijze wordt voldaan aan de inschrijvingsvoorwaarden.

Indien niet aan deze voorwaarden voldaan is, zal de Raad de rechtsbijstandverlener van verdere deelneming aan de (piket)regeling c.q. als deskundige op het terrein uitschrijven. Uitsluiting dan wel uitschrijving geschiedt op basis van artikel 17 lid 2 Wet op de rechtsbijstand.

⁹ Voor de voortzetting van de inschrijving vreemdelingenrecht geldt een punteneis van 4 punten per jaar. Indien de advocaat tevens deelneemt aan het vreemdelingenpiket en / of bewaringszaken op basis van een toevoeging behandelt, dan dient hij ééns per twee jaar de Workshop Actualiteiten Vrijheidsbeneming van vreemdelingen van de OSR, of een daarmee vergelijkbare cursus, te volgen. Voor advocaten die tevens zijn toegelaten als specialist asiel – en vluchtelingenrecht en die voor de continuering van deze specialisatie 4 punten hebben ingebracht, geldt dat zij voor de continuering van de inschrijving vreemdelingenrecht aanvullend kunnen volstaan met een opleiding die wordt gewaardeerd met twee punten.

5 Afwijkingsbevoegdheid

De Raad kan, na zonodig daartoe advies te hebben ingewonnen van Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring, in uitzonderlijke gevallen afwijken van de hierboven onder 1, 2, 3 en 4 genoemde voorwaarden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan afwijking van de ervaringseis. Een dergelijke afwijking kan geboden zijn bij een drastische afname van de vraag. Alvorens de Raad besluit tot een afwijking van deze voorwaarden zal advies worden ingewonnen van de Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring (LARAV).

7 Klachtencommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring

De Raad kan een commissie instellen zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet op de rechtsbijstand. De commissie adviseert, hetzij naar aanleiding van een klacht, hetzij op eigen initiatief, de Raad over maatregelen te nemen tegen advocaten die rechtsbijstand hebben geboden op het terrein van het vreemdelingenrecht en vreemdelingenbewaring. In een afzonderlijk reglement worden de werkzaamheden van en de behandeling van klachten door de commissie geregeld. De ingeschreven advocaat verplicht zich te onderwerpen aan het genoemde reglement.

Bijlage 2

Asiel- en Vluchtelingenrecht

1 Onvoorwaardelijke inschrijving:

De advocaat die wil worden ingeschreven om rechtsbijstand te verlenen aan asielzoekers dient te voldoen aan de algemene inschrijvingsvoorwaarden en bovendien dient hij terzake:

- a) met succes de beroepsopleiding van de Orde voltooid te hebben. Deze eis geldt niet voor advocaten die werden beëdigd voordat de beroepsopleiding in 1989 werd ingevoerd.
- b) een certificaat van succesvolle deelname te overleggen aan door de Raad landelijk erkende cursussen op het gebied van het asiel -, vluchtelingen -, en vreemdelingenrecht in de drie jaar voorafgaand aan het verzoek tot deelname¹⁰;
- c) onder begeleiding van een reeds op het terrein van het asiel- en vluchtelingenrecht ingeschreven rechtsbijstandverlener te hebben behandeld van tenminste 12¹¹ zaken betreffende het asiel – en vluchtelingenrecht, waarvan tenminste:
 - i) 6 asielprocedures waarin in het kader van het voornemen een zienswijze is gegeven;
 - ii) 6 asielprocedures waarin beroep is ingesteld bij de rechtbank en de gronden zijn aangevuld c.q. hoger beroep bij de Raad van State en ter terechtzitting pleidooi is gehouden.
- d) lid te zijn van de Landelijke Werkgroep Rechtshulp aan Vluchtelingen van VluchtelingenWerk;
- e) desgevraagd aan de Commissie Rechtsbijstand Asielzoekers dossiers beschikbaar te stellen ten behoeve van klachtbehandeling, ambtshalve onderzoek en steekproefsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de asielrechtsbijstand in zijn algemeenheid;
- f) uitdrukkelijk de verplichting te hebben aanvaard om deelnemers (advocaten en juristen in loondienst) te begeleiden die voorwaardelijk voor het terrein van het asiel - en vluchtelingenrecht zijn ingeschreven;
- g) te handelen naar de eisen van zorgvuldige en doelmatige asiel – en vluchtelingenrechtsbijstandverlening. In dat kader volgt de advocaat in zijn praktijkvoering de eisen die voortvloeien uit de minimumnormen die zijn opgenomen in de Leidraad voor de asieladvocaat.

2 Voorwaardelijke inschrijving:

De advocaat die voor het eerste jaar voorwaardelijk wil worden ingeschreven om rechtsbijstand te verlenen aan asielzoekers dient ter zake:

- a) te voldoen aan de hierboven onder 1 genoemde voorwaarde, met uitzondering van de onder c en f genoemde voorwaarden;
- b) te worden begeleid door een reeds op het terrein van het terrein van het asiel - en vluchtelingenrecht onvoorwaardelijk ingeschreven rechtsbijstandverlener die deelneemt aan de van overheidswege gesubsidieerde rechtsbijstandverlening aan asielzoekers.

Indien voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden kan de Raad overgaan tot een voorwaardelijke inschrijving voor een periode van 1 jaar. Deze termijn kan in bijzondere

¹⁰ Verplicht is het volgen van de leergang Vreemdelingen / Vluchtelingenrecht van Opleidingen Sociaal Recht, bestaande uit de module A regulier vreemdelingenrecht I, de module B regulier vreemdelingenrecht II en de module C Vluchtelingenrecht, dan wel het volgen van een leergang die naar het oordeel van de Commissie Rechtsbijstand Asiel naar inhoud en diepgang tenminste gelijkwaardig is. Van de verdiepingscursus B Vreemdelingenrecht kan vrijstelling worden verleend indien een advocaat aantoonbaar te beschikken over ruime ervaring op het gebied van het reguliere vreemdelingenrecht.

¹¹ De advocaat dient aan te tonen dat hij het genoemde aantal zaken heeft behandeld.

gevallen worden verlengd met een door de Raad te bepalen termijn.
Na afloop van de periode van voorwaardelijke inschrijving gaat de Raad uitsluitend tot onvoorwaardelijke inschrijving over indien uit rapportage van de advocaat en diens begeleider is gebleken dat aan de voorwaarden van lid 1 en de bij de voorwaardelijke inschrijving gestelde voorwaarden wordt voldaan.

3 Deelname aan de spreekuurvoorziening in het AC/Algemene Asielprocedure

Voor deelname aan het rooster op het AC dient de advocaat terzake:

- a) onvoorwaardelijk of voorwaardelijk tot de verlening van rechtsbijstand op het terrein van het asiel – en vluchtelingenrecht te zijn toegelaten;
- b) een substantieel deel van de praktijk (minimaal 30 toevoegingen op jaarbasis) dient te bestaan uit asiel – en vluchtelingen zaken. Bij beginnende advocaten op het terrein van het asiel – en vluchtelingenrecht wordt dit aantal voor de eerste maal getoetst aan het einde van het eerste inschrijvingsjaar;
- c) gebleken moet zijn van actuele kennis van het asiel – en vluchtelingenrecht;
- d) een schriftelijke verklaring te overleggen van een op het rooster toegelaten rechtsbijstandverlener. Deze toegelaten rechtsbijstandverlener dient te verklaren bereid te zijn de nieuwe rechtsbijstandverlener gedurende minimaal vijf inroosteringen te begeleiden;
- e) voorafgaand aan de voorwaardelijke inschrijving dient de advocaat ten minste drie maal op het AC mee te lopen met een onvoorwaardelijk toegelaten advocaat.

De Raad kan nadere regels stellen met betrekking tot de frequentie van deelname, de flexibele inzet, de buitenressortelijke inzet en de beschikbaarheid voor een schaduwrooster.

Indien een advocaat op enig moment in het kalenderjaar de grens bereikt van 200 eenheden wordt hij van het rooster op het AC verwijderd. Voor de definitie van het begrip eenheid wordt verwezen naar artikel 5.

De advocaat kan door de Raad bij wijze van maatregel van deelneming aan de spreekuurvoorziening op het AC uitgesloten worden. De deelname eindigt eveneens indien de advocaat niet langer aan de voorwaarden voor de verstrekking van toevoegingen op het terrein van het asiel- en vluchtelingenrecht voldoet.

4 Voortzetting van de inschrijving

Om ingeschreven te blijven dient een (voorwaardelijk) ingeschreven advocaat in ieder jaar van inschrijving:

- a) tenminste voor het minimum van 10 zaken per jaar op het terrein van het asiel – en vluchtelingenrecht te worden toegevoegd;
- b) zich op de hoogte te blijven houden van actuele ontwikkelingen op het terrein van het asielrecht – en vluchtelingenrecht, onder andere door het jaarlijks volgen van een op het terrein van het asielrecht toegesneden cursus of deelnemen aan een activiteit, welke in het kader van de permanente opleiding wordt gewaardeerd met tenminste 4 punten¹². Desgevraagd behoort de advocaat certificaten te kunnen overleggen waaruit dit aantal punten blijkt;
- c) lid te zijn van de Landelijke Werkgroep Rechtshulp aan Vluchtelingen van VluchtelingenWerk;
- d) ten genoegen van de Raad aan te tonen op welke wijze wordt voldaan aan de inschrijvingsvoorwaarden.

Indien niet aan deze voorwaarden voldaan is, zal de Raad de rechtsbijstandverlener als deskundige op het terrein uitschrijven. Uitsluiting dan wel uitschrijving geschiedt op basis van artikel 17 lid 2 van de Wet op de rechtsbijstand.

5 Afwijkingsbevoegdheid

¹² Naast cursussen zijn de (andere) activiteiten waarop hier wordt gedoeld: deelneming aan AC-bijeenkomsten georganiseerd door de Raad én de Landelijke werkgroep rechtshulp aan Vluchtelingen van VluchtelingenWerk.

De Raad kan, na zonodig daartoe advies te hebben ingewonnen van de Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring, in uitzonderlijke gevallen afwijken van de hierboven onder 1, 2, 3 en 4 genoemde voorwaarden. Hierbij

kan bijvoorbeeld worden gedacht aan afwijking van de ervaringseis. Een dergelijke afwijking kan geboden zijn bij een drastische afname van de vraag. Alvorens de Raad besluit tot een afwijking van deze voorwaarden zal advies worden ingewonnen van de Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring (LARAV).

6 Overdracht dossiers

Indien tengevolge van wijziging of beëindiging van de praktijk overdracht van dossiers in asiel- en vluchtelingen zaken aan een andere rechtsbijstandverlener plaats moet vinden, legt de advocaat de wijze waarop deze overdracht is geregeld ter goedkeuring aan de Raad voor.

7 Klachtencommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring

De Raad kan een commissie instellen zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet op de rechtsbijstand. De commissie adviseert, hetzij naar aanleiding van een klacht, hetzij op eigen initiatief, de Raad over maatregelen te nemen tegen advocaten die rechtsbijstand hebben geboden op het terrein van het vreemdelingenrecht en vreemdelingenbewaring. In een afzonderlijk reglement worden de werkzaamheden van en de behandeling van klachten door de commissie geregeld. De ingeschreven advocaat verplicht zich te onderwerpen aan het genoemde reglement.

8 Uitsluiting

De Raad kan - ambtshalve of naar aanleiding van een schriftelijke klacht - een toegelaten advocaat een waarschuwing geven of al dan niet tijdelijk van de verdere verlening van rechtsbijstand op het terrein van het asiel - en vluchtelingenrecht uitsluiten dan wel andere maatregelen treffen, indien uit concrete feiten of omstandigheden is gebleken van enig handelen of nalaten in strijd met een zorgvuldige en doelmatige asiel - en vluchtelingenrechtbijstandsverlening. Deze maatregelen gaan gepaard gaan met melding aan de Deken en andere betrokkenen. Het advies daartoe wordt aan de Raad uitgebracht door de Klachtencommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring.

III b Voorwaarden voor deelneming van advocaten aan het door de Raad opgesteld rooster voor de verlening van rechtsbijstand in bewaringszaken van asielzoekers en andere personen die aan de grens zijn geweigerd¹³

Opgemelde voorwaarden zijn:

- a) De advocaat is toegelaten tot de spreekuurvoorziening op het AC/ Algemene Asielprocedure
 - b) De advocaat is indeelbaar op het rooster voor de spreekuurvoorziening.
- De advocaat kan door de Raad bij wijze van maatregel van deelname aan het rooster worden uitgesloten. De deelneming eindigt eveneens indien de advocaat niet langer aan de voorwaarden voor de verstrekking van toevoegingen op het terrein van het asiel- en vluchtelingenrecht voldoet.

¹³ Dit rooster is opgesteld om rechtsbijstand te kunnen waarborgen bij bewaringszaken ex. artikel 6 Vreemdelingenwet.

Inschrijvingsvoorwaarden advocaten 2011

De inschrijvingsvoorwaarden voor 2011 zijn op veel punten gelijk aan die voor 2010. Wij raden u echter aan de voorwaarden goed door te nemen, want er is zeker het nodige veranderd.

Omdat de voorwaarden bindend zijn, is het belangrijk dat u goed op de hoogte bent van de inhoud.

Vaststelling

Het Bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand heeft de inschrijvingsvoorwaarden voor advocaten voor 2011 in december 2010 vastgesteld. Hieraan is overleg met de advocatuur en met de Landelijke Adviescommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring voorafgegaan. Het ministerie van Veiligheid en Justitie stemt met de voorwaarden in.

Aanscherpingen

Om zaken helder te maken is een aantal aanscherpingen in de voorwaarden opgenomen. Wat mag u als advocaat verwachten, wat mag de Raad verwachten? Publiciteit rondom enkele kwesties (zaak Thissen, zaak Punkie, veranderingen in de piketorganisatie als gevolg van het arrest Salduz) illustreren het belang van goed gearticuleerde inschrijvingsvoorwaarden.

De belangrijkste veranderingen in de voorwaarden hebben we voor u onder elkaar gezet in een aparte bijlage. [\[bijlage\]](#)

Meer informatie

Inschrijvingsvoorwaarden advocaten 2011 (pdf)

Belangrijkste veranderingen in de inschrijfvoorwaarden voor advocaten 2011

Artikel 1b: de Raad verlangt zorgvuldigheid bij het aanvragen van toevoegingen. Open en duidelijk aanvragen, met vermelding van bijzonderheden.

Artikel 1d: de spelregels die met de Orde zijn afgesproken rondom bereikbaarheid en beschikbaarheid van strafpiket-advocaten staan nu ook in de inschrijvingsvoorwaarden vermeld, inclusief de gevolgen van het niet naleven van deze regels.

Artikel 1e: de bepaling inzake waarneming is versoepeld. Geschrapt is het woord incidenteel.

Artikel 1f: het is niet toegestaan om toevoegingen aan te vragen ten behoeve van een andere advocaat of rechtsbijstandverlener, bijvoorbeeld voor een niet ingeschreven advocaat of voor een advocaat die niet aan specifieke deskundigheidseisen voldoet of het maximum aantal toevoegingen heeft bereikt.

Artikel 1 l: in wederzijds belang behoren (medewerkers van) de Raad en advocaten te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.

Een advocaat die zich bij herhaling schuldig maakt aan onbehoorlijk of onheus optreden, zowel jegens medewerkers van de Raad of de piketcentrale als in bredere zin door zich in strijd met de algemeen geldende normen van fatsoen en redelijkheid in de beroepsuitoefening te gedragen, kan – nadat hij op dit gedrag is aangesproken door een leidinggevende van de Raad – van deelname aan het stelsel voor de verlening van gesubsidieerde rechtsbijstand worden uitgesloten.

Artikel 2: in dit artikel zijn passages die aansluiten op de entreetoets van de Orde tekstueel herzien.

Artikel 5.b, 2^e zin: in de voorwaarden is bepaald dat de toevoegingen die in een vorig jaar zijn geweigerd vanwege het bereiken van het maximum, bij honorering van een nieuwe aanvraag in het volgend jaar een ingangsdatum in dat volgend jaar krijgen.

Artikel 5 c: advocaten die zo snel zoveel toevoegingen aanvragen dat het maximum binnen een half jaar wordt bereikt, kunnen definitief van de verlening van gesubsidieerde rechtsbijstand worden uitgesloten.

Artikel 5 d: het maximaal aantal punten dat in 2011 kan worden gedeclareerd, is begrensd op 2000. In discussies over het maximum aantal toevoegingen is naar voren gekomen dat er naast het maximeren van het aantal toevoegingen ook behoefte bestaat aan een plafond aan het aantal te declareren punten (een logische pendant). Dit om onbegrepen uitschieters te voorkomen.

Voorstel nieuwe tekst:

Artikel 5 d: het maximaal aantal punten dat kan worden gedeclareerd, is begrensd op 2000. Hiermee wordt een voorlopige norm bepaald, die vertrekpunt is.

In discussies over het maximum aantal toevoegingen is naar voren gekomen dat er naast het maximeren van het aantal toevoegingen ook behoefte bestaat aan een plafond aan het aantal te declareren punten (een logische pendant).

Raad voor Rechtsbijstand

Om de kwaliteit van de op toevoegingsbasis te verlenen rechtsbijstand te waarborgen is in het verleden het maximum aantal toevoegingseenheden op 250 gesteld, een norm die ook door de rechter is aanvaard. Uitgaande van een gemiddelde tijdsbesteding van 7 uur per toevoeging corresponderen 250 toevoegingseenheden met 1750 declarabele uren.

Door het aantal te vergoeden punten nu op 2000 te gaan normeren worden uitschieters beheerst in het aantal punten dat door de Raad vergoed, die met een maximering van het aantal toevoegingen aan de voorkant niet konden worden voorkomen.

Het puntenaantal van 2000 kan gelijk worden gesteld met 50 werkweken van 40 declarabele uren. Daarboven komt niet declarabele tijd (opleiding en studie, overleg, administratie, kantoororganisatie, wachttijd etc. De huidige Deken, mr J.D. Loorbach stelde in het jaarverslag van de Orde over 2007: "Er zit een bodem onder het aantal uren dat iemand met goed fatsoen aan een zaak kan besteden en aan het tarief dat hij daarvoor per uur kan rekenen. Bij kantoren als het onze is de ondersteuning zó goed dat onze advocaten per jaar 1500 tot 1600 declarabele uren kunnen wegzetten. Dat kunnen veel advocaten niet, omdat zij meer indirecte uren maken. Ga uit van 1200 declarabele uren met een tarief van 150 euro per uur."

Voor een goed beeld: vertaald naar een jaaromzet in toevoegingen zou het aantal van 2000 punten overeenkomen een bedrag van met ca. 225.000 euro, exclusief

Voor de norm van 2000 punten tellen alle vastgestelde punten mee, derhalve ook de extra punten die zijn toegekend in bewerkelijke zaken en de punten die zijn toegekend wegens toeslagen, bijvoorbeeld voor extra zittingen, getuigenverhoren, gerechtelijk vooronderzoek overname reistijd etc.

Naar schatting komt bij ongeveer 75 van de meer dan 7000 ingeschreven advocaten de norm van 2000 punten in beeld. Advocaten die problemen veronderstellen kunnen deze problemen per brief aan de afdeling financiën uiteenzetten.

Artikel 6: de steekproefsgewijze vorm van toetsing van de voorwaarden ten aanzien van deskundigheid, waartoe in 2010 is besloten, heeft nu een plek gekregen in de tekst van de voorwaarden.

In 2012 wordt gecontroleerd of de advocaat in 2010 en 2011 aan de voorwaarden heeft voldaan. In 2011 wordt alleen getoetst of een voldoende aantal strafzaken is gedaan.

artikel 6b: indien er BOPZ werkgroepen worden georganiseerd, behoort de advocaat actief deel te nemen. Jaarlijks dient tenminste de helft van het aantal bijeenkomsten te worden gevolgd, met een minimum van twee.

Artikel 6 e: toegevoegd zijn deskundigheidseisen voor het mogen behandelen van kinderontvoeringszaken. Dit gebeurt in verband met een op handen zijnde wijziging van de gerechtelijke procedures ter zake. Het ministerie heeft om deze aanpassing verzocht omdat de centrale autoriteit van het ministerie in de toekomst niet langer als gemachtigde op zal treden. Zodra de mogelijkheid van inschrijving voor IKO zaken open wordt gesteld, wordt dat aangekondigd in de E-nieuwsbrief.

Artikel 7: verduidelijking terugbetalingsplicht voorschot: het komt voor dat patroon en stagiaire inzake terugbetaling naar elkaar wijzen. Formeel heeft Raad alleen een vordering op de stagiaire.

Raad voor Rechtsbijstand

Artikel 8: verduidelijking van de bepalingen m.b.t. doorhaling van de inschrijving. De wettelijke bepalingen worden nu ook in de inschrijvingsvoorwaarden aangehaald. Dat maakt het geheel transparanter.

Bijlage 2, artikel 3. Asiel: indien een advocaat ~~op enig moment in het kalenderjaar~~ de grens bereikt van 200 toevoegingseenheden wordt hij van het rooster op het AC verwijderd.

Dit gebeurt om ervoor te zorgen dat de advocaat niet over de 250 toevoegingseenheden heengaat. Bovendien treden er logistieke problemen op als de asielplanning vanwege het niet meer toevoegbaar zijn van een advocaat zaken moeten gaan terughalen en nieuwe advocaten moeten inroosteren.

Voor de definitie van het begrip toevoegingseenheid wordt verwezen naar artikel 5 van de voorwaarden. ~~Dit gebeurt om te zorgen dat de advocaat niet over de 250 toevoegingseenheden gaat.~~

Outlook

Reactie 2e reeks mails 2000 punten regeling.doc

Van Art. 5.1.2.e**Datum** Do 17 2 2011 17:28**Aan** Groep Directie <GroepDirectie@rvr.org>

1 bijlage (40 kB)

Reactie 2e reeks mails 2000 punten regeling.doc;

Bijgaand de tweede set met vragen en antwoorden. Art. 5.1.2.e, graag jullie akkoord daarop.

Ik heb Art. 5.1.2.e (brief strafadvocaten) gesproken. Is blij met de uitnodiging voor een gesprek. Is het er geheel mee eens dat Art. 5.1.2.e daarbij is.

Art. 5.1.2.e je kunt hem gaan bellen om de afspraak te maken. Hij heeft zijn 06 gegeven: 06-Art. 5.1.2.e

Groet,

Art. 5.1.2.e

Reactie e-mails 2000 puntenregeling, tweede reeks
--

Art. 5.1.2.e tweede reactie.

Een urenadministratie is natuurlijk aanwezig maar schept slechts een globaal beeld. Zaken als reistijd en overlopende uren geven ook een vertekend beeld. niet zorgvuldig dat een dergelijke beperkende regel wordt ingevoerd. Zeker zonder tijdige vooraankondiging. Voorzover deze al wettelijk mogelijk is mede gezien het recht op vrije advocaatkeuze, worden niet gedeclareerde uren en reiskilometers van de afgelopen jaren niet buiten deze 'regel' gehouden. Graag uw reactie en bericht d Overigens acht ik het vreemd en ook at deze mede gezien vertrouwensbeginsel en zorgvuldigheidsbeginsel buiten dit jaar en volgende jaren wordt gehouden.

Ten slotte las ik met interesse uw motivering voor de invoering van deze beperking van rechtsbijstandsverlening. U stelt dat u uitgaat van de stelling van ons aller gewaardeerd landelijk deken Art. 5.1.2.e dat (kennelijk alleen) zijn kantoor 'zo geweldig efficiënt' is ingericht zodat hij 1600 declarabele uren kan boeken. Andere advocaten zouden hiertoe niet in staat zijn, aldus u daarmee Art. 5.1.2.e volgende. Kunt u mij uitleggen op grond waarvan u meent deze onzin (anders kan ik het helaas niet duiden) tot de uwe te maken? Wat maakt Art. 5.1.2.e (die eerder in het advocatenblad al schreef geen pro deo zaken te doen omdat zijn kantoor daar 'geen verstand' van zou hebben; hetgeen natuurlijk niets met geld verdienen te maken heeft) anders dan hardwerkende confreres en collegas en zelfstandig ondernemers?

Als zelfstandig ondernemer maak ik niet zelden dagen van 11 of 12 uren. Blijkens de evaluatieformulieren en vele vrijspraken in mijn zaken als specialist strafrecht tot genoeg van meerderen. Administratie doorgaans in het weekend. Hoe ziet u dit in relatie tot uw motivering dat een en ander uit oogpunt van kwaliteit zou moeten worden ingevoerd? Een werkweek van 50/60 uren voor een zzper of zelfstandig ondernemer is toch volstrekt gebruikelijk?

Als het u om kwaliteitsverbetering te doen zou zijn, waarom ontnemt u dan ervaren strafrechtsspecialisten de mogelijkheid voormelde uren te maken, zodat deze werkzaamheden waarschijnlijk danwel mogelijk bij minder ervaren advocaten of stagiaires zullen belanden? Wilt u echt dat de advocaat speciliasten die u treft jaarlijks een seabbatical van drie maanden gaan nemen, zodat minder ervaren advocaten de werkzaamheden kunnen gaan overnemen? Met kwaliteitsverbetering Heeft dit niets maar dan ook niets te maken.

Ik verneem graag van u,

Met vriendelijke groeten,

Art. 5.1.2.e

Antwoord:

In de toelichting op de inschrijvingsvoorwaarden is op de volgende wijze een relatie gelegd tussen de maximering van het aantal toevoegingen en de maximering van het aantal punten:

"Om de kwaliteit van de rechtsbijstand op toevoegingsbasis te waarborgen is in het verleden het maximum aantal toevoegingseenheden op 250 gesteld. Deze norm is door de rechter aanvaard. Uitgaande van een gemiddelde tijdsbesteding van 7 uur per toevoeging corresponderen 250 toevoegingseenheden met 1750 declarabele uren. Door het maximum aantal te vergoeden punten nu op 2000 te stellen worden uitschieters begrensd. Deze uitschieters waren vooraf niet te voorkomen door het maximeren van het aantal toevoegingen".

De Raad legt derhalve een relatie met voornoemd puntenaantal van 1750 en de argumentatie voor het op plafond van 2000 punten sluit hierop aan.

Over de norm van 2000 punten heeft overleg met advocaten plaatsgevonden. Uit regelmatige contacten met advocaten bleek de Raad dat een aantal van 2000 punten als erg hoog wordt gezien. Er zijn genoeg advocaten die zeggen dat met een norm van 2000 uur het plafond nog altijd hoog wordt gelegd. Het feit dat slechts 1 % van alle advocaten dit plafond bereikt toont ook aan hoe hoog de lat hier ligt.

De Raad is het niet eens met uw kwalificatie dat Art. 5.1.2.e onzinnige dingen zegt. In overleg dat wij met de Orde over de 2000 punten regel hebben gevoerd, werd gewezen op de opmerkingen die Art. 5.1.2.e in ander verband over het aantal declarabele uren heeft gemaakt. Deze opmerkingen zijn daarom in de Nieuwsbrief aangehaald. Dat is gebeurd om een bredere context aan te halen. U moet de 2000 punten afzetten tegen genoemde norm van 1750.

Het rekenvoorbeeld dat de Raad heeft gegeven gaat uit van 50 weken en 40 declarabele uren, maar niet declarabele tijd is daarin niet meegenomen. Indien we niet declarabele tijd (opleiding, studie, overleg, administratie, kantoororganisatie, wachttijd, enzovoorts) op 25 % stellen, correspondeert de norm met 50 werkweken van 50 uur en dan komen we in de buurt van de 10 uur per dag waarover u schrijft.

Van maximering van het aantal punten zal een praktijkregulerende werking uitgaan, met implicaties voor het aantal zaken dat een advocaat behandelt, kantoorwerkwijzen en het aantal cliënten dat een advocaat helpt. Dat is niet anders dan bij het maximeren van aantal toevoegingen. De Raad realiseert zich deze consequenties en de aanpassingen die daaruit voortvloeien voor de advocatuur terdege. Het is niet aan de Raad om aan advocaten voor te schrijven hoe advocaten zich op de norm in zullen stellen. U zult de Raad dan ook niet horen zeggen dat strafrechtsspecialisten een sabbatical van drie maanden moeten nemen.

Art. 5.1.2.e **2^e reactie**

Uw standpunt is duidelijk, maar bent u ook niet van oordeel dat het niet gewenst is dat het beleid geen rekening houdt het aantal punten dat aan de achterkant wordt gegeven? Er moet weliswaar worden voorkomen dat een advocaat teveel zaken in behandeling neemt, maar als halverwege een zaak al blijkt dat er niet het aantal uren kan en zal worden besteed dat er voor staat en er later ook maar een derde van dit aantal punten wordt vastgesteld, dan is toch niet langer vol te houden dat er voor dit ontstane overschot aan uren geen extra zaken kunnen worden behandeld (in dit overschot aan uren)?

Ik begrijp best dat uw systeem hiervoor verregaand zou moeten worden aangepast, maar nu gaat het systeem ten koste van de rechtzoekende. Die kan immers aan het eind van het jaar (of al ver daarvoor) niet meer de advocaat van zijn keuze krijgen, terwijl deze feitelijk nog genoeg tijd over heeft om zijn zaak te behandelen, maar wordt belemmerd door het bereiken van zijn maximum.

Overigens zal het voor u slechts een kleine aanpassing zijn om in het systeem de driepuntstoevoegingen (zoals code Z141) niet langer als tweederde toevoeging te laten meetellen, maar als een halve toevoeging. Immers, bij de invoering van de LAT-toevoeging is het beleid ook aangepast en deze aanpassing sluit hierbij naadloos aan.

Vanzelfsprekend ben ik bereid om e.e.a. mondeling toe te lichten, overigens ook op andere punten indien de Raad feedback van de advocatuur wil om te horen hoe bepaalde zaken in de praktijk werken.

Gaarne van u vernemend, verblijft,

met vriendelijke groet,

Antwoord:

Uw reactie is opnieuw in de directie besproken. U trekt de vergelijking met de lichte adviestoevoeging. Naar ons idee gaat deze vergelijking niet op, omdat de bewaringstoevoeging op drie punten is gewaardeerd. Het aantal punten bedraagt alleen dan één indien er geen zitting plaats heeft gevonden. Bij de LAT is de vergoeding steeds twee.

Art. 5.1.2.e :

Geldt het beleid voor elke gedeclareerde toevoeging/gedeclareerd punt of alleen voor toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011.

Antwoord:

Het beleid geldt voor alle toevoegingen. Advocaten die veronderstellen in de problemen te komen kunnen dat voorleggen.

2009: 2404 punten

2010: 2326 punten

Art. 5.1.2.e en Art. 5.1.2.e

Gaat het om uitbetaalde punten of om de punten die op de toevoeging staan? Houdt u rekening met achterstanden bij het declareren?

Antwoord:

Het gaat om het punten dat de Raad bij vaststelling van de vergoeding aan de zaak toekent en niet om het forfait dat vooraf bij de toevoeging als indicatie is meegegeven.

In de mail wordt aandacht gevraagd voor plankzaken. De Raad is van mening dat er in bijzondere situaties een uitmiddeling over twee jaar (totaal plafond van 4000 punten, twee maal 2000) plaats zou kunnen vinden als zich een geval voordoet waarin er aantoonbaar een grote discrepantie bestaat tussen het aantal afgegeven toevoegingen en het aantal gedeclareerde toevoegingen / vastgestelde punten. Met dat uitgangspunt kunnen advocaten met plankzaken de Raad een voorstel doen.

Art. 5.1.2.e

Geldt het beleid voor elke gedeclareerde toevoeging/gedeclareerd punt of alleen voor toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011.

Antwoord:

Het beleid geldt voor alle toevoegingen. Advocaten die veronderstellen in de problemen te komen kunnen dat voorleggen.

Art. 5.1.2.e

Houdt u rekening met bewerkelijke zaken 40 tot 100 orders. Art. 5.1.2.e en ik administreren de uren in Art. 5.1.2.e op de toevoeging van Art. 5.1.2.e

Antwoord:

De Raad staat in exu-zaken soms toe met meer advocaten aan een zaak te werken. Ook in een exu-zaak zal regelmatig tussentijds worden gedeclareerd. Problemen met het ophopen van uren zullen zich dan ook niet vaak voordoen.

De Raad kan in zeer specifieke gevallen (uren tweede advocaat meetellen is kennelijk zeer onredelijk) een uitzondering maken. Vereiste daarvoor is dat het moet gaan om zaken met bijzondere hoge uren aantallen.

Art. 5.1.2.e : 1107

Art. 5.1.2.e : 1849

Notitie DO Voorstel tot aanpassing 2000 puntenregeling v002.doc

Van Art. 5.1.2.e

Datum Vr 16 9 2011 15:49

Aan Groep Directie <GroepDirectie@rvr.org>

Cc Art. 5.1.2.e <Art. 5.1.2.e@rvr.org>

 1 bijlage (86 kB)

Notitie DO Voorstel tot aanpassing 2000 puntenregeling v002.doc;

Besten,

Art. 5.1.2.e en ik hebben gekeken naar een alternatief voor de 2000 punten regel. Bijgaand het voorstel, opgetekend door Art. 5.1.2.e Graag bespreken in het komend DIR. Als jullie er positief tegenover staan, is een volgende stap voorlegging aan Art. 5.1.2.e ter toetsing.

Fijn weekend,

Art. 5.1.2.e

Raad voor Rechtsbijstand

Voorstel aanpassing 2000 puntenregeling

Notitie DO

Auteur: Art. 5.1.2.e Afdeling: Inschrijven Kantoor: Raad voor Rechtsbijstand Versie: 002 Datum: 16 september 2011 Status: ter bespreking

1. Aanleiding

Met ingang van 1-1-2011 is in artikel 5 d van de inschrijvingsvoorwaarden opgenomen dat een advocaat in 2011 maximaal 2000 punten kan declareren. De 2000 puntengrens is complementair met de maximumgrens van 250 eenheden. Het maximum van 250 eenheden beoogt aan de voorkant te voorkomen dat de advocaat zo veel zaken aanneemt dat de kwaliteit van de te verlenen rechtsbijstand in het geding komt. Het stellen van een maximum aan de voorkant voorkomt niet dat sommige advocaten hoge aantallen uren declareren. Om die reden is er voor gekozen dat ook aan de achterkant een vorm van bewaking wordt toegepast.

Bij een aantal advocaten is in 2011 de maximumgrens van 2000 punten bereikt en is bij beschikking aangegeven dat in 2011 geen declaraties meer in behandeling worden genomen. In een aantal bezwaren tegen deze beschikkingen is onder meer de aandacht gevestigd op de wettelijke basis die artikel 15 van de Wet op de rechtsbijstand biedt voor het maximeren van het aantal punten op 2000.

Artikel 15 sub a Wet op de rechtsbijstand bepaalt:

De door de raden te stellen regels met betrekking tot de voorwaarden kunnen betrekking hebben op: a. het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd;

Uit het onderzoek van **Art. 5.1.2.e** is daarbij gebleken dat de Inschrijvingsvoorwaarden te beschouwen zijn als algemeen verbindende voorschriften en dat artikel 15 Wrb alleen een expliciete basis biedt om regels te kunnen stellen met betrekking tot het minimum en maximum aantal zaken. Hij twijfelt dan ook of de 2000 puntenregeling in rechte stand zal houden. Voorts geeft hij aan dat een begrenzing van het aantal te declareren voor een advocaat geen prikkel meer oplevert om bij hem in behandeling zijnde zaken af te handelen. Rechtzoekende kan zo buiten zijn schuld om, gedupeerd worden door het beleid dat mede is opgesteld om zijn belangen te beschermen.

Voorts is uit de reacties van advocaten gebleken dat problemen bestaan bij het aantal te declareren zaken die nog in de kast liggen en een onevenredig aantal overnames door betreffende advocaten waardoor zij benadeeld zouden zijn door de regeling. Daarbij is tevens gewezen op het gegeven dat (buiten de middelings-regeling) geen overgangsbeleid zou bestaan. Met betrekking tot dit laatste geeft **Art. 5.1.2.e** aan dat op grond van artikel 4:51 lid 1 van de Awb bij beëindiging van een subsidierelatie feitelijk een 'redelijke termijn' in acht genomen moet worden. Voor wat betreft de Inschrijvingsvoorwaarden 2011 had de Raad een tijdsgevoerd aankondiging kunnen sturen zodat zij tijdig in de gelegenheid zouden zijn gesteld om hun praktijkvoering aan te passen aan de gewijzigde inschrijvingsvoorwaarden.

Het is op grond hiervan wenselijk om tot een alternatief te komen voor de 2000 puntenregeling, een alternatief dat binnen de wettelijke bevoegdheden valt die artikel 15 Wet op de rechtsbijstand biedt en tevens ruimte laat voor een overgangsregeling.

2. Maximum aantal eenheden gekoppeld aan aantal gedeclareerde punten in de twee voorgaande kalenderjaren.

Voorstel is om de 2000 puntenregeling te vervangen door een regel in de inschrijvingsvoorwaarden die bepaalt dat de Raad een lager aantal eenheden als maximum kan vaststellen. Dit valt geheel binnen de bevoegdheidsgrondslag die artikel 15 Wet op de rechtsbijstand biedt.

Uitgangspunt voor dit lagere aantal eenheden is de volgende formule:

Het aantal van 2000 punten wordt gedeeld door het gemiddeld aantal gedeclareerde punten over 2 kalenderjaren. De uitkomst hiervan wordt vervolgens vermenigvuldigd met 250 eenheden. Op deze manier zijn er alleen consequenties voor het maximumaantal eenheden indien het gemiddelde boven 2000 ligt.

Het gaat dus om de volgende rekensom:

$$\frac{2000 \text{ punten}}{\text{Gemiddeld aantal gedeclareerde punten over 2 jaren}} \times 250 = \text{max aantal eenheden}$$

Voorbeeld:

Advocaat X heeft over 2010 2000 punten gedeclareerd en over 2011 3000 punten, gemiddeld 2500 punten. Het maximum aantal eenheden voor het kalenderjaar erop is $2000/2500=0,8$ maal 250 = 200 eenheden.

Voorstel wettekst Artikel 5 sub d Inschrijvingsvoorwaarden

De tekst in de inschrijvingsvoorwaarden zou er ongeveer als volgt uit kunnen zien:

De Raad kan voor een advocaat een lager aantal eenheden als maximum vaststellen aan de hand van het aantal gedeclareerde punten in de twee voorgaande kalenderjaren. De Raad neemt als uitgangspunt een maximum van 2000 punten. Indien het gemiddeld aantal gedeclareerde aantal punten over de twee voorgaande kalenderjaren hoger is dan 2000 punten dan wordt het maximum aantal eenheden vastgesteld aan de hand van 2000 punten gedeeld door het bovengenoemd gemiddeld gedeclareerde aantal punten en vervolgens vermenigvuldigd met 250. Bij aanvang van het kalenderjaar wordt als een lager aantal eenheden geldt dan 250 het maximum aantal eenheden voor dat kalenderjaar aan de advocaat medegedeeld.

Opmerkingen en afwegingen

Aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar ontvangen declaraties

Uitgangspunt zijn de vastgestelde toevoegingen in de 2 voorafgaande kalenderjaren. De datum die gehanteerd wordt is de datum waarop de toevoegingen door de Raad zijn vastgesteld. Aan het begin van het kalenderjaar zijn veel declaraties die aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar zijn ontvangen, nog niet vastgesteld. Dit is feitelijk geen probleem omdat die declaraties in het erop volgende jaar worden meegenomen. Desgewenst kan ook worden uitgegaan van een referteperiode: bijvoorbeeld de periode september tot en met september van het voorgaande jaar.

Nieuwe advocaten

Voor nieuwe advocaten die in de 2 voorafgaande jaren slechts deels of niet (op toevoegbasis) werkzaam waren kan niet op dezelfde wijze volgens dit systeem gemiddeld worden. Voorbeeld: 2009: 0 punten, 2010: 3000 punten. Gemiddeld 1500 punten. Nieuwe advocaten worden niet op dezelfde wijze behandeld als langer bestaande advocaten. Voorstellen:

- 1) geen rekening hiermee houden en gewoon middelen over 2 jaren
- 2) uitgaan van slechts 1 voorgaand jaar
- 3) uitgaan van 1000 eenheden (helft van 2000) of een ander gemiddeld aantal over jaar waarin geen of bijna geen werkzaamheden zijn verricht.

Declareren boven de 2000 punten blijft mogelijk

Advocaten die zwaar over de schreef gaan, zoals [Art. 5.1.2.e](#) kunnen soms toch meer dan 2000 punten per jaar blijven declareren. Hetzelfde geldt voor advocaten die relatief weinig zaken doen (megastrafzaken) met veel extra uren.

Dit komt natuurlijk omdat er een groot verschil is tussen het uitbetaalde forfait op een toevoeging (de standaardvergoeding) en het mogelijke aantal punten bij een exu zaak. Standaard komt een vergoeding inclusief toeslagen en reistijd niet snel boven de 18 punten/uren. Met extra uren kan het oplopen tot soms wel 1000 punten/uren. Niet ongewoon is toch zo'n 150 à 200 uren per megazaak, 10x zoveel als een standaard forfaitaire vergoeding. Met een relatief klein aantal toevoegingen (bijvoorbeeld bij 20 megazaken (eenheden) van elk 200 uren) kun je zo toch ruim boven de 2000 punten blijven komen, ondanks het vaststellen van een lager maximum aantal eenheden. Gaat een advocaat in een jaar over de schreef, dan vindt in een volgend jaar natuurlijk toch neerwaartse bijstelling plaats.

Overgangsbeleid

- In plaats van over **twee** kan ook over de voorafgaande **drie** kalenderjaren worden gemiddeld. Zo hou je meer rekening met uitschieters in een bepaald jaar. Je zult dan wel meer rekening moeten houden met nieuwe advocaten.
- Uitgaan van 2250 eenheden in plaats van 2000 eenheden bij wijze van overgangsmaatregel.
- De voorgestelde aanpassing van de 2000 puntenregeling dient tijdig gecommuniceerd te worden naar advocaten, niet pas bij het ingaan van de regeling danwel bij het afgegeven van de beschikkingen. Zie het advies van [Art. 5.1.2.e](#).

Praktische uitvoerbaarheid/voorstel procedure

- Aan het eind van het kalenderjaar worden door **Art. 5.1.2.e** lijsten uitgedraaid met het gemiddeld aantal gedeclareerde punten per advocaat over de voorgaande 2 kalenderjaren.
- Indien het gemiddelde boven de 2000 punten komt worden in de eerste week aan de hand van de lijsten door de afdeling Inschrijven aan de betreffende advocaten beschikkingen gestuurd met daarin het door de Raad vastgestelde lagere aantal eenheden. Het is daarbij tevens mogelijk om eerst een voornemen te sturen (termijn van 2 weken).
- Bezwaren tegen de beschikking worden door de bezwarencommissie van het centraal kantoor afgehandeld.
- Een en ander vereist een aanpassing in ons maxbeleid. De door **Art. 5.1.2.e** in bovenstaande lijst uitgedraaide advocaten moeten apart meegenomen worden in de maxlijsten. Een advocaat wiens maximum is vastgesteld op 150 eenheden moet al bij 100/110 eenheden een eerste kennisgeving krijgen en bij 125/130 eenheden een voornemen tot intrekking. Een advocaat met een maximum van 150 eenheden en die deelneemt aan het AC rooster moet bij 100/110 eenheden al geschrapt worden van dit rooster en wellicht bij 90 eenheden al een voornemen krijgen.

Conclusie:

De formule kan zeker een matigend effect hebben op het aantal gedeclareerde punten. Advocaten die structureel teveel declareren merken dit in het aantal eenheden (aantal zaken) dat ze het erop volgende jaar kunnen afhandelen. Dit zal voor advocaten zeker een prikkel zijn om hun declaratiegedrag te matigen.

Advocaten die ruimschoots te veel declareren zullen echter toch nog boven de 2000 eenheden kunnen blijven komen. Hetzelfde geldt voor advocaten die relatief weinig zaken doen die ieder wel weer erg intensief zijn (megastrafzaken met veel extra uren).

Voorts vereist het hanteren van verschillende maxima in het aantal eenheden een aanpassing van de uitvoering van ons maximumbeleid. Verder dienen er meer beschikkingen te worden afgegeven. Dit levert de afdeling Inschrijven en mogelijk de Commissie voor bezwaar meer werk op, maar is niet onoverkomelijk.

Tot slot is het wellicht nog een idee om de bestaande excellijsten van top declareerders over 2009 en 2010 aan te vullen met een kolom met betrekking tot het aantal **afgegeven toevoegingen** over die jaren. Op die manier kun je zien in hoeverre de regeling op deze advocaten daadwerkelijk effect zal hebben.

PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK

Raad voor Rechtsbijstand

t.a.v. de weledelgestrengde **Art. 5.1.2.e**

Postbus 24080

3502 MB UTRECHT

Tevens per e-mail **Art. 5.1.2.e**@rvr.org

Nijmegen, 7 september 2011

Ons kenmerk : 20111646 - 342931/1 - TL/hh
 Inzake : Raad voor Rechtsbijstand/**Art. 5.1.2.e**
 Doorkiesnummer : 024 - 38 28 385
 Direct faxnummer : 024 - 38 28 372
 E-mail : **Art. 5.1.2.e**@hekkelman.nl

Geachte mevrouw **Art. 5.1.2.e**

Conform afspraak zend ik u hierbij mijn advies over de houdbaarheid van de 2000-puntenregeling die met ingang van 1 januari 2011 is ingevoerd.

Inhoudsopgave

1. Achtergrond;
2. Beoordeling rechtskarakter Inschrijvingsvoorwaarden;
 - 2.1 Algemeen verbindend voorschrift of beleidsregel?
 - 2.2 Juridisch kader;
 - 2.3 Aanwijzingen voor de regelgeving;
 - 2.3.1 Karakter voorwaarden;
 - 2.3.2 Goedkeuring Minister;
 - 2.4 Tussenconclusie;
3. Bevoegdheid Raad om puntenaantal te maximaliseren;
4. Toepasselijkheid subsidietitel en parallel met beëindiging subsidierelatie;
 - 4.1 Kwalificatie van de verstrekking van financiële middelen;
 - 4.2 Parallel met beëindiging subsidierelatie;
 - 4.3 Redelijke termijn;
5. Conclusie.

concept

1. Achtergrond

De Raad voor rechtsbijstand (hierna: 'de Raad') heeft op 28 december 2010 de Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2011 (hierna: 'de Inschrijvingsvoorwaarden') bekendgemaakt. De inschrijvingsvoorwaarden zijn per 1 januari 2011 in werking getreden. In de Inschrijvingsvoorwaarden is het maximum aantal zaken waarvoor een bij de Raad ingeschreven advocaat toegevoegd kan worden, gesteld op 250 en is tevens een maximum gesteld aan het aantal punten dat voor vergoeding in aanmerking komt. Het maximumaantal punten is bepaald op 2000 (artikel 5 sub d van de Inschrijvingsvoorwaarden). De Raad merkt daar het volgende over op:

*"Om de kwaliteit van de rechtsbijstand op toevoegingsbasis te waarborgen is in het verleden het maximum aantal toevoegingseenheden op 250 gesteld. Deze norm is door de rechter aanvaard. Uitgaande van een gemiddelde tijdsbesteding van 7 uur per toevoeging corresponderen 250 toevoegingseenheden met 1750 declarabele uren. Door het maximum aantal te vergoeden punten nu op 2000 te stellen worden uitschieters begrensd. Deze uitschieters waren vooraf niet te voorkomen door het maximeren van het aantal toevoegingen."*¹

Uit de Inschrijvingsvoorwaarden blijkt dat artikel 5 sub d van de Inschrijvingsvoorwaarden gebaseerd is op artikel 14 van de Wet op de rechtsbijstand (hierna: 'de Wrb'). Uit bovenstaande passage blijkt dat de Raad het aantal zaken waarvoor een advocaat toegevoegd kan worden op twee manieren wil begrenzen, namelijk (1) door het aantal zaken waarvoor een advocaat toegevoegd kan worden op 250 te stellen en (2) het aantal punten dat een advocaat in totaal in die zaken kan declareren tot 2000 te beperken.

Naar aanleiding van diverse door advocaten naar voren gebrachte bezwaren tegen deze zogenoemde 2000-puntenregeling, is bij de Raad twijfel ontstaan over juridische houdbaarheid van één en ander. U heeft mij daarom verzocht de invoering van de 2000-puntenregeling, zoals thans vormgegeven, te toetsen op haar juridische houdbaarheid. Bij deze voldoe ik aan dit verzoek.

In het navolgende zal ik ingaan op het rechtskarakter van de inschrijvingsvoorwaarden, de bevoegdheid tot het vaststellen van de Inschrijvingsvoorwaarden, de toepasselijkheid van de Awb-subsidietitel, en de parallel die kan worden getrokken tussen invoering van de 2000-puntenregeling en het beëindigen van subsidierelaties. Ik sluit af met enkele conclusies.

2. Beoordeling rechtskarakter Inschrijvingsvoorwaarden

2.1 Algemeen verbindend voorschrift of beleidsregel?

¹ Te raadplegen via: <http://www.rvr.org/nl/news,2011/01/Belangrijkste-veranderingen-in-de-inschrijfvoorwaarden.html>.

Ten aanzien van het rechtskarakter van de Inschrijvingsvoorwaarden kan allereerst de vraag worden gesteld of zij kwalificeren als beleidsregel of als algemeen verbindend voorschrift. Ik merk hierover het volgende op.

2.2 Juridisch kader

Artikel 14 van de Wrb luidt als volgt:

"Alle in Nederland kantoor houdende advocaten die daartoe een aanvraag hebben ingediend, worden door het bestuur ingeschreven indien zij voldoen aan de in artikel 15 bedoelde voorwaarden. Het bestuur kan regels stellen met betrekking tot deze voorwaarden. Deze regels behoeven de goedkeuring van Onze Minister."

Artikel 15 van de Wrb luidt als volgt:

"De door het bestuur te stellen regels met betrekking tot de voorwaarden kunnen betrekking hebben op:

- a. het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd;*
- b. de deskundigheid van de advocaat op bepaalde rechtsgebieden;*
- c. de organisatie van het kantoor waar de advocaat werkzaam is;*
- d. de verslaglegging door de advocaat omtrent de door hem verleende rechtsbijstand."*

In de parlementaire geschiedenis wordt ten aanzien van bovenstaande bepalingen – voor zover in dit kader relevant – het volgende opgemerkt:

"De wijzigingen van de artikelen 14 en 15 betreffen technische aanpassingen. Duidelijker is aangegeven dat het stellen van voorwaarden een regelgevende bevoegdheid is. Op dezelfde wijze als hierboven is uiteengezet oefent de Minister van Justitie door middel van zijn goedkeuringsrecht bij het jaarplan een controlerende bevoegdheid uit." (onderstreping mijnerzijds, TL).²

Artikel 1:3 lid 4 van de Awb luidt als volgt:

"Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan."

In de wet ontbreekt een definitie van 'algemeen verbindend voorschrift'. In de parlementaire geschiedenis wordt echter, in lijn met de jurisprudentie van de Hoge Raad³, de volgende definitie gehanteerd:

² Kamerstukken II, 2005/06, 30 436, nr. 3, p. 19.

³ HR 10 juni 1919, NJ 1919, p. 647 e.v. Zie ook: R.J.N. Schlössels en S.E. Zijlstra, Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat, Kluwer, Deventer, 2010, p. 262.

"naar buiten werkende, voor de daarbij betrokkenen bindende regels, uitgegaan van het openbaar gezag dat de bevoegdheid daartoe aan de wet ontleent".⁴

2.3 Aanwijzingen voor de regelgeving

Artikel 14 van de Wrb bepaalt dat het bestuur van de Raad (1) regels kan stellen met betrekking tot de in artikel 15 van de Wrb bedoelde voorwaarden waaraan een bij de Raad ingeschreven advocaat moet voldoen én (2) dat deze regels door de Minister van Justitie goedgekeurd dienen te worden. Gelet op het feit dat de wet, noch de parlementaire geschiedenis uitsluitend geeft over de aard van de door de Raad vast te stellen voorwaarden, namelijk beleidsregels of algemeen verbindende voorschriften, zoek ik aanknopingspunten bij de Aanwijzingen voor de regelgeving.^{5,6}

2.3.1 Karakter voorwaarden

Aanwijzing 44a luidt als volgt:

"In een wettelijk voorschrift op grond waarvan een beleidsregel wordt vastgesteld en in het opschrift en de citeertitel van de regeling waarbij een beleidsregel wordt vastgesteld, wordt het woord 'beleidsregel' uitdrukkelijk gebruikt."

In de toelichting bij deze aanwijzing wordt het volgende opgemerkt:

"Toelichting:

In de bestaande wetgevingstraditie wordt met het toekennen van een regelgevende bevoegdheid in het algemeen de bevoegdheid tot het stellen van algemeen verbindende voorschriften bedoeld, tenzij duidelijk blijkt van een andere bedoeling van de wetgever. Die andere bedoeling wordt tot uitdrukking gebracht door in de wettekst uitdrukkelijk het woord beleidsregel te gebruiken.

*Voorbeeld: ... (aanduiding bestuursorgaan) kan beleidsregels vaststellen omtrent ..."
(onderstreping mijnerzijds, TL).*

Het feit dat in artikel 14 en 15 van de Wrb het woord 'beleidsregel' niet wordt gebruikt, levert een aanwijzing op dat met het vaststellen van de in de artikelen 14 en 15 van de Wrb opgenomen bevoegdheid, de wetgever niet het oog heeft gehad op het vaststellen van beleidsregels door de Raad. Verder zijn in het verleden de artikelen 14 en 15 van de Wrb door de wetgever gewijzigd om beter tot uitdrukking te laten komen dat het stellen van voorwaarden

⁴ Kamerstukken II, 1993/94, 23 700, nr. 3, p. 105.

⁵ De Aanwijzingen voor de regelgeving zijn te raadplegen via: www.wetten.nl.

⁶ De Aanwijzingen voor de regelgeving zijn hulpmiddel voor wetgevingsjuristen bij het tot stand brengen van wet- en regelgeving. Niet alleen geven zij technische voorschriften voor vormgeving en inrichting van regelingen en daarmee samenhangende stukken, maar ook is een belangrijke plaats ingeruimd voor bepalingen over de juridische en beleidsmatige keuzes die voor het opstellen van een regeling gemaakt (moeten) worden. In de rechtspraak wordt bij de uitleg van wettelijke bepalingen regelmatig teruggegrepen op de Aanwijzingen voor de regelgeving. Zie bijvoorbeeld: AbRS 2 februari 2011, zaaknummer 201002804/1/H1; AbRS 28 mei 2003, zaaknummer: 200202436/1; AbRS 13 oktober 2010, zaaknummer: 201002559/1/H2, Hoge Raad 8 juni 2007, LJN: AX9096.

een *regelgevende bevoegdheid* is van de Raad.⁷ Zoals uit de hiervoor geciteerde passage uit de toelichting bij de Aanwijzingen blijkt, wordt met het toekennen van een regelgevende bevoegdheid in het algemeen de bevoegdheid tot het stellen van algemeen verbindende voorschriften bedoeld. Gelet op het voorgaande kan in ieder geval worden gesteld dat het de bedoeling van de wetgever was om de Raad de bevoegdheid te geven tot het stellen van algemeen verbindende voorschriften ten aanzien van de in artikel 15 van de Wrb genoemde onderwerpen.

2.3.2 Goedkeuring Minister

Op grond van artikel 14 van de Wrb dienen door de Raad vastgestelde regels door de Minister te worden goedgekeurd. Uit de Aanwijzingen voor de regelgeving volgt dat regelgevende bevoegdheden – voor zover hier relevant – alleen dan aan een zelfstandig bestuursorgaan, in dit geval de Raad, worden toegekend, indien voorzien is in de bevoegdheid tot goedkeuring van de regeling door een minister. Aanwijzing 124f luidt als volgt:

"1. Regelgevende bevoegdheden worden aan een zelfstandig bestuursorgaan uitsluitend toegekend:

- a. voor zover het betreft organisatorische of technische onderwerpen, of*
- b. in bijzondere gevallen mits voorzien is in de bevoegdheid tot goedkeuring van de regeling door een minister.*

2. Aan een zelfstandig bestuursorgaan wordt geen adviestaak opgedragen ten aanzien van algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk." (onderstreping mijnerzijds, TL).

In de toelichting bij deze aanwijzing wordt het volgende opgemerkt:

"Algemeen verbindende voorschriften worden in beginsel niet vastgesteld door anderen dan regering (en Staten-Generaal), provincies en gemeenten. Daarnaast kan aan een orgaan van een openbaar lichaam van beroep of bedrijf of een ander openbaar lichaam, als bedoeld in artikel 134 van de Grondwet die bevoegdheid worden toegekend. Het is in dat licht in beperkte mate aanvaardbaar dat aan een zelfstandig bestuursorgaan regelgevende bevoegdheid wordt toegekend. Niet uitgesloten is dat in bijzondere gevallen over andere dan organisatorische of technische onderwerpen regels worden gesteld, doch uitsluitend indien voorzien is in ministeriële goedkeuring. Aan de motivering hiervan in de toelichting worden vanwege het uitzonderlijk karakter zware eisen gesteld." (onderstreping mijnerzijds, TL).

2.4 Tussenconclusie

Gelet op het bovenstaande ben ik van oordeel dat de Inschrijvingsvoorwaarden, en in ieder geval artikel 5 sub d, kwalificeren als algemeen verbindend voorschrift.

3. Bevoegdheid Raad om puntenaantal te maximaliseren

⁷ Kamerstukken II, 2005/06, 30 436, nr. 3, p. 19.

Zoals gesteld ontleent de Raad zijn bevoegdheid tot het vaststellen van de Inschrijfvoorwaarden aan artikel 14 Wrb. Voor zover hier van belang bepaalt artikel 15 aanhef en onder a van de Wrb dat door de Raad, op grond van artikel 14 Wrb, regels kunnen worden vastgesteld ten aanzien van *“het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd”*.

De door de Raad vastgestelde limiet van 2000 punten is gebaseerd op artikel 15 aanhef en onder a van de Wrb. Artikel 15 aanhef en onder a van de Wrb bepaalt expliciet dat de Raad een minimum en een maximum kan stellen aan het aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd. De Afdeling heeft in een uitspraak van 13 november 1997 geoordeeld dat de door de Raad gehanteerde maximumgrens van 250 zaken aanvaardbaar is.⁸

Dat de Afdeling in deze uitspraak het door de Raad gestelde maximum van 250 zaken aanvaardbaar heeft geacht, betekent niet dat ook de 2000-puntenregeling door de rechter zal worden geaccepteerd. Ik licht dit toe.

Artikel 15 van de Wrb bepaalt enkel dat de Raad een minimum en een maximum kan stellen aan het aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd. Deze bepaling zegt echter niets over de bevoegdheid van de Raad om tevens beperkingen te stellen aan het aantal punten dat in die zaken mag worden gedeclareerd. Door een maximum te stellen aan het aantal te declareren punten kan het aantal zaken dat mag worden behandeld indirect verder ingeperkt worden. Het is de vraag of artikel 15 een basis biedt voor zo'n indirecte beperking. Ik betwijfel dat omdat artikel 15 van de Wrb expliciet bepaalt dat slechts regels mogen worden gesteld aan het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd.

Voorts kan een begrenzing van het aantal te declareren punten leiden tot onwenselijke situaties in concrete gevallen. Ik licht dit toe.

Op grond van de Inschrijvingsvoorwaarden is het een advocaat toegestaan om jaarlijks 250 zaken (toevoegingen) in behandeling te nemen. Indien en voor zover de 2000 punten grens gehandhaafd zou worden dan kan dat betekenen dat vanwege de omvang van de toegevoegde zaken uiteindelijk minder dan 250 zaken voor een toevoeging in aanmerking komen. Het is de vraag of van de advocaat verlangd mag worden dat hij op voorhand rekening moet houden met de mogelijkheid dat met minder zaken de 2000 punten grens wordt overschreden. Laat de advocaat bij het aannemen van nieuwe zaken, het aantal zaken waarvoor (nog) toevoeging kan worden verleend leidend zijn, dan loopt hij echter het risico dat hem op enig moment wordt medegedeeld dat de 2000 punten grens is overschreden en dat nadien ingediende declaraties niet meer in behandeling zullen worden genomen. Voor de advocaat is er dan geen enkele prikkel meer om de bij hem in behandeling zijnde zaken verder af te handelen. Dit kan ertoe leiden dat een rechtzoekende niet meer bij die desbetreffende advocaat terecht kan en

⁸ RvS 13 november 1997 (H01.96.1159 WRB), JSV 1998/93.

gedwongen wordt op zoek te gaan naar een andere advocaat. De rechtzoekende kan derhalve, buiten zijn schuld om, gedupeerd worden door het beleid dat mede is opgesteld om zijn belangen te beschermen.

Gelet op het voorgaande betwijfel ik of artikel 5 sub d van de Inschrijvingsvoorwaarden in rechte stand zal houden.

4. Toepasselijkheid subsidietitel en parallel met beëindiging subsidierelatie

4.1 Kwalificatie van de verstrekking van financiële middelen

Artikel 4:21 lid 1 van de Awb definieert een subsidie als volgt:

"Onder subsidie wordt verstaan: de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten."

Artikel 4:21 van de Awb bevat een materieel subsidiebegrip. Elke geldelijke verstrekking die door een bestuursorgaan wordt verstrekt en die voldoet aan de overige in artikel 4:21 van de Awb genoemde criteria, kwalificeert als subsidie.⁹ Ten aanzien van de rechtsbijstand heeft de wetgever hierover geen misverstanden willen laten bestaan. In artikel 37 lid 1 van de Wrb is expliciet vastgelegd dat de door de Raad verstrekte vergoedingen voor rechtsbijstand als subsidie kwalificeren.

Artikel 37 lid 1 van de Wrb luidt als volgt:

"1. Het bestuur verstrekt aan een rechtsbijstandverlener een subsidie, genoemd vergoeding, voor:
a. de door hem op basis van een toevoeging verleende rechtsbijstand;
b. de door hem verleende rechtsbijstand in een zaak waarin een rechtsbijstandverlener rechtsbijstand heeft verleend in het kader van een door het bestuur getroffen regeling voor het beurtelings verlenen van rechtsbijstand in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen zaken."

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat artikel 37 van de Wrb is afgestemd op de subsidietitel uit de Awb.¹⁰ Verder blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat de wetgever aansluiting heeft willen zoeken bij de in de subsidietitel geregelde mogelijkheid om voorafgaand aan een beschikking tot subsidievaststelling een beschikking tot subsidieverlening te geven. De wetgever merkt daar het volgende over op:

"De aanvraag om een toevoeging omvat de aanvraag om verlening van de vergoeding, bedoeld in artikel 4:29 Awb. Nadat de vergoeding is verleend wordt de vergoeding vastgesteld. Indien de raad vóór het moment van de vaststelling van de vergoeding op de hoogte is van de verstrekte onjuiste of onvolledige gegevens, kan de raad dit op grond van de artikelen 4:46, tweede lid Awb

⁹ A.J. Bok, Subsidies, Monografieën Algemene wet bestuursrecht, Kluwer, Deventer 2002, p. 13 e.v.

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2000–2001, 27 553, nr. 3, 13.

verdisconteren in de vaststelling. Zolang de vergoeding niet is vastgesteld biedt artikel 4:48, eerste lid Awb de mogelijkheid om de verlening van de vergoeding in te trekken of ten nadele van de rechtsbijstandverlener te wijzigen. Nadat de vergoeding is vastgesteld biedt artikel 4:49 Awb de mogelijkheid om deze in te trekken of te wijzigen op grond van de verstrekte onjuiste of onvolledige gegevens. Het ligt in de rede dat de raad van voornoemde mogelijkheden gebruik maakt, indien de rechtsbijstandverlener weet of behoort te weten dat onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt. De onverschuldigd betaalde vergoeding kan op grond van artikel 4:57 Awb worden teruggevorderd van de rechtsbijstandverlener.”¹¹

4.2 Parallel beëindiging subsidierelatie

Indien ervan wordt uitgegaan dat de 2000-puntenregeling in principe rechtmatig is, dan is het nog maar de vraag of het vastgestelde beleid wel tijdig bekend is gemaakt. Er kan hier een parallel worden getrokken met de eisen die de Awb stelt aan de beëindiging van (langdurige) subsidierelaties. Ter toelichting strekt het volgende.

De aanvraag van een toevoeging alsook de vaststelling daarvan kwalificeren als subsidiebeschikking. De in de Inschrijvingsvoorwaarden opgenomen 2000-puntenregeling heeft zijn directe invloed op de afhandeling van de subsidieaanvragen en grijpt daarmee rechtstreeks in op de subsidierelatie die de (toegevoegde) advocaten met de Raad hebben. Op goede gronden kan worden betoogd dat nadelige wijzigingen in de Inschrijvingsvoorwaarden tijdig bekend moeten worden gemaakt aan de advocaten teneinde hen in staat te stellen hun praktijkvoering hierop aan te passen. Ik kan niet uitsluiten dat artikel 4:51 van de Awb hierbij in acht moet worden genomen. Een uitspraak van de Afdeling van 31 juli 2002 biedt aanknopingspunten voor dit standpunt. De Afdeling overweegt het volgende:

“Bij besluit van 29 december 1999 heeft de raad voor rechtsbijstand te Leeuwarden (hierna: de raad) een verzoek van appellante om subsidie in de kosten van het verlenen van rechtsbijstand in asielzaken met ingang van 1 januari 2000, afgewezen.

(...)

2.5. Appellante heeft voorts betoogd dat het bepaalde in artikel 4:51 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) zich verzet tegen weigering van de gevraagde subsidie.

2.5.1. In 1995 heeft de raad besloten de rechtsbijstand in asielzaken onder te brengen bij de SRA en appellante ingaande 1 januari 1996 niet langer in aanmerking te laten komen voor het verlenen van rechtsbijstand in asielzaken op basis van een toevoeging. In 1995 is hiertoe een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de raad voor rechtsbijstand te Arnhem. De subsidie voor deze vorm van rechtsbijstand zal door de raad voortaan aan de SRA worden betaald en niet langer aan appellante. Met ingang van 1 januari 1996 is de subsidie aan appellante beëindigd. Voor de jaren 1996 en 1997 heeft de raad een overgangsregeling getroffen, voor de jaren 1998 en 1999 heeft de raad bemiddeld bij een door de SRA afgegeven werkgarantie voor de juristen van appellante; de in dit kader verrichte activiteiten heeft de raad indirect gesubsidieerd.

2.5.2. Gelet op deze feiten was een weigering met inachtneming van de redelijke termijn als waarin artikel 4:51 van de Awb voorziet, uitsluitend in 1996 aan de orde en kan de beëindiging

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2000–2001, 27 553, nr. 3, p. 12

van de subsidie in de onderhavige procedure niet meer aan de orde komen." (onderstreping mijnerzijds, TL).¹²

Ik acht de jurisprudentie van de Afdeling inzake de toepassing van artikel 4:51 van de Awb in dit geval dan ook relevant.

Artikel 4:51 lid 1 van de Awb luidt als volgt:

"1. Indien aan een subsidie-ontvanger voor drie of meer achtereenvolgende jaren subsidie is verstrekt voor dezelfde of in hoofdzaak dezelfde voortdurende activiteiten, geschiedt gehele of gedeeltelijke weigering van de subsidie voor een daarop aansluitend tijdvak op de grond, dat veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten zich tegen voortzetting of ongewijzigde voortzetting van de subsidie verzetten, slechts met inachtneming van een redelijke termijn."

Uit bovenstaande bepaling volgt wanneer een subsidierelatie beëindigd kan worden, namelijk:

1. er moet sprake zijn van veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten die zich verzetten tegen voortzetting van de subsidierelatie, en
2. beëindiging van de subsidierelatie kan slechts met inachtneming van een redelijke termijn.

Het eerste criterium laat ik hier verder onbesproken. Uit jurisprudentie van de Afdeling volgt dat een subsidieverstrekker een grote mate van beleidsvrijheid toekomt bij het, mede als gevolg van gewijzigd beleid, (gedeeltelijk) weigeren van een aangevraagde subsidie.¹³ Ten aanzien van het tweede criterium, de redelijke termijn, merk ik het volgende op.

4.3 Redelijke termijn

Uit artikel 4:51 lid 1 van de Awb volgt dat bij de beëindiging van een subsidierelatie een 'redelijke termijn' in acht moet worden genomen. Hoe lang deze termijn moet zijn, volgt niet uit de wet. Uit jurisprudentie van de Afdeling volgt dat de 'redelijke termijn' tot doel heeft de subsidieontvanger in staat te stellen maatregelen te treffen om de gevolgen van de beëindiging van de subsidierelatie te ondervangen,¹⁴ zoals het afbouwen van verplichtingen jegens derden. Een belangrijke factor die van invloed is op de lengte van de redelijke termijn is het al dan niet in dienst hebben van werknemers.¹⁵ Als werknemers moeten worden ontslagen, moeten de geldende opzegtermijnen in acht kunnen worden genomen.

Toepassing van artikel 4:51 lid 2 van de Awb in de onderhavige situatie brengt naar mijn oordeel met zich mee dat een redelijke termijn dient te zijn gelegen tussen het moment dat de ingeschreven advocaten op de hoogte zijn gesteld van de voorgenomen beleidswijziging en het

¹² AbRS 31 juli 2002, zaaknummer: 200106366/1.

¹³ AbRS 10 juni 2009, AB 2009/369, m.nt. M. Nijhuis en W. den Ouden.

¹⁴ AbRS 25 augustus 2010, AB 2011/3, m.nt. J.R. van Angeren.

¹⁵ AbRS 20 maart 2002, AB 2002, 273, m.nt. N. Verheij.

daadwerkelijk inwerkingtreden van de beleidswijziging. Het bekendmaken van de op handen zijnde beleidswijziging kan op twee manieren.

De eerste optie is een aankondiging, ook wel het beëindigingsbesluit, versturen aan de subsidieontvangers, in dit geval de bij de Raad ingeschreven advocaten, waarin deze te kennen wordt gegeven dat de Inschrijvingsvoorwaarden zullen worden gewijzigd en dat dit gevolgen kan hebben voor de door desbetreffende advocaat. De redelijke termijn vangt dan aan op de datum dat de aankondiging wordt verstuurd. Gedurende de redelijke termijn maakt de subsidieontvanger, ook al voldoet deze niet aan de subsidievoorwaarden, aanspraak op voortzetting van de subsidie.¹⁶ Vast staat dat in de onderhavige situatie de toegevoegde advocaten niet individueel zijn aangeschreven. Als gevolg van het feit dat het nieuwe beleid op 28 december 2010 bekend is gemaakt en op 1 januari 2011 in werking trad, en derhalve een korte periode voor het nieuwe kalenderjaar/subsidiejaar, is er geen sprake van een redelijke termijn als bedoeld in artikel 4:51 van de Awb. In zoverre zijn de toegevoegde advocaten niet tijdig in de gelegenheid gesteld om hun praktijkvoering aan te passen aan de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden.

De tweede optie is dat de toegevoegde advocaat in de beslissing op zijn aanvraag om toevoeging mede wordt gedeeld dat hem geen toevoeging wordt verleend. In de onderhavige situatie zou dit betekenen dat een advocaat die onbekend is met de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden lopende het kalenderjaar geconfronteerd kan worden met een afwijzing van de door hem aangevraagde toevoeging in verband met het overschrijden van de 2000-punten grens. Dit is naar mijn oordeel in strijd met de rechtszekerheid omdat de ingeschreven advocaat op een onredelijk laat moment geconfronteerd kan worden met de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden.

5. Conclusie

Gelet op het voorgaande concludeer ik als volgt.

1. De Inschrijvingsvoorwaarden kwalificeren als algemeen verbindend voorschrift.
2. Het is de vraag of artikel 14 Wrb materieel een voldoende basis biedt voor een (indirecte) beperking van het aantal toevoegingszaken, op basis van een maximum aantal te declareren punten. Ik betwijfel dat omdat artikel 15 van de Wrb expliciet bepaalt dat slechts regels mogen worden gesteld aan het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd.
3. Los van de juridische kanttekeningen signaleer ik dat invoering van de 2000-puntenregeling in concrete gevallen kan leiden tot onwenselijke situaties.
4. Indien wordt uitgegaan van de rechtmatigheid van de 2000-puntenregeling, dan betwijfel ik of de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden tijdig bekend zijn gemaakt en mitsdien de toegevoegde advocaten voldoende tijd is gegund om hun praktijkvoering aan de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden aan te passen. Analoge toepassing van

¹⁶ AbRS 25 augustus 2011, AB 2011/3, m.nt. J.R. van Angeren en W. den Ouden

TOEGEGEVEN

artikel 4:51 van de Awb en de daarover gevormde jurisprudentie brengt met zich mee dat de toegevoegde advocaten een redelijke termijn had moeten worden geboden om hun praktijkvoering aan artikel 5 sub d van de Inschrijfvoorwaarden aan te passen. In dit geval zou dit concreet betekenen dat de toegevoegde advocaten een termijn, van bijvoorbeeld één jaar wordt gegund, om hun praktijk aan artikel 5 sub d van de Inschrijfvoorwaarden aan te passen.

Al met al zijn er mijns inziens gegronde redenen om aan de houdbaarheid van de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden in rechte te twijfelen, met name waar het gaat om (het ontbreken van) een voldoende wettelijke basis. Mocht de huidige gekozen systematiek, ondanks de argumenten die hier naar mijn idee vanuit opportuiniteitsoogpunt tegen zijn aan te voeren, naar het oordeel van de Raad evenwel de aangewezen weg vormen om de geconstateerde problemen rondom dubieus declaratiegedrag het hoofd te bieden, dan acht ik een noodzakelijk ingrijpen van de wetgever om hiervoor een voldoende wettelijke basis te bieden niet uitgesloten.

Met vriendelijke groet,
Hekkelman Advocaten N.V.

Art. 5.1.2.e

concept

HEKKELMAN & ADVOCATEN NOTARISSEN

HEKKELMAN ADVOCATEN N.V.
PRINS BERNHARDSTRAAT 1
(HOEK DRANJESINGEL 51)
POSTBUS 1094
6501 BB NIJMEGEN
WWW.HEKKELMAN.NL

9

Raad voor Rechtsbijstand
t.a.v. de Commissie voor Bezwaar
Postbus 24080
3502 MB UTRECHT

Per e-mail **Art. 5.1.2.e** @rvr.org

Nijmegen, 26 september 2011

Ons kenmerk : 20111646 - 348781/1 - TL/
Inzake : Raad voor Rechtsbijstand **Art. 5.1.2.e**
Betreft : Verweerschrift hoorzitting 27 september 2011
Doorkiesnummer : 024-3828384
Direct faxnummer : 024-3828388
E-mail : **Art. 5.1.2.e** @hekkelman.nl

Geachte Commissie,

Ter voorbereiding op de hoorzitting van uw Commissie op 27 september 2011, inzake het bezwaar van **Art. 5.1.2.e** tegen een besluit van het Bestuur van de Raad voor de Rechtsbijstand (hierna: "het Bestuur") van 26 mei 2011, doe ik u bij deze, namens het Bestuur, een schriftelijk verweer toekomen.

Voor een overzicht van de feitelijke achtergronden van het geschil verwijs ik naar het bezwaarschrift van **Art. 5.1.2.e**. Het gaat – samengevat – om de juridische houdbaarheid van de per 1 januari 2011 door de Raad voor de Rechtsbijstand ingevoerde 2000-puntenregeling. Bij besluit van 26 mei 2011 heeft het Bestuur **Art. 5.1.2.e** medegedeeld toekomstige toevoegingsdeclaraties van zijn zijde niet meer in behandeling te nemen, omdat hij het maximum aantal punten dat op grond van deze regeling jaarlijks kan worden gedeclareerd (2000) heeft bereikt. Het onderhavige bezwaar is tegen dit besluit gericht.

Voordat aan een inhoudelijke bespreking van de namens **Art. 5.1.2.e** naar voren gebrachte bezwaren wordt toegekomen, hecht het Bestuur eraan te benadrukken dat het deze zaak beschouwt als een principiële kwestie. Uiteindelijk gaat het om de juridische houdbaarheid van de 2000-puntenregeling, zoals deze thans is vormgegeven. In dit licht acht het Bestuur het wenselijk dat de Commissie zich ook uitspreekt over een aantal meer algemene vragen, die wellicht niet direct relevant zijn met het oog op de behandeling van het onderhavige bezwaar. Waar dergelijke vragen aan de orde zijn, is dit hierna expliciet aangegeven.

1. Verbindendheid artikel 5d Inschrijvingsvoorwaarden

Art. 5.1.2.e bezwaar richt zich in de eerste plaats tegen artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden als zodanig. Roethof acht deze bepaling onverbindend. Zijn betoog op dit punt kan als volgt worden samengevat:

- a. de Inschrijvingsvoorwaarden moeten worden gekwalificeerd als beleidsregels;
- b. artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden kan naar zijn aard niet in een beleidsregel worden opgenomen;
- c. het in artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden bepaalde had op grond van artikel 37 lid 5 sub e Wrb bij AMvB vastgesteld moeten worden; mandatering van deze bevoegdheid door de Kroon aan het Bestuur van de RvR kan niet aan de orde zijn;
- d. aan de vaststelling van de 2000-puntenregeling ligt voorts geen zorgvuldige voorbereiding/belangenafweging ten grondslag;
- e. de Inschrijvingsvoorwaarden zijn tot slot als beleidsregel ondeugdelijk, omdat in een substantieel aantal gevallen gebruik zal moeten worden gemaakt van de zogenoemde 'inherente afwijkingsbevoegdheid'.

Naar het oordeel van het Bestuur treft het betoog van **Art. 5.1.2.e** geen doel. Ter toelichting strekt het volgende.

Ad a. Kwalificatie Inschrijvingsvoorwaarden

Art. 5.1.2.e veronderstelt ten onrechte dat de Inschrijvingsvoorwaarden kunnen worden gekwalificeerd als beleidsregels. Niet in geschil is dat de Inschrijvingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de artikelen 14 en 15 van de Wrb. Uit de parlementaire geschiedenis van deze bepaling volgt onomstotelijk dat de wetgever met deze artikelen de bevoegdheid tot vaststellen van algemeen verbindende voorschriften toe heeft willen kennen.¹ Ook naar hun inhoud voldoen de Inschrijvingsvoorwaarden aan de algemeen gehanteerde definitie van algemeen verbindende voorschriften. Het zijn immers naar buiten werkende voor de daarbij betrokkenen bindende regels.² Anders dan **Art. 5.1.2.e** stelt, maakt het enkele feit dat in de Inschrijvingsvoorwaarden bepaalde wettelijke voorschriften worden genoemd, waardoor een uiterlijke gelijkenis ontstaat met beleidsregels, niet dat de Inschrijvingsvoorwaarden als beleidsregels kunnen worden aangemerkt.

Art. 5.1.2.e nis kent voorts dat de artikelen genoemd in de Inschrijvingsvoorwaarden de wettelijke grondslag vormen voor de Inschrijvingsvoorwaarden. De door **Art. 5.1.2.e** aangehaalde verplichting uit artikel 4:83 Awb ziet op het vermelden van het wettelijk voorschrift waaruit de *bestuursbevoegdheid waarop de beleidsregel betrekking heeft* voortvloeit. Het gaat dus om verwijzing naar de grondslag van de door de betreffende beleidsregel nader genormeerde bevoegdheid. Dit is ook logisch. Beleidsregels berusten immers over het algemeen niet op een wettelijke grondslag. Het Bestuur kan niet anders concluderen dan dat het betoog van **Art. 5.1.2.e**

¹ Kamerstukken II, 2005/06, 30 436, nr. 3, p. 19.

² HR 10 juni 1919, NJ 1919, p. 647 e.v. Zie ook: R.J.N. Schlössels en S.E. Zijlstra, Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat, Kluwer, Deventer, 2010, p. 262.

op dit punt berust op een onjuist begrip van het onderscheid tussen algemeen verbindende voorschriften en beleidsregels.

Ad b. Kwalificatie artikel 5d Inschrijvingsvoorwaarden

Uit het voorgaande volgt dat het Bestuur **Art. 5.1.2.e** volgt in zijn constatering dat artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden een algemeen verbindend voorschrift is. Waar **Art. 5.1.2.e** stelt dat een dergelijk voorschrift naar zijn aard niet in een beleidsregel kan worden neergelegd, en artikel 5d van Inschrijvingsvoorwaarden derhalve buiten toepassing moet worden gelaten, mist zijn betoog feitelijke grondslag. De Inschrijvingsvoorwaarden zijn immers geen beleidsregel, maar een algemeen verbindend voorschrift. De verdere (juridische) juistheid van zijn betoog op dit punt kan dan ook buiten beschouwing blijven.

Ad c. Artikel 37 lid 5 sub e Wrb als (alternatieve) grondslag

Art. 5.1.2.e stelt dat de bevoegdheid tot het vaststellen van de 2000-puntenregeling niet kan worden gevonden in de artikelen 14 en 15 Wrb, maar dat artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden bij AMvB vastgesteld had moeten worden, op grond van artikel 37 lid 5 sub e Wrb.

Het Bestuur merkt in de eerste plaats op dat de vraag of de 2000-puntenregeling (ook) tot stand had kunnen worden gebracht bij AMvB krachtens artikel 37 lid 5 sub e Wrb thans niet ter zake doet. Hetzelfde geldt voor de vraag of de uit dit artikel voortvloeiende bevoegdheid, voor mandatering door de Kroon vatbaar is. Vast staat immers dat het Bestuur, als regelgever, de Inschrijvingsvoorwaarden heeft gebaseerd op de artikelen 14 en 15 Wrb. Enkel aan de orde is dus de vraag of deze artikelen een voldoende grondslag kunnen bieden voor de 2000-puntenregeling.

Anders dan **Art. 5.1.2.e** meent het Bestuur dat de artikelen 14 en 15 Wrb een voldoende grondslag vormen voor het maximaliseren van het aantal punten dat een rechtsbijstandverlener op jaarbasis kan declareren. De 2000-puntenregeling is niet meer en niet minder dan een nadere voorwaarde waaraan een kantoorhoudende advocaat in Nederland moet voldoen om op grond van artikel 14 Wrb te kunnen worden ingeschreven, c.q. ingeschreven te kunnen blijven (vgl. artikel 17 lid 2 sub a Wrb). Zodra de advocaat niet langer over de in het voorschrift nader vastgelegde eigenschap beschikt, voldoet hij niet langer aan de voorwaarden voor inschrijving en ontstaat de bevoegdheid tot doorhaling.

Van belang is voorts dat de wetgever het Bestuur een ruime vrijheid heeft gegeven om de inschrijvingsvoorwaarden als bedoeld in artikel 14, te formuleren. Het Bestuur wijst in dit verband op vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waaruit volgt dat ook de rechter deze vrijheid respecteert.³ Zo is in de betreffende uitspraken bijvoorbeeld aanvaard dat, ondanks het feit dat de wettekst van de Wrb slechts de mogelijkheid impliceert van een ondeelbare inschrijving als advocaat (men is ingeschreven, of niet

³ Zie bijvoorbeeld AbRvS 28 november 2001, nr. 200102497/1; AbRvS 10 maart 2004, nr. 200305026/1.

ingeschreven), ook gedeeltelijke (weigering van) inschrijving kan plaatsvinden indien niet wordt voldaan aan de voor een bepaald rechtsgebied specifiek gestelde deskundigheidseisen. De letterlijke tekst van de Wrb is dus niet doorslaggevend voor het antwoord op de vraag welke mate van vrijheid het Bestuur heeft om de inschrijvingsvoorwaarden vorm te geven. De opsomming in artikel 15 Wrb is, anders dan **Art. 5.1.2.e** kennelijk veronderstelt, niet-limitatief.

De bevoegdheid tot het stellen van inschrijvingsvoorwaarden is voorts toegekend met het doel de kwaliteit van de rechtsbijstandverlening te kunnen waarborgen.⁴ De 2000-puntenregeling is ook met dat doel ingevoerd. Verder is het Bestuur van oordeel dat de bevoegdheid om een minimum en maximum aantal zaken vast te stellen waarvoor een rechtsbijstandverlener kan worden toegevoegd, tevens de mogelijkheid impliceert te sturen op het aantal te declareren uren. Het gaat bij beide om de *case load* van een rechtsbijstandverlener; aantal zaken en aantal uren zijn kanten van dezelfde medaille.

Gezien het voorgaande moet wat het Bestuur betreft worden geconcludeerd dat de artikelen 14 en 15 Wrb wel degelijk een toereikende grondslag bieden voor de vaststelling van de 2000-puntenregeling.

Ad d. Belangenafweging

Art. 5.1.2.e stelt, onder verwijzing naar de artikelen 3:2 en 3:4 lid 1 Awb, dat het Bestuur bij het vaststellen van de Inschrijvingsvoorwaarden een groot aantal belangen ten onrechte niet in de belangenafweging heeft betrokken, dan wel onvoldoende waarde toegekend heeft aan de betrokken belangen. Blijkens paragraaf 26 van het bezwaarschrift heeft **Art. 5.1.2.e** daarbij met name het oog op de belangen van rechtsbijstandverleners die voor hun praktijkvoering in het geheel, of in ieder geval voor een groot gedeelte, afhankelijk zijn van toevoegingszaken.

Het Bestuur stelt voorop dat de aangehaalde artikelen van de Awb in de onderhavige zaak toepassing missen, omdat het gaat om een algemeen verbindend voorschrift. De mate waarin de hieraan ten grondslag gelegde belangenafweging in rechte getoetst kan worden, is beduidend beperkter dan bij andere besluiten. De Afdeling formuleert het als volgt:

"Geen rechtsregel staat (...) eraan in de weg dat de rechter kan oordelen dat een dergelijk niet door de formele wetgever gegeven voorschrift onverbindend en in verband daarmee de vaststelling en uitvoering daarvan onrechtmatig is op de grond dat sprake is van willekeur in die voege dat het desbetreffende overheidsorgaan, in aanmerking genomen de belangen die aan dit orgaan ten tijde van de totstandbrenging van de (...) [regeling] bekend waren of behoorden te zijn, in redelijkheid niet tot het desbetreffende voorschrift is kunnen komen. Daarbij heeft de rechter niet tot taak om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen moet worden toegekend, naar eigen inzicht vast te stellen, terwijl zowel de aard van de wetgevende functie als de positie van de rechter in ons staatsbestel, zoals deze mede in art. 11 Wet Algemene

⁴ Kamerstukken II 1991/92, 22 609, nr. 3, p. 3.

Bepalingen tot uiting komt, meebrengen dat hij ook overigens bij deze toetsing terughoudendheid moet betrachten.”.⁵

Zelfs als al zou moeten worden aangenomen dat het belang van rechtsbijstandverleners bij een financieel gezonde exploitatie van hun praktijk moet worden meegewogen bij de totstandkoming van de Inschrijvingsvoorwaarden, is het Bestuur van mening dat, beoordeeld naar de hiervoor genoemde maatstaf, de Inschrijvingsvoorwaarden de toets der kritiek ruimschoots kunnen doorstaan. Niet gesteld kan worden dat het Bestuur (als regelgever) niet in redelijkheid tot de Inschrijvingsvoorwaarden heeft kunnen komen. Daar komt bij dat het Bestuur van oordeel is dat de commerciële belangen van rechtsbijstandverleners geen (doorslaggevende) rol kunnen spelen bij de totstandbrenging van de Inschrijvingsvoorwaarden. De Wrb is er immers op gericht een stelsel van gefinancierde rechtsbijstand in het leven te roepen *ten behoeve van rechtzoekenden*. Dit stelsel is er niet op gericht (bepaalde groepen) rechtsbijstandverleners in staat te stellen een praktijk uit te oefenen.

De Inschrijvingsvoorwaarden beogen, zoals gesteld, *de kwaliteit* van deze gefinancierde rechtsbijstand te waarborgen. Voor zover **Art. 5.1.2.e** betoogt dat de 2000-puntenregeling hieraan afbreuk doet, kan dit betoog niet worden gevolgd. Dat mogelijk advocatenkantoren in hun voortbestaan worden bedreigd door invoering van de 2000-puntenregeling, zoals **Art. 5.1.2.e** stelt, betekent niet dat de kwaliteit van de rechtsbijstand daarmee onder druk komt te staan. Kwantiteit en kwaliteit dienen op dit punt duidelijk van elkaar te worden onderscheiden. Dat de 2000-puntenregeling er toe kan leiden dat zaken door advocaten aan collega's moeten worden overgedragen wettigt evenmin de conclusie dat afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit van de rechtsbijstand. Sterker nog: van advocaten die (structureel) meer dan 2000 declarabele uren op jaarbasis draaien kan worden betwijfeld of zij in staat zijn elke individuele cliënt een optimaal niveau van dienstverlening te bieden. Onder omstandigheden zal de cliënt er dus zelfs baat bij hebben dat zijn zaak aan een collega wordt overgedragen.

Tot slot merkt het bestuur op dat slechts 1% van alle advocaten het plafond van 2000 uren overschrijdt. Hiermee is gegeven dat het om uitwassen gaat.

Het betoog van **Art. 5.1.2.e** dat sprake is van een onzorgvuldige/ondeugdelijke belangenafweging treft, gezien het voorgaande, geen doel.

Ad e. Ondeugdelijkheid / inherente afwijkingsbevoegdheid

Ook dit aspect van het betoog van **Art. 5.1.2.e** is gegrond op de onjuiste veronderstelling dat de Inschrijvingsvoorwaarden een beleidsregel vormen in de zin van de Awb, en mist derhalve elke relevantie. Het Bestuur gaat dan ook niet inhoudelijk in op hetgeen door **Art. 5.1.2.e** in dit kader naar voren is gebracht.

Samenvatting

⁵ AbRvS 22 juni 2005, AB 2006, 4.

Samengevat concludeert het Bestuur:

- de Inschrijvingsvoorwaarden, met inbegrip van artikel 5d, moeten worden aangemerkt als algemeen verbindende voorschriften;
- het Bestuur is op grond van de artikelen 14 en 15 Wrb bevoegd algemeen verbindende voorschriften met een dergelijke inhoud vast te stellen;
- niet kan worden gesteld dat het Bestuur, in aanmerking genomen de belangen die ten tijde van de totstandbrenging van de Inschrijvingsvoorwaarden bekend waren of behoorden te zijn, in redelijkheid het betreffende voorschrift niet heeft kunnen vaststellen;
- van onverbindendheid van artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden / de 2000-puntenregeling wegens een ondeugdelijke belangenafweging c.q. willekeur is mitsdien geen sprake.

2. Houdbaarheid besluit 26 mei 2011

In de tweede plaats richt het bezwaar van **Art. 5.1.2.e** zich tegen het besluit van 26 mei 2011, waarbij het Bestuur **Art. 5.1.2.e** kennen heeft gegeven geen declaraties meer in behandeling te zullen nemen. De hiertegen gerichte gronden kunnen als volgt worden samengevat:

- a. indien het besluit van 26 mei 2011 niet moet worden aangemerkt als een doorhaling van de inschrijving van **Art. 5.1.2.e** maar enkel strekt tot het niet in behandeling nemen van een declaratieaanvraag, was het Hoofd Beheer niet bevoegd dit besluit te nemen, wegens het ontbreken van een toereikend mandaat;
- b. het buiten behandeling laten van een verzoek tot vaststelling van een subsidie is strijdig met de Awb;
- c. betwijfeld moet worden of de Inschrijvingsvoorwaarden bindende kracht hebben; onduidelijk is of goedkeuring door de Minister van Justitie heeft plaatsgevonden. Voor zover dit wel het geval is, is aannemelijk dat de Inschrijvingsvoorwaarden eerst op 6 januari 2011 in werking zijn getreden. In verband met het rechtszekerheidsbeginsel dienen declaraties op basis van toevoegingen verleend vóór dit tijdstip, te worden vastgesteld zonder toepassing van de 2000-puntenregeling;
- d. het Bestuur had in ieder geval ten aanzien van **Art. 5.1.2.e** wegens bijzondere omstandigheden, gebruik moeten maken van de zogenoemde 'inherente afwijkingsbevoegdheid' en de 2000-puntenregeling buiten toepassing moeten laten;
- e. het Bestuur heeft de voorschriften die op grond van de Awb gelden voor de beeindiging van een langdurige subsidierelatie niet in acht genomen;
- f. het Bestuur heeft **Art. 5.1.2.e** en onrechte niet de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen, waardoor van een zorgvuldige belangenafweging geen sprake is geweest;
- g. het besluit ontbeert een deugdelijke motivering, in de eerste plaats doordat geen sprake is geweest van een deugdelijke voorbereiding, in de tweede plaats doordat niet duidelijk is of het Bestuur beoogd heeft de inschrijving van **Art. 5.1.2.e** door te halen, hetgeen de enige juridische mogelijkheid lijkt de declaraties van **Art. 5.1.2.e** in de toekomst buiten behandeling te laten;

- h. het Bestuur heeft het besluit niet in redelijkheid kunnen nemen;
- i. er is sprake van détournement de pouvoir.

Het Bestuur merkt over hetgeen door **Art. 5.1.2.e** naar voren is gebracht het volgende op.

Ad a. en c. Goedkeuring Inschrijvingsvoorwaarden / mandaatgebreken besluit 26 mei 2011

Wat betreft de goedkeuring van de Inschrijvingsvoorwaarden merkt het Bestuur het volgende op. Goedkeuring van de Inschrijvingsvoorwaarden heeft plaatsgevonden door de directeur Rechtsbestel, namens de Staatssecretaris van Justitie. Nader onderzoek van de onderliggende mandaatregelingen heeft uitgewezen dat deze hiertoe genoegzaam gemachtigd was. Bij brief van 1 juli 2011 en e-mail van 15 juli 2011 is **Art. 5.1.2.e** namens het Bestuur, hiervan op de hoogte gesteld. Het bestuur gaat er thans dan ook vanuit dat **Art. 5.1.2.e** deze grond in bezwaar laat vallen. Voor zover dit niet het geval is, zal het Bestuur bovengenoemde correspondentie, ten behoeve van de Commissie aan het dossier toevoegen. Het Bestuur stelt zich evenwel op het standpunt dat de Inschrijvingsvoorwaarden in ieder geval bindende kracht hebben vanaf 6 januari 2011.

Ad a. en g. Karakter besluit 26 mei 2011

Art. 5.1.2.e heeft op verschillende plaatsen naar voren gebracht dat onduidelijk is of het besluit van 26 mei 2011 moet worden aangemerkt als doorhaling van zijn inschrijving op de voet van artikel 17 Wrb. Het Bestuur merkt hierover het volgende op.

Het Bestuur volgt **Art. 5.1.2.e** in zijn betoog dat overschrijding van de 2000-puntengrens de bevoegdheid tot doorhaling doet ontstaan. Verwezen wordt naar hetgeen hiervoor uiteen is gezet onder 1, ad c. Met het besluit van 26 mei 2011 is evenwel niet beoogd aan deze bevoegdheid toepassing te geven. Het besluit van 26 mei 2011 moet worden aangemerkt als een mededeling dat geen nieuwe declaraties meer in behandeling zullen worden genomen. Dit blijkt overigens ook duidelijk uit het besluit. Van een motiveringsgebrek is dan ook geen sprake.

Op basis van de huidige stand van de jurisprudentie kan naar het oordeel van het Bestuur niet met zekerheid worden gezegd of deze mededeling als appellabel besluit moet worden aangemerkt. Voor zover de Commissie van oordeel mocht zijn dat dit niet het geval is, en **Art. 5.1.2.e** derhalve niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn bezwaar, verzoekt het Bestuur de Commissie zich desalniettemin toch uit te spreken over de inhoudelijk aangevoerde beroepsgronden en de door het Bestuur opgeworpen vragen met betrekking tot de houdbaarheid van de 2000-puntenregeling zoals deze thans is vormgegeven.

Ad b. Buiten behandeling laten verzoek tot vaststelling en 4:5 Awb

Naar het oordeel van het Bestuur is hetgeen door **Art. 5.1.2.e** naar voren is gebracht met betrekking tot de (on)mogelijkheid een verzoek tot subsidievaststelling buiten behandeling te laten, niet direct relevant voor de onderhavige procedure. Het Bestuur heeft immers (nog) geen besluit tot het buiten behandeling laten van een concrete aanvraag genomen, maar **Art. 5.1.2.e** enkel (ambtshalve) medegedeeld dit in de toekomst te zullen doen ten aanzien van nieuwe

declaraties. Desalniettemin acht het Bestuur het wenselijk dat de Commissie zich uitspreekt over de vraag of het buiten behandeling laten van een verzoek tot vaststelling, tot de mogelijkheden behoort. Voor zover het antwoord op deze vraag ontkennend mocht luiden, zal het Bestuur het besluit van 26 mei 2011 wijzigen, in die zin dat het besluit de mededeling zal behelzen dat toekomstige declaraties zullen leiden tot een vaststelling van de toevoeging (subsidie) op nihil. Het Bestuur is namelijk van oordeel dat het hiertoe *zonder meer* bevoegd is; artikel 5d van de Inschrijvingsvoorwaarden fungeert in zijn opvatting, naast een voorwaarde als bedoeld in artikel 14 Wrb, tevens als algemene vermelding van het bedrag waarop een subsidie in de vorm van een toevoeging ten hoogste kan worden vastgesteld (vgl. artikel 4:31 lid 2 Awb).⁶ Mocht de Commissie hier evenwel anders denken, dan verzoekt het Bestuur haar dit kenbaar te maken in haar advies.

Ad f. Zienswijze / hoorplicht

Het Bestuur erkent dat het **Art. 5.1.2.e** en onrechte niet in de gelegenheid heeft gesteld zijn zienswijze voorafgaand aan het besluit van 26 mei 2011 kenbaar te maken. Dit gebrek kan, en zal, in bezwaar worden hersteld.

Ad c. Rechtzekerheidsbeginsel

Hetgeen **Art. 5.1.2.e** naar voren brengt in verband met het rechtzekerheidsbeginsel wordt door het Bestuur gedeeld. De 2000-puntenregeling is op 6 januari 2011 gepubliceerd in de Staatscourant. Dit brengt met zich dat declaraties op basis van vóór die datum verleende toevoegingen in beginsel conform de subsidieverlening moeten worden vastgesteld. Het besluit zal in bezwaar worden aangepast, in die zin dat een onderscheid wordt aangebracht tussen declaraties op basis van toevoegingen verleend vóór, en toevoegingen verleend na 6 januari 2011.

Ad e. Beëindiging langdurige subsidierelatie

Art. 5.1.2.e stelt dat het Bestuur in strijd heeft gehandeld met artikel 4:51 Awb, door niet te voorzien in een redelijke overgangstermijn. Deze stelling kan niet worden gevolgd.

Naar het oordeel van het Bestuur mist artikel 4:51 Awb toepassing in de onderhavige zaak. Uit de parlementaire geschiedenis bij dit artikel blijkt dat de wetgever *uitsluitend* enkelvoudige subsidies die zien op een voortdurende activiteit op het oog heeft gehad:

"Niet iedere subsidieverlening gedurende een aantal jaren staat aan weigering voor een aansluitend tijdvak in de weg. Indien een subsidie wordt verleend voor een project (bijvoorbeeld een onderzoek) met een looptijd van vier jaar, kan de ontvanger aan de subsidiëring gedurende vier jaren niet het vertrouwen onttelen dat de subsidie na afloop van (de vastgestelde looptijd van) het project zal worden voortgezet.

Gerechtvaardigd vertrouwen op voortzetting kan slechts ontstaan, indien de subsidie

⁶ Hoewel artikel 4:31 lid 2 Awb uitgaat van vermelding van een maximumbedrag in de verleningsbeschikking, moet worden aangenomen dat dit ook mogelijk is in een algemeen verbindend voorschrift. Vgl. A.J. Bok, *Subsidies (mon. Awb A-6)*, Deventer: Kluwer 2002, p. 82.

naar haar aard van onbepaalde duur zou kunnen zijn, dat wil zeggen als ook de gesubsidieerde activiteit naar haar aard van onbepaalde duur is. Dat is bijvoorbeeld het geval indien het gaat om de exploitatie van een culturele instelling of een sportaccommodatie. [curs. TL] ⁷.

Van een voortdurende activiteit, waarvoor per tijdvak (jaar) een subsidie wordt toegekend, is bij de verlening van toevoegingen ingevolge de Wrb geen sprake. Elke toevoeging vormt een namelijk een separaat subsidietraject, met een individueel verlenings- en vaststellingsbesluit. In tijd zullen verschillende van zulke trajecten parallel aan elkaar lopen. Bovendien ziet elke toevoeging op een andere activiteit, namelijk het verlenen van rechtsbijstand in een *bepaalde* zaak. Deze activiteit kan naar haar aard nimmer van onbepaalde duur zijn. Aan elk rechtsbijstandsverleningstraject komt immers noodzakelijkerwijs ooit een einde.

Voor zover de Commissie toch van mening mocht zijn dat artikel 4:51 Awb van toepassing is, merkt het Bestuur het volgende op. Toevoegingen ingevolge de Wrb worden verleend aan *individuele* rechtsbijstandverleners, met het oog op *door hen persoonlijk* te verlenen rechtsbijstand. De praktijk mag weliswaar zijn dat rechtsbijstandverleners zich doorgaans in een bedrijfsmatige samenwerkingsverband verenigen en zich laten ondersteunen door personeel in loondienst; *noodzakelijk* met het oog op het verrichten van de gesubsidieerde activiteit (het verlenen van rechtsbijstand) is dit geenszins. Ter bepaling van wat als een redelijke termijn kan worden aangemerkt, moet wat het Bestuur betreft dan ook voorbij worden gegaan aan hetgeen door **Art. 5.1.2.e** naar voren is gebracht met betrekking tot personeelskosten c.a. Daarbij moet worden bedacht dat een totale subsidiesom per jaar op basis van 2000 punten nog steeds neerkomt op een omzet van ongeveer € 225.000,- exclusief BTW. Dit zou ruimschoots voldoende moeten zijn om aan de verplichtingen die Roethof reeds is aangegaan, voor zover deze redelijkerwijs noodzakelijk waren met het oog op de uitoefening van een individuele praktijk als rechtsbijstandverlener, te kunnen blijven voldoen. Van een volledige *beëindiging* van de 'subsidierelatie' is geen sprake. Het gunnen van een overgangstermijn is wat het bestuur betreft dan ook niet aan de orde.

Ad d., h. en i, Belangenafweging, inherente afwijkingsbevoegdheid, détournement de pouvoir
Met betrekking tot hetgeen door **Art. 5.1.2.e** naar voren is gebracht ten aanzien van deze punten volstaat het Bestuur tot slot met enkele korte opmerkingen. Het Bestuur heeft, naar zijn oordeel, in redelijkheid tot het bestreden besluit kunnen komen. Van een onevenredige aantasting van de belangen van **Art. 5.1.2.e** is niet gebleken; aan zijn financiële belangen kan geen (doorslaggevende) betekenis worden gehecht. De 2000-puntenregeling, alsmede het bestreden besluit zijn in overeenstemming met de doelstelling van de Wrb; van *détournement de pouvoir* is dan ook geen sprake. Voor zover **Art. 5.1.2.e** een beroep doet op een veronderstelde inherente afwijkingsbevoegdheid, herhaalt het Bestuur hier dat de Inschrijvingsvoorwaarden niet kunnen worden aangemerkt als beleidsregel. Artikel 4:84 Awb is dan ook niet van toepassing.

⁷ PG Awb, art. 4:51 (MvT).

Samenvatting

Samengevat concludeert het Bestuur:

- voor zover er sprake is van een mandaatgebrek ten aanzien van het besluit van 26 mei 2011 zal dit in bezwaar worden hersteld;
- het besluit van 26 mei 2011 moet worden aangemerkt als een mededeling dat geen nieuwe declaraties meer in behandeling zullen worden genomen. Dit blijkt duidelijk uit het besluit. Van een motiveringsgebrek is geen sprake;
- of een aanvraag tot vaststelling / declaratie buiten behandeling kan worden gelaten doet thans niet direct terzake. Het Bestuur is evenwel van mening dat dit het geval is, althans dat zij in ieder geval bevoegd is declaraties die leiden tot overschrijding van de 2000-puntengrens af te wijzen, in die zin dat de subsidie (toevoeging) op nihil wordt vastgesteld;
- het Bestuur erkent dat het **Art. 5.1.2.e** ten onrechte niet in de gelegenheid heeft gesteld zijn zienswijze voorafgaand aan het besluit van 26 mei 2011 kenbaar te maken. Dit gebrek zal in bezwaar worden hersteld;
- hetgeen **Art. 5.1.2.e** naar voren brengt in verband met het rechtzekerheidsbeginsel wordt door het Bestuur gedeeld. Het besluit zal in bezwaar worden aangepast, in die zin dat een onderscheid wordt aangebracht tussen declaraties op basis van toevoegingen verleend vóór, en toevoegingen verleend na 6 januari 2011;
- artikel 4:51 Awb toepassing in de onderhavige zaak, althans van een overgangstermijn kan geen sprake zijn;
- het Bestuur heeft, naar zijn oordeel, in redelijkheid tot het bestreden besluit kunnen komen. Van een onevenredige aantasting van de belangen van **Art. 5.1.2.e** is niet gebleken; evenmin is sprake geweest van détournement de pouvoir. De Inschrijvingsvoorwaarden kunnen niet worden aangemerkt als beleidsregel; artikel 4:84 Awb is derhalve niet van toepassing.

3. Slotsom

Ondanks enkele formele gebreken aan het onderhavige besluit meent het Bestuur dat de uiteindelijke juridische houdbaarheid van de 2000-puntenregeling niet hoeft te worden betwijfeld.

Hoogachtend,

Hekkelman Advocaten N.V.

Art. 5.1.2.e

Van: Art. 5.1.2.e
Aan: Art. 5.1.2.e
Cc: Art. 5.1.2.e [Groep Directie; Groep Regiomanagers](#)
Onderwerp: FW: Raad voor Rechtsbijstand/Art. 5.1.2.e [HEKKELMAN-Nijmegen.FID403141]
Datum: donderdag 6 oktober 2011 12:25:06
Bijlagen: [351796_2.pdf](#)
[image001.jpg](#)
Prioriteit: Hoog

Beste Art. 5.1.2.e

Dank voor je notitie inzake het voorstel voor een alternatief voor de 2000 puntenregeling. Ik kon deze jammergenoeg niet meer rondsturen aan de leden van het DRO, maar heb de essentie daarvan wel in de vergadering weergegeven. Voor de DRO-leden gaat de notitie met deze mail mee. We zullen de notitie zeker ook nog gaan bespreken in het directieoverleg.

Vanuit de regiomanagers kwam de suggestie om de formule inderdaad in de inschrijvingsvoorwaarden op te nemen, zoals je hebt geadviseerd en tevens te bepalen dat het bestuur in zeer uitzonderlijke gevallen van de uitkomst van de berekening af kan wijken. Creëer je zo niet tevens een beschikking omdat je immers altijd –ook als je vast houdt aan de rekenkundige uitkomst van de formule- zult overwegen dat niet is gebleken sprake is van een zeer uitzonderlijke geval?

Verder was er de suggestie om uit te gaan van een referteperiode van 2 jaar die niet gelijk is aan twee kalenderjaren is, maar de periode september – september bestrijkt.

Het punt van de overgenomen zaken blijft inderdaad spelen. Het speelt echter ook bij de gewone maximum-regeling. Daar tellen overgenomen toevoegingen ook mee. In die zin het alternatief ook consequent.

Alvorens je advies definitief te maken, zou je alvast naar deze punten kunnen kijken.

De regiomanagers hebben verder geopperd de voorwaarden integraal op consistentie te screenen, want ook elders worden aantallen genoemd. Dat nemen Wilco en ik voor onze rekening.

Art. 5.1.2.e nogmaals dank. Graag je reactie richten aan de groep directie met een cc naar Art. 5.1.2.e

Hartelijke groet,

mr Art. 5.1.2.e

Art. 5.1.2.e

Raad voor Rechtsbijstand

Tel. 088 - 787 10 20 • Fax 088 - 787 10 90
 Mobiel 06 - Art. 5.1.2.e • E-mail Art. 5.1.2.e @rvr.org

Centraal kantoor Utrecht
 Croeselaan 15 • 3521 BJ Utrecht
 Postbus 24080 • 3502 MB Utrecht
 Internet <http://www.rvr.org>

Van: Art. 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 6 oktober 2011 11:00

Aan: Art. 5.1.2.e

Onderwerp: FW: Raad voor Rechtsbijstand/Art. 5.1.2.e [HEKKELMAN-Nijmegen.FID403141]

Urgentie: Hoog

Art. 5.1.2.e

Even voor de goede orde, de mail is gericht aan mij, maar ik neem aan dat jij Art. 5.1.2.e verder informeert?

Groet,

Art. 5.1.2.e

Van: Art. 5.1.2.e [mailto:Art. 5.1.2.e@hekkelman.nl]

Verzonden: donderdag 6 oktober 2011 8:58

Aan: Art. 5.1.2.e

cc: Art. 5.1.2.e

Onderwerp: Raad voor Rechtsbijstand/Art. 5.1.2.e [HEKKELMAN-Nijmegen.FID403141]

Urgentie: Hoog

Geachte heer Art. 5.1.2.e,

Bijgaand zend ik u in concept de brief inzake Art. 5.1.2.e

Wilt u mij berichten of u met de inhoud daarvan akkoord kunt gaan, waarna ik tot definitieve verzending kan overgaan?

In afwachting van uw reactie, teken ik,

Met vriendelijke groet,

voor mr. Art. 5.1.2.e

Hekkelman Advocaten N.V.

Art. 5.1.2.e

secretaresse

Prins Bernhardstraat 1
6521 AA Nijmegen
Postbus 1094
6501 BB Nijmegen
T: (024) 3 828 385
F: (024) 3 828 372
E: h.bidding@hekkelman.nl
I: www.hekkelman.nl

----- "Dit bericht bevat vertrouwelijke informatie en is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n). Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Alle diensten en werkzaamheden van ons worden verricht krachtens een overeenkomst van opdracht gesloten met Hekkelman Advocaten N.V., waarop van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden zoals weergegeven op <http://www.hekkelman.info/algemenevoorwaarden.php> en waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Hekkelman Advocaten N.V. is statutair gevestigd te Nijmegen en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 09170462." "This communication contains confidential information and is intended only for use by the addressee. If you are not the intended recipient of this communication, please inform us immediately and destroy this communication. All our services and other work are carried out under an agreement of instruction (overeenkomst van opdracht) with Hekkelman Advocaten N.V. which agreement is subject to the General Conditions, which are

mentioned on our website http://www.hekkelman.info/algemenevoorwaarden_ENG.php
and contain a limitation of liability." -----

Raad voor Rechtsbijstand
t.a.v. de heer Art. 5.1.2.e
Postbus 24080
3502 MB UTRECHT

Per e-mail Art. 5.1.2.e@rvr.org
cc. Art. 5.1.2.e@rvr.org

Nijmegen, 6 oktober 2011

Ons kenmerk : 20111646 - 351796/2 - TL/hh
Inzake : Raad voor Rechtsbijstand/Art. 5.1.2.e
Betreft : Voorstel aanpassing 2000-puntenregeling
Doorkiesnummer : 024-3828384
Direct faxnummer : 024-3828388
E-mail : Art. 5.1.2.e@hekkelman.nl

Geachte heer Art. 5.1.2.e ,

In uw e-mail van 30 september 2011 heeft u mij verzocht advies uit te brengen ten aanzien van de voorgenomen aanpassing van de zogenoemde 2000-puntenregeling door het Bestuur van de Raad voor de Rechtsbijstand (hierna: "*het Bestuur*").

De 2000-puntenregeling maakt deel uit van de Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2011 krachtens de Wet op de Rechtsbijstand (stcrt. 2011, nr. 209, hierna: "*de Inschrijvingsvoorwaarden*"). Zij beperkt het aantal punten dat door een rechtsbijstandverlener, naar aanleiding van reeds verleende toevoegingen kan worden gedeclareerd tot 2000 op jaarbasis. Haar juridische houdbaarheid staat ter discussie. Ik verwijs in dit verband naar mijn eerdere advies van 7 september 2011.

Bij de totstandkoming van dit advies heb ik mij gebaseerd op het door u ter hand gestelde document "Voorstel aanpassing 2000 puntenregeling (notitie DRO)" (hierna: "*het voorstel*"). Gezien het beperkte tijdsbestek heeft geen uitgebreide analyse plaatsgevonden van het voorstel, in die zin dat getracht is alle mogelijke juridische knelpunten in kaart te brengen. In het navolgende volsta ik met enkele algemene opmerkingen ten aanzien van aspecten die mij na een eerste bestudering van het voorstel zijn opgevallen, dit in het licht van de eerder gesignaleerde knelpunten.

concept

1. Algemeen

In mijn advies van 7 september 2011 is naar voren gekomen dat de huidige 2000-puntenregeling stuit op een drietal belangrijke bezwaren:

- artikel 14 Wrb biedt mogelijk niet voldoende basis voor een (indirecte) beperking van het aantal toevoegingszaken, op basis van een maximum aantal te declareren punten;
- de 2000-puntenregeling kan in concrete gevallen leiden tot onwenselijke situaties;
- betwijfeld moet worden of de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden tijdig bekend zijn gemaakt en mitsdien de toegevoegde advocaten voldoende tijd is gegund om hun praktijkvoering aan de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden aan te passen.

Ik signaleer dat het voorstel in grote mate tegemoet komt aan bovenstaande bezwaren. Zo is van een directe beperking van het aantal te declareren punten op jaarbasis is geen sprake meer. De formule leidt in de kern tot een correctiefactor voor typen praktijken die voor het grootste deel gevuld zijn met zaken waarin sprake is van een relatief hoog aantal te declareren punten per toevoegingseenheid. Hierdoor ontstaat een differentiatie in het aantal op jaarbasis te verlenen toevoegingen, naar de inhoud van de praktijk van de betreffende advocaat. De wetgever lijkt een dergelijke differentiatie per praktijktype uitdrukkelijk toe te hebben willen staan:

“(...) een minimum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks kan worden toegevoegd (teneinde nodeloze administratieve handelingen te vermijden ten aanzien van advocaten die slechts sporadisch een toevoeging behandelen en om het voorschotsysteem niet al te zeer te belasten), respectievelijk een maximum aantal zaken (teneinde uitwassen te voorkomen; het vast te stellen maximum zal afgestemd kunnen worden op de aard van de praktijk van de betreffende advocaat); (...) [onderstreping TL]”¹

Overigens plaats ik wel de kanttekening dat deze systematiek in zekere zin afbreuk doet aan het forfaitaire karakter van het toevoegingsstelsel. De correctiefactor die door de formule wordt geïntroduceerd gaat er immers (impliciet) vanuit dat het aantal uren dat voor een toevoeging wordt gedeclareerd, een reële indicatie vormt voor de hoeveelheid tijd die met de behandeling van een zaak gemoeid is geweest.

Voorts biedt het voorstel geen oplossing voor advocaten die zaken van anderen overnemen. Ik betwijfel of het redelijk is door deze anderen bestede uren die via de opvolgend advocaat

¹ Zie de memorie van toelichting bij het oorspronkelijke artikel 16 Wrb, TK 1991/92, 22 609, nr. 3, p. 7-8. De redactie en nummering van de bepaling is bij latere wetwijzigingen aangepast.

worden gedeclareerd, mee te tellen bij de bepaling van het aantal door de opvolgend advocaat te behandelen zaken.

Verder kan de situatie waarin een rechtsbijstandverlener wél over een verleende toevoeging beschikt, maar eventueel in te dienen declaraties niet meer gehonoreerd zal zien, zich niet meer voordoen. De nieuwe regeling sluit immers niet meer aan op het subsidietraject *tussen* verlening van de toevoeging en vaststelling van de declaraties, maar reeds daarvoor.

Wat betreft de overgangstermijn merk ik op dat invoering per 1 januari 2013 mijns inziens het meest voor de hand ligt. In dat geval wordt rechtsbijstandverleners de kans geboden om een eventuele overschrijding van de 2000-puntengrens in 2011, nog te compenseren door een lager aantal declaraties in 2012. Mocht de overgangstermijn in rechte ter discussie komen te staan, dan kan als aanvullend argument worden aangevoerd dat rechtsbijstandverleners in ieder geval vanaf 1 januari 2011 rekening had moeten houden met een wijziging van de regeling, zodat feitelijk sprake is van een overgangstermijn van 2 jaar. Invoering per 1 januari 2012 lijkt aan de vlotte kant. Bedacht moet worden dat de nieuwe regeling de omvang van de declaraties over de voorgaande twee jaren als parameter hanteert. Zelfs indien ervanuit wordt gegaan dat op korte termijn bekendmaking van de wijziging plaatsvindt, kunnen rechtsbijstandverleners nog maar zeer beperkt invloed uitoefenen op de omvang van de declaraties in dit tijdvak.

2. Wetstechnische aandachtspunten

Wat betreft de technische vormgeving van de voorgestelde aanpassing het volgende. Het voorstel lijkt uit te gaan van een nader beslismoment voor het bestuur om een afwijkend aantal toevoegingen voor een individuele rechtsbijstandverlener vast te stellen. Ik twijfel aan de houdbaarheid hiervan.

Artikel 14 Wrb laat het Bestuur geen discretionaire bevoegdheid ten aanzien van de inschrijving. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 15 Wrb (de Inschrijvingsvoorwaarden) is het Bestuur *verplicht* de betreffende advocaat in te schrijven. Een specifieke puntengrens per advocaat is om deze reden niet mogelijk via de band van een nadere voorwaarde bij het inschrijvingsbesluit.

Verder verzet ook artikel 15 Wrb zich er mogelijk tegen om een bevoegdheid tot het vaststellen van een specifieke puntengrens voor individuele advocaten toe te kennen aan het Bestuur. Zoals in eerdere adviezen geconcludeerd, schept artikel 15 Wrb de bevoegdheid tot het vaststellen van *algemeen verbindende voorschriften*. Het creëren van de bevoegdheid voor het Bestuur om per advocaat de voorwaarden vast te stellen waaraan deze moet voldoen om ingeschreven te kunnen worden staat hiermee mogelijk op gespannen voet. Bovendien ondermijnt een dergelijke (geattribueerde) bevoegdheid voor het Bestuur het ministeriële goedkeuringsvereiste ten aanzien van de Inschrijvingsvoorwaarden.

Gezien het voorgaande lijkt het wenselijk dat opname van de formule in de Inschrijvingsvoorwaarden op zo'n manier gebeurt, dat hieruit rechtstreeks volgt aan welk eenhedenmaximum een individuele advocaat voor een bepaald jaar is gebonden. De bepaling dient aldus geredigeerd te worden dat van een *bevoegdheid* van het Bestuur tot het vaststellen van een afwijkend eenhedenmaximum geen sprake meer is. Gedacht kan worden aan de volgende formulering:

“In afwijking van artikel 5 onder a geldt voor advocaten die in de twee jaren voorafgaand aan een bepaald jaar van inschrijving gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd, een afwijkend aantal maximaal te verlenen toevoegingen voor dat jaar. Dit aantal wordt bepaald volgens de volgende formule: (...)”

In deze systematiek is, anders dan het voorstel veronderstelt, van een zelfstandig appellabele beschikking waarbij een afwijkend aantal eenheden wordt vastgesteld, geen sprake.

3. Overige aandachtspunten

Wat betreft de situatie die geldt voor nieuwe advocaten merk ik tot slot het volgende op. In het voorstel wordt geconcludeerd dat, indien ook voor nieuwe advocaten wordt gekeken naar de twee voorgaande jaren, voor hen een gunstiger maatstaf geldt dan voor advocaten die al langer ingeschreven staan. Mijns inziens is dit te billijken vanuit het oogpunt dat nieuwe advocaten enige tijd nodig zullen hebben om een praktijk op te bouwen. Zoals gesteld, leidt de formule in de kern tot een correctiefactor voor typen praktijken die voor het grootste deel gevuld zijn met zaken waarin sprake is van een relatief hoog aantal te declareren punten per toevoegingseenheid. Het lijkt redelijk deze correctiefactor pas in werking te stellen indien zich een structureel patroon aftekent binnen de praktijk van de betreffende advocaat. De opstellers van het voorstel gaan er mijns inziens dan ook terecht vanuit dat voor nieuwe advocaten geen afwijkende maatstaf moet worden toegepast.²

4. Slot

Met het voorstel lijkt grotendeels tegemoet te worden gekomen aan de eerder gesignaleerde knelpunten. Er is niet langer sprake van een beperking van het aantal te declareren punten, en voorkomen wordt dat bij het aannemen van een zaak op basis van een verleende toevoeging onzeker is of de uiteindelijk in te dienen declaraties zullen worden uitbetaald. Normering vindt immers plaats via het aantal te verlenen toevoegingen (aan de voorzijde dus).

Met het oog op een redelijke overgangstermijn geef ik u in overweging invoering uit te stellen tot 1 januari 2013. In combinatie met een tijdige aankondiging (bij voorkeur voor 1 januari 2012) zou dit naar mijn idee voldoende moeten zijn voor de betreffende rechtsbijstandverleners om hun praktijkvoering aan te passen.

² Om dezelfde reden lijkt mij overigens verkorting van de referentieperiode tot één jaar niet wenselijk.

pagina 5

Voorts behoeft de redactie van de voorgestelde bepaling nog enige aandacht.

Met vriendelijke groet,
Hekkelman Advocaten N.V.

Art. 5.1.2.e

concept

HEKKELMAN & ADVOCATEN NOTARISSEN

HEKKELMAN ADVOCATEN N.V.

PRINS BERNHARDSTRAAT 1

(HOEK ORANJESINGEL 51)

POSTBUS 1094

6501 BB NIJMEGEN

WWW.HEKKELMAN.NL

12

Raad voor Rechtsbijstand
t.a.v. de heer **Art. 5.1.2.e**
Postbus 24080
3502 MB UTRECHT

Per e-mail **Art. 5.1.2.e@rvr.org**
Art. 5.1.2.e@rvr.org

Nijmegen, 19 oktober 2011

Ons kenmerk : 20111646 - 351796/5 - TL/hh
Inzake : Raad voor Rechtsbijstand/**Art. 5.1.2.e**
Betreft : Voorstel aanpassing 2000-puntenregeling
Doorkiesnummer : 024-3828384
Direct faxnummer : 024-3828388
E-mail : **Art. 5.1.2.e**@hekkelman.nl

Geachte heer **Art. 5.1.2.e**

In uw e-mail van 30 september 2011 heeft u mij verzocht advies uit te brengen ten aanzien van de voorgenomen aanpassing van de zogenoemde 2000-puntenregeling door het Bestuur van de Raad voor de Rechtsbijstand (hierna: "*het Bestuur*").

De 2000-puntenregeling maakt deel uit van de Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2011 krachtens de Wet op de Rechtsbijstand (stcrt. 2011, nr. 209, hierna: "*de Inschrijvingsvoorwaarden*"). Zij beperkt het aantal punten dat door een rechtsbijstandverlener, naar aanleiding van reeds verleende toevoegingen kan worden gedeclareerd tot 2000 op jaarbasis. Haar juridische houdbaarheid staat ter discussie. Ik verwijs in dit verband naar mijn eerdere advies van 7 september 2011.

Bij de totstandkoming van dit advies heb ik mij gebaseerd op het door u ter hand gestelde document "Voorstel aanpassing 2000 puntenregeling (notitie DRO)" (hierna: "*het voorstel*"). Gezien het beperkte tijdsbestek heeft geen uitgebreide analyse plaatsgevonden van het voorstel, in die zin dat getracht is alle mogelijke juridische knelpunten in kaart te brengen. In het navolgende volsta ik met enkele algemene opmerkingen ten aanzien van aspecten die mij na een eerste bestudering van het voorstel zijn opgevallen, dit in het licht van de eerder gesignaleerde knelpunten. Tevens zal ik ingaan op de aanvullende vragen die u heeft gesteld in uw e-mail van 6 oktober 2011.

1. Algemeen

In mijn advies van 7 september 2011 is naar voren gekomen dat de huidige 2000-puntenregeling stuit op een drietal belangrijke bezwaren:

- artikel 14 Wrb biedt mogelijk niet voldoende basis voor een (indirecte) beperking van het aantal toevoegingszaken, op basis van een maximum aantal te declareren punten;
- de 2000-puntenregeling kan in concrete gevallen leiden tot onwenselijke situaties;
- betwijfeld moet worden of de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden tijdig bekend zijn gemaakt en mitsdien de toegevoegde advocaten voldoende tijd is gegund om hun praktijkvoering aan de gewijzigde Inschrijvingsvoorwaarden aan te passen.

Ik signaleer dat het voorstel in grote mate tegemoet komt aan bovenstaande bezwaren. Zo is van een directe beperking van het aantal te declareren punten op jaarbasis is geen sprake meer. De formule leidt in de kern tot een correctiefactor voor typen praktijken die voor het grootste deel gevuld zijn met zaken waarin sprake is van een relatief hoog aantal te declareren punten per toevoegingseenheid. Hierdoor ontstaat een differentiatie in het aantal op jaarbasis te verlenen toevoegingen, naar de inhoud van de praktijk van de betreffende advocaat. De wetgever lijkt een dergelijke differentiatie per praktijktype uitdrukkelijk toe te hebben willen staan:

*"(...) een minimum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks kan worden toegevoegd (teneinde nodeloze administratieve handelingen te vermijden ten aanzien van advocaten die slechts sporadisch een toevoeging behandelen en om het voorschotsysteem niet al te zeer te belasten), respectievelijk een maximum aantal zaken (teneinde uitwassen te voorkomen; het vast te stellen maximum zal afgestemd kunnen worden op de aard van de praktijk van de betreffende advocaat); (...)
[onderstreping TL]"¹*

Overigens plaats ik wel de kanttekening dat deze systematiek in zekere zin afbreuk doet aan het forfaitaire karakter van het toevoegingsstelsel. De correctiefactor die door de formule wordt geïntroduceerd gaat er immers (impliciet) vanuit dat het aantal uren dat voor een toevoeging wordt gedeclareerd, een reële indicatie vormt voor de hoeveelheid tijd die met de behandeling van een zaak gemoeid is geweest.

Voorts biedt het voorstel geen oplossing voor advocaten die zaken van anderen overnemen. Ik betwijfel of het redelijk is door deze anderen bestede uren die via de opvolgend advocaat worden gedeclareerd, mee te tellen bij de bepaling van het aantal door de opvolgend advocaat te behandelen zaken. Waar u in uw e-mail van 6 oktober 2011 aangeeft dat het voorstel in dit opzicht niet afwijkt van de nu reeds gangbare praktijk bij toepassing van de reguliere

¹ Zie de memorie van toelichting bij het oorspronkelijke artikel 16 Wrb, TK 1991/92, 22 609, nr. 3, p. 7-8. De redactie en nummering van de bepaling is bij latere wetwijzigingen aangepast.

maximumregeling (ook in dit kader worden overgenomen toevoegingszaken meegeteld), merk ik op dat ook de redelijkheid hiervan naar mijn idee ter discussie kan worden gesteld.

Verder kan de situatie waarin een rechtsbijstandverlener wél over een verleende toevoeging beschikt, maar eventueel in te dienen declaraties niet meer gehonoreerd zal zien, zich niet meer voordoen. De nieuwe regeling sluit immers niet meer aan op het subsidietraject *tussen* verlening van de toevoeging en vaststelling van de declaraties, maar reeds daarvoor.

Wat betreft de overgangstermijn merk ik op dat invoering per 1 januari 2013 mijns inziens het meest voor de hand ligt. In dat geval wordt rechtsbijstandverleners de kans geboden om een eventuele overschrijding van de 2000-puntengrens in 2011, nog te compenseren door een lager aantal declaraties in 2012. Mocht de overgangstermijn in rechte ter discussie komen te staan, dan kan als aanvullend argument worden aangevoerd dat rechtsbijstandverleners in ieder geval vanaf 1 januari 2011 rekening hadden moeten houden met een wijziging van de regeling, zodat feitelijk sprake is van een overgangstermijn van 2 jaar. Invoering per 1 januari 2012 lijkt aan de vlotte kant. Bedacht moet worden dat de nieuwe regeling de omvang van de declaraties over de voorgaande twee jaren als parameter hanteert. Zelfs indien ervanuit wordt gegaan dat op korte termijn bekendmaking van de wijziging plaatsvindt, kunnen rechtsbijstandverleners nog maar zeer beperkt invloed uitoefenen op de omvang van de declaraties in dit tijdvak.

2. Wetstechnische aandachtspunten

Wat betreft de technische vormgeving van de voorgestelde aanpassing het volgende. Het voorstel lijkt uit te gaan van een nader beslismoment voor het bestuur om een afwijkend aantal toevoegingen voor een individuele rechtsbijstandverlener vast te stellen. Ik twijfel aan de houdbaarheid hiervan.

Artikel 14 Wrb laat het Bestuur geen discretionaire bevoegdheid ten aanzien van de inschrijving. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 15 Wrb (de Inschrijvingsvoorwaarden) is het Bestuur *verplicht* de betreffende advocaat in te schrijven. Een specifieke puntengrens per advocaat is om deze reden niet mogelijk via de band van een nadere voorwaarde bij het inschrijvingsbesluit.

Verder verzet ook artikel 15 Wrb zich er mogelijk tegen om een bevoegdheid tot het vaststellen van een specifieke puntengrens voor individuele advocaten toe te kennen aan het Bestuur. Zoals in eerdere adviezen geconcludeerd, schept artikel 15 Wrb de bevoegdheid tot het vaststellen van *algemeen verbindende voorschriften*. Het creëren van de bevoegdheid voor het Bestuur om per advocaat de voorwaarden vast te stellen waaraan deze moet voldoen om ingeschreven te kunnen worden staat hiermee mogelijk op gespannen voet.² Bovendien ondermijnt een dergelijke (geattribueerde) bevoegdheid voor het Bestuur het ministeriële goedkeuringsvereiste ten aanzien van de Inschrijvingsvoorwaarden.

² Vgl. CRvB 22 januari 1991, AB 1991, 409 en CBb 11 mei 1999, 69.

Gezien het voorgaande lijkt het wenselijk dat opname van de formule in de Inschrijvingsvoorwaarden op zo'n manier gebeurt, dat hieruit rechtstreeks volgt aan welk eenhedenmaximum een individuele advocaat voor een bepaald jaar is gebonden. De bepaling dient aldus geredigeerd te worden dat van een *bevoegdheid* van het Bestuur tot het vaststellen van een afwijkend eenhedenmaximum geen sprake meer is. Gedacht kan worden aan de volgende formulering:

"In afwijking van artikel 5 onder a geldt voor advocaten die in de twee jaren voorafgaand aan een bepaald jaar van inschrijving gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd, een afwijkend aantal maximaal te verlenen toevoegingen voor dat jaar. Dit aantal wordt bepaald volgens de volgende formule: (...) "

In deze systematiek is, anders dan het voorstel veronderstelt, van een zelfstandig appellabele beschikking waarbij een afwijkend aantal eenheden wordt vastgesteld, geen sprake.

In uw e-mail van 6 oktober 2011 noemt u de mogelijkheid om, in aanvulling op het voorgaande, de bevoegdheid voor het bestuur op te nemen in "zeer uitzonderlijke gevallen" van de uitkomst van de berekening af te wijken. Ik merk hierover het volgende op. U signaleert terecht dat in een dergelijke constructie alsnog een beschikkingsbevoegdheid voor het Bestuur wordt gecreëerd. Reeds om deze reden lijkt mij (ook) de houdbaarheid van deze constructie juridisch discutabel. Mocht desondanks worden besloten tot het opnemen van een afwijkingsbevoegdheid voor het Bestuur, dan zal een besluit waarbij een afwijkend maximum aantal toevoegingen wordt vastgesteld een appellabele beschikking vormen waartegen bestuursrechtelijke rechtsmiddelen kunnen worden aangewend. Ik merk op dat dit anders ligt voor de enkele *mededeling* van de hoogte van het maximum aantal toevoegingen dat voor een individuele advocaat geldt (op grond van de Inschrijvingsvoorwaarden, of een eerder genomen afwijkingsbesluit). Een dergelijke mededeling is namelijk niet gericht op enig rechtsgevolg.³

3. Overige aandachtspunten

Wat betreft de situatie die geldt voor nieuwe advocaten merk ik tot slot het volgende op. In het voorstel wordt geconcludeerd dat, indien ook voor nieuwe advocaten wordt gekeken naar de twee voorgaande jaren, voor hen een gunstiger maatstaf geldt dan voor advocaten die al langer ingeschreven staan. Mijns inziens is dit te billijken vanuit het oogpunt dat nieuwe advocaten enige tijd nodig zullen hebben om een praktijk op te bouwen. Zoals gesteld, leidt de formule in de kern tot een correctiefactor voor typen praktijken die voor het grootste deel gevuld zijn met zaken waarin sprake is van een relatief hoog aantal te declareren punten per toevoegingseenheid. Het lijkt redelijk deze correctiefactor pas in werking te stellen indien zich een structureel patroon aftekent binnen de praktijk van de betreffende advocaat. De opstellers

³ Vgl. Rechtbank 's-Gravenhage 7 oktober 2004, JSV 2004, 190.

van het voorstel gaan er mijns inziens dan ook terecht vanuit dat voor nieuwe advocaten geen afwijkende maatstaf moet worden toegepast.⁴

In uw e-mail van 6 oktober 2011 geeft u voorts aan dat u overweegt de tweejaarlijkse referteperiode te laten lopen van september tot september. Ik merk hierover het volgende op. Het voorstel kent aan de gemiddelde jaarlijkse omvang van de toevoegingspraktijk van een rechtsbijstandverlener, gemeten over twee jaren, voorspellende waarde toe ten aanzien van de omvang van dezelfde praktijk voor een toekomstig jaar. Het behoeft geen betoog dat deze voorspellende waarde afneemt, naarmate er een grotere hoeveelheid tijd ligt tussen referteperiode en het jaar waarop de voorspelling betrekking heeft. Om die reden verdient het de voorkeur deze tijd zo kort mogelijk te houden. Een lengte van vier maanden lijkt mij voorshands echter alleszins acceptabel.

4. Slot

Met het voorstel lijkt grotendeels tegemoet te worden gekomen aan de eerder gesignaleerde knelpunten. Er is niet langer sprake van een beperking van het aantal te declareren punten, en voorkomen wordt dat bij het aannemen van een zaak op basis van een verleende toevoeging onzeker is of de uiteindelijk in te dienen declaraties zullen worden uitbetaald. Normering vindt immers plaats via het aantal te verlenen toevoegingen (aan de voorzijde dus).

Met het oog op een redelijke overgangstermijn geef ik u in overweging invoering uit te stellen tot 1 januari 2013. In combinatie met een tijdige aankondiging (bij voorkeur voor 1 januari 2012) zou dit naar mijn idee voldoende moeten zijn voor de betreffende rechtsbijstandverleners om hun praktijkvoering aan te passen.

Voorts behoeft de redactie van de voorgestelde bepaling nog enige aandacht.

Met vriendelijke groet,
Hekkelman Advocaten N.V.

Art. 5.1.2.e

⁴ Om dezelfde reden lijkt mij overigens verkorting van de referentieperiode tot één jaar niet wenselijk.

Raad voor Rechtsbijstand

Voorstel aanpassing 2000 puntenregeling Notitie Klankbordgroep

Auteur: Art. 5.1.2.e Afdeling: Inschrijven Kantoor: voor Rechtsbijstand Versie: 005 Datum: 20 oktober 2011 Status: ter bespreking in klankbordgroep
--

1. Aanleiding

Met ingang van 1-1-2011 is in artikel 5 d van de inschrijvingsvoorwaarden opgenomen dat een advocaat in 2011 maximaal 2000 punten kan declareren. De 2000 puntengrens is complementair met de maximumgrens van 250 eenheden. Het maximum van 250 eenheden beoogt aan de voorkant te voorkomen dat de advocaat zo veel zaken aanneemt dat de kwaliteit van de te verlenen rechtsbijstand in het geding komt. Het stellen van een maximum aan de voorkant voorkomt niet dat sommige advocaten hoge aantallen uren declareren. Om die reden is er voor gekozen dat ook aan de achterkant een vorm van bewaking wordt toegepast.

Bij een aantal advocaten is in 2011 de maximumgrens van 2000 punten bereikt en is per brief aangegeven dat in 2011 geen declaraties meer in behandeling worden genomen. In een aantal bezwaarschriften hiertegen is onder meer de aandacht gevestigd op de vraag of artikel 15 van de Wet op de rechtsbijstand een voldoende wettelijke basis biedt voor het maximeren van het aantal punten op 2000. Dat artikel spreekt over een maximum aantal toevoegingen en niet over een maximum aantal punten. Bezwaarden menen daarom van niet en betogen voorts dat de Raad een vorm van overgangsbeleid had moeten hanteren dat het in staat zou stellen hun praktijkvoering aan te passen. Verder hebben zij aangevoerd dat op een eenmaal verleende toevoeging steeds ook betaling moet volgen. Aldus de kern van de ingediende bezwaren.

Artikel 15 sub a Wet op de rechtsbijstand bepaalt:

De door het bestuur te stellen regels met betrekking tot de voorwaarden kunnen betrekking hebben op: a. het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd;

Het is op grond van al het voorgaande wenselijk een mogelijk voor de 2000 puntenregeling te onderzoeken, een alternatief waarvan vast staat dat het binnen de wettelijke bevoegdheden valt die artikel 15 Wet op de rechtsbijstand biedt. Ook het aspect overgangsbeleid verdient nogmaals aandacht.

2. Maximum aantal eenheden gekoppeld aan aantal gedeclareerde punten in de twee voorgaande kalenderjaren.

De Raad overweegt om de 2000 puntenregeling te vervangen door een regel in de inschrijvingsvoorwaarden die bepaalt dat de Raad een lager maximum aantal toevoegingseenheden dan 250 kan stellen. Dit valt geheel binnen de bevoegdheidsgrondslag die artikel 15 Wet op de rechtsbijstand biedt.

Uitgangspunt voor dit lagere aantal eenheden is de volgende formule:

Het aantal van 2000 punten wordt gedeeld door het gemiddeld aantal gedeclareerde punten over 2 kalenderjaren. De uitkomst hiervan wordt vervolgens vermenigvuldigd met 250 eenheden. Op deze manier zijn er alleen consequenties voor het maximumaantal eenheden als het aantal punten dat de Raad over twee jaar gemiddeld heeft vastgesteld boven 2000 ligt.

Het gaat dus om de volgende formule:

$$\frac{2000 \text{ punten}}{\text{Gemiddeld aantal gedeclareerde punten over 2 jaren}} \times 250 = \text{max aantal eenheden}$$

Voorbeeld:

Advocaat X heeft over 2010 2000 punten gedeclareerd en over 2011 3000 punten, gemiddeld 2500 punten. Het maximum aantal eenheden voor het kalenderjaar erop is $2000/2500=0,8$ maal 250 = 200 eenheden.

Voorstel tekst Artikel 5 sub d Inschrijvingsvoorwaarden

De tekst in de inschrijvingsvoorwaarden zou er ongeveer als volgt uit kunnen zien:

*In afwijking van artikel 5 onder a geldt voor advocaten die in de twee jaren voorafgaand aan een bepaald jaar van inschrijving gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd, een afwijkend aantal maximaal te verlenen toevoegingen voor dat jaar. Dit aantal wordt bepaald volgens de volgende formule:
[formule].*

De mededeling aan een advocaat dat een dergelijk maximum aantal eenheden op hem of haar van toepassing is, is geen appellabel besluit. Deze mededeling vloeit rechtstreeks voort uit de inschrijvingsvoorwaarden en is niet gericht op enig rechtsgevolg.

De Raad overweegt ook nog om een clause op te nemen op basis waarvan zij in zeer uitzonderlijke gevallen af zou kunnen wijken van de berekening van het aantal toevoegingen. Een dergelijk besluit zal wel een appellabele beschikking zijn.

3. Opmerkingen en afwegingen

Declareren boven de 2000 punten blijft mogelijk

Bovengenoemd voorstel leidt tot een prikkel bij die advocaten die de voorgaande 2 jaren gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd om het aantal zaken dat wordt aangenomen te verminderen; het zal daardoor in de regel óók leiden tot een daling van het aantal punten dat gedeclareerd zal worden. Gaat een advocaat in een jaar over de grens, dan vindt immers in een volgend jaar een neerwaartse bijstelling van het aantal eenheden plaats.

Desondanks zal het mogelijk blijven om meer dan 2000 punten per jaar te blijven declareren.

Dit komt natuurlijk omdat er een groot verschil is tussen het uitbetaalde forfait op een toevoeging (de standaardvergoeding) en het mogelijke aantal punten bij een exu zaak. Standaard komt een vergoeding inclusief toeslagen en reistijd niet snel boven de 18 punten/uren. Met extra uren kan het oplopen tot soms wel 1000

punten/uren. Niet ongewoon is toch zo'n 150 à 200 uren per megazaak, 10x zoveel als een standaard forfaitaire vergoeding. Met een relatief klein aantal toevoegingen (bijvoorbeeld bij 20 megazaken (eenheden) van elk 200 uren) kun je zo toch ruim boven de 2000 punten blijven komen, ondanks het vaststellen van een lager maximum aantal eenheden.

Advocaten die veel megastrafzaken doen en jaarlijks meer dan 2000 punten declareren, zullen niet heel veel gevolgen ondervinden van bovengenoemd voorstel. Hun maximum aantal eenheden zal bijvoorbeeld uit kunnen komen op 200 eenheden, terwijl ze bijvoorbeeld slechts 20 megazaken kunnen doen per jaar.

Referteperiode

De datum die gehanteerd wordt is de datum waarop de toevoegingen door de Raad zijn vastgesteld. Aan het begin van het kalenderjaar zijn veel declaraties die aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar zijn ontvangen, echter nog niet vastgesteld. Voorkeur is om daarbij een referteperiode te hanteren van september tot september. Voor bijvoorbeeld 2013 zou dan een referteperiode gelden van september 2010 tot september 2012.

Nieuwe advocaten

Voor nieuwe advocaten die in de 2 voorafgaande jaren slechts deels of niet (op toevoegbasis) werkzaam waren kan niet op dezelfde wijze volgens dit systeem gemiddeld worden. Voorbeeld: 2009: 0 punten, 2010: 3000 punten. Gemiddeld 1500 punten. Gevolg is dat voor nieuwe advocaten een andere (gunstigere) maatstaf geldt als langer bestaande advocaten.

Gezien het gegeven dat niet te verwachten dat nieuwe advocaten snel over het aantal van 2000 punten zullen gaan, aangezien zij nog enige tijd nodig zullen hebben om een praktijk op te bouwen, wordt voor hen geen afwijkende regeling opgesteld.

Ingangsdatum

Overwogen wordt nog of de nieuwe regeling per 1 januari 2012 danwel per 1 januari 2013 wordt ingevoerd.

Voordeel van de latere invoerdatum is dat rechtsbijstandverleners dan langer de mogelijkheid hebben om de gevolgen van veranderingen in hun praktijk op te vangen.

Om hoeveel gevallen gaat het? Aan welke nieuwe maxima moeten we denken?

Er is onderzocht hoeveel advocaten over 2009 en 2010 gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd. Dit betrof 68 advocaten. Het gegeven dat in 2011 een maximum aantal punten van 2000 naar buiten toe is gecommuniceerd kan mogelijk het aantal gedeclareerde punten voor 2011 iets temperen. Aan de hand hiervan is de verwachting dat ongeveer 50 tot uiterlijk 75 advocaten in het eerste jaar (2012) te maken zouden krijgen met een lager maximum aantal eenheden dan 250, 1% van het totale aantal advocaten. Daarvan krijgen twee advocaten te maken met een maximum van rond de 100 a 110 eenheden. Voor vrijwel alle andere advocaten zal het lagere maximum tussen de 150 en 250 eenheden liggen; grofweg 1/3 van de 50

à 75 advocaten zal een maximum hebben tussen de 150 en 200 eenheden, 2/3 tussen de 200 en 250 eenheden.

Tevens is gekeken naar het potentieel aan eenheden dat bovengenoemde advocaten op 28-9-2011 over 2011 hebben aangevraagd. Aan de hand hiervan is een schatting gemaakt van het aantal verwachte eenheden over 2011. Dit laatste aantal is afgezet tegen het lagere maximum aantal eenheden dat voor die advocaten zou gaan gelden. Daaruit is gebleken dat naar schatting 23 van bovengenoemde 68 advocaten in 2011 boven het lager vastgestelde maximum aantal eenheden zouden gaan komen. Deze advocaten zouden dus direct gevolgen gaan ondervinden van het lagere maximum.

4.Praktische uitvoerbaarheid/voorstel procedure

- Aan het eind van het kalenderjaar worden door Informatiebeheer excellijsten uitgedraaid met het gemiddeld aantal gedeclareerde punten per advocaat over de voorgaande 2 kalenderjaren.
- Indien het gemiddelde boven de 2000 punten komt wordt in de eerste week van 2012 aan de hand van de excellijsten door de afdeling Inschrijven aan de betreffende advocaten een mededeling gestuurd met daarin het op basis van de formule in de inschrijvingsvoorwaarde vastgestelde aantal eenheden.
- Verzoeken om een afwijkend maximum vast te stellen worden door de juridisch medewerker in overleg met het hoofd beheer en de directie behandeld. De beslissing op een dergelijk verzoek is te beschouwen als een beschikking. Bezwaren tegen die beschikking worden door de bezwarencommissie van het Centraal kantoor afgehandeld.
- Bij het huidige maxbeleid krijgen advocaten bij het bereiken van 200 eenheden (80%) een eerste kennisgeving en 225 eenheden (90%) een voornemen tot uitschrijving.
- Een advocaat wiens maximum is vastgesteld op 150 eenheden moet al bij 120 eenheden (80% van 150) een eerste kennisgeving krijgen en bij 135 eenheden (90% van 150) een voornemen tot doorhaling van de inschrijving voor de rest van het jaar. Een advocaat met een maximum van 150 eenheden en die deelneemt aan het AC rooster moet bij 120 eenheden (80%) al geschrapt worden van dit rooster en wellicht bij 105 eenheden (70%) al een voornemen krijgen.
- Bezwaren tegen de beschikking tot daadwerkelijke doorhaling van de inschrijving voor het resterende kalenderjaar worden door de Bezwarencommissie van het Centraal kantoor afgehandeld.
- Advocaten kunnen in 2012 een lager maximum aantal eenheden toegekend hebben gekregen, terwijl voor 2013 géén lager maximum zou gelden. Vooralsnog lijkt het wenselijk om in die gevallen advocaten een mededeling te sturen dat voor hen dat jaar geen lager maximum geldt.

Memo informatieverstrekking 2000 punten aan advocaat en Orde

Aan : Directie
Van : Art. 5.1.2.e
d.d. : 11 juli 2012
Onderwerp : voorstel informatieverstrekking 2000 punten
Versie : 0.99

Aanleiding

Met ingang van 1-1-2013 treedt het nieuwe maximumbeleid in werking. Hierbij is het maximum aantal eenheden direct gerelateerd aan het aantal gedeclareerde punten over voorgaande 2 jaren, waarbij uitgegaan wordt van referteperiodes van 1-9 tot 1-9. Dit nieuwe maximumbeleid heeft een aantal consequenties die nog niet in de eerdere notitie zijn uitgewerkt.

Daarnaast is met de Orde van Advocaten een protocol gesloten over de wijze van informatievoorziening. Eén van de afspraken is dat de Raad de Orde informeert over advocaten die gedurende het jaar het aantal van 2000 gedeclareerde punten bereiken.

Het beleid en de afspraken met de Orde roepen een aantal vragen op waarop op directie niveau een beslissing moet worden genomen.

1 De informatie naar advocaten toe over het aantal gedeclareerde punten

In de inschrijvingsvoorwaarden is vanaf 1-1-2013 opgenomen dat een lager maximum aantal eenheden kan gelden voor advocaten die in de twee jaren voorafgaand aan het huidig jaar van inschrijving gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd. Dit maximum wordt bepaald door de formule 2000 gedeeld door het gemiddeld aantal gedeclareerde punten in de afgelopen 2 jaar maal 250. Uitgegaan wordt daarbij van een referteperiode van 1-9 t/m 1-9.

In de inschrijvingsvoorwaarden is verder opgenomen dat indien een lager aantal eenheden geldt, dit lagere aantal aan het begin van het kalenderjaar aan de advocaat wordt meegedeeld.

Moeten we advocaten niet reeds eerder uit eigen beweging informeren over het bereiken van 2000 gedeclareerde punten (in de laatste 2 jaar) omdat dit gevolgen kan hebben voor hun maximaal aantal eenheden in 2013? Voor wat betreft de informatievoorziening geldt daarbij grofweg de regel: hoe zwaarder de impact van een beslissing, hoe eerder en uitgebreider je moet informeren.

Voorstel is om dit wel te doen en wel op de volgende wijze:

- **Hoe verstrekken we deze gegevens?** In verband met de informatievoorziening naar de Dekens (zie punt 2) is het voorstel om dezelfde brief zowel naar de Deken als naar de advocaten te sturen. Uitgangspunt kan daarbij zijn een brief naar de Deken met een kopie naar de advocaat danwel een brief naar de advocaat met een kopie naar de Deken.
- **Vanaf welk moment verstrekken we deze gegevens?** Op het moment dat de 2000 punten in de lopende referteperiode bereikt worden. Overigens hoeft dit voor advocaten nog geen impact te hebben op hun maximum aantal eenheden het jaar erop, omdat zij in de eerste referteperiode een laag aantal punten kunnen hebben gedeclareerd zodat het gemiddelde over 2 referteperiodes onder de 2000 komt.
- **Welke gegevens verstrekken we?** Dit kan zijn een summiere brief met het aantal gedeclareerde punten over de 2 referte periodes, zonodig uitgesplitst naar extra uren en gewone vaststellingen. Voorstel is om nog niet direct een uitgesplitste lijst mee te sturen met alle gedeclareerde toevoegingen. Deze wordt dan pas bij het mededelingsbesluit aan het begin van het jaar meegestuurd.
- **Aan wie verstrekken we deze gegevens?** Deze gegevens zijn vertrouwelijk: in het briefhoofd en zonodig op de envelop zal dit moeten worden aangegeven.
- **Hoe vaak verstrekken we deze gegevens?** Slechts 1 maal, op het moment van informatievoorziening aan de Dekens. We gaan in beginsel niet opnieuw advocaten uit eigen beweging advocaten later in het jaar een update geven van het huidige aantal punten. In uitzonderingsgevallen zou dit op verzoek kunnen.

Het verstrekken van deze informatie uit eigen beweging betekent extra tijdsbelasting voor de afdeling Inschrijven en voor Informatiebeheer. De tijdsbelasting blijft beperkt omdat dezelfde brief aan 2 partijen wordt gestuurd (advocaat en Deken)

2 Verzoeken van advocaten om overzichten van aantal gedeclareerde punten

In samenhang met bovenstaand punt is een toename te verwachten van verzoeken van advocaten om uitgesplitste overzichten te verstrekken met gedeclareerde toevoegingen en aantallen punten over beide referteperiodes. Zij kunnen van tevoren willen weten of zij een lager aantal toevoegingen in 2013 kunnen verwachten. Hoe gaan we met deze verzoeken om?

Als we deze overzichten bij wijze van uitzondering verstrekken dan moet het volgende bepaald worden:

- **Wijze van aanvraag:** alleen schriftelijk, ondertekend door advocaat zelf
- **Wijze van informatieverstrekking:** alleen schriftelijk, vertrouwelijk aan advocaat zelf.
- **Persoon aan wie de aanvraag gericht wordt:** de regiomanager.
- **Wie wordt geïnformeerd over verstrekken informatie:** Teamleider afdeling inschrijven/directie.

Aangesloten kan verder worden bij de eerdere notitie "verstrekking cijfermatige overzichten aan advocaten".

Verzoek om korte update aantal punten

Los daarvan kunnen advocaten verzoeken om een korte update van het aantal punten in de huidige referteperiode (zonder dat een uitgesplitste lijst met aantallen toevoegingen moeten worden uitgedraaid). Hiervoor geldt hetzelfde als bij de uitgebreide lijsten met 1 uitzondering: deze verzoeken kunnen aan de afdeling inschrijven worden gericht. De medewerker inschrijven legt het verzoek ter kennisgeving voor aan de Teamleider afdeling inschrijven. In beginsel kunnen deze verzoeken, mits schriftelijk gedaan en ondertekend door de advocaat, eerder worden gehonoreerd.

Het verstrekken van de overzichten betekent extra tijdsbelasting voor de afdeling Inschrijven en voor Informatiebeheer. Hier zal in de totale planning voor inschrijven rekening mee worden gehouden.

3 Status van de mededeling van het lagere aantal eenheden

De Raad heeft de inschrijvingsvoorwaarden zo geformuleerd dat het lagere aantal eenheden direct voortvloeit uit de inschrijvingsvoorwaarden en de schriftelijke mededeling van het lagere aantal eenheden zo bezien geen beschikking is waartegen bezwaar mogelijk is. Ongetwijfeld zullen advocaten toch bezwaar maken en daarbij feitelijke zaken aanvoeren (zij zullen bijvoorbeeld de telling van het aantal punten kunnen betwisten). De Commissie voor bezwaar en beroep dient hierop voorbereid te zijn.

4. Referteperiode

In de informatievoorziening zou alleen een overzicht moeten worden gegeven van de aantallen punten in de 2 referteperiodes (1-9-2010 tot 1-9-2011 en 1-9-2011 tot datum overschrijding 2000 punten), niet in de 2 kalenderjaren.

Inmiddels zijn lijsten uitgedraaid over beide referteperiodes. Over de referteperiode 1-9-2011 tot 9-7-2012 hebben reeds 38 advocaten meer dan 2000 punten gedeclareerd. De lokale Dekens zullen zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

Deken van Orde van Advocaten in
het arrondissement xxxxxxxx
Mr.
Adres
Postcode Plaats

Afdeling : Inschrijven
Contactpers. :
Doorkiesnr. : 088 – 787 1000
Datum : juli 2012
Onderwerp : overschrijden 2000 puntengrens
BAR-nummer : **A00000**

Geachte Mr. xxxx,

Namens de Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad), bericht ik u als volgt.

In 2011 zijn afspraken gemaakt over de informatie uitwisseling tussen de Orde en de Raad. De Raad voor Rechtsbijstand informeert de deken in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt in een zo vroeg mogelijk stadium indien de Raad bij een advocaat gedragingen constateert, die tot maatregelen in de sfeer van de inschrijving kunnen leiden. Eén van die gedragingen is het behalen van het aantal van 2000 te declareren punten. Dit kan leiden tot een verlaging van het maximum aantal toevoegingseenheden.

Hierbij deel ik u dan ook mede dat uit het vandaag gedraaide overzicht is gebleken dat de volgende advocaat het aantal van 2000 gedeclareerde punten in 2012 heeft overschreden:

A nummer	Advocaat	Kantoor	Aantal punten 1-9- 2011 tot heden	Aantal punten 1-9- 2010 tot 1- 9-2011
A00000				

Het aantal punten is inclusief de forfaitaire vaststelvergoeding, de extra urenvergoeding, forfaitaire reistijdvergoeding en punten met betrekking tot toeslagen (opvolgingstoelage, zittingstoelage). 1 punt staat voor grofweg 1 declarabel uur.

Het aantal gedeclareerde punten over bovengenoemde periodes kan gevolgen hebben voor het maximum aantal toevoegingseenheden in 2013. Ik verwijs u hiervoor naar artikel 5 sub g van de inschrijvingsvoorwaarden 2012, dat per 1 januari 2013 in werking treedt.

In het vertrouwen u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd, teken ik,

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,

Art. 5.1.2.e

Informeren van de lokale Dekens bij declareren meer dan 2000 punten en behalen maximum van 250 toevoegingseenheden.

De Orde en de Raad voor Rechtsbijstand hebben in 2011 afspraken gemaakt over hun onderlinge informatie uitwisseling. [<Link naar protocol>](#)
[<eventueel nadere toelichting geven over de achtergrond van deze afspraken>](#)

In deze afspraken is vastgelegd dat de Raad de lokale Deken in een zo vroeg mogelijk stadium informeert als bij een advocaat gedragingen worden geconstateerd die tot maatregelen in de sfeer van de inschrijving kunnen leiden.

Onder die gedragingen vallen het behalen van het aantal van 2000 te declareren punten en het behalen van het maximum van 250 toevoegingseenheden binnen één jaar.

Declareert een advocaat over de referteperiode (dit jaar 1-9-2011 t/m 1-9-2012) meer dan 2000 punten?

Dan informeren wij de lokale Deken; de advocaat ontvangt een kopie van de brief aan de Deken.

In de brief aan de Deken staan vermeld:

- De naam van de advocaat die meer dan 2000 punten heeft gedeclareerd,
- Het aantal gedeclareerde punten over de periode 1-9-2011 tot het aantal punten ten tijde van verzending van de brief.
- Het aantal gedeclareerde punten over de periode 1-9-2010 t/m 1-9-2011

Het aantal punten is inclusief de forfaitaire vaststelvergoeding, de extra urenvergoeding, forfaitaire reistijdvergoeding en punten met betrekking tot toeslagen (opvolgingstoelage, zittingstoelage). 1 punt staat voor grofweg 1 declarabel uur.

Het aantal gedeclareerde punten over bovengenoemde periodes kan gevolgen hebben voor het maximum aantal toevoegingseenheden dat aan een advocaat kan worden afgegeven in 2013. Wij verwijzen u hiervoor naar artikel 5 sub g van de inschrijvingsvoorwaarden 2012, dat per 1 januari 2013 in werking treedt en nieuwsbrief nummer 14 van 21 december 2011 [<link invoegen>](#), waarin wij de wijziging hebben aangekondigd.

Zijn aan een advocaat in 2012 meer dan 250 toevoegingseenheden zijn afgegeven en is diens inschrijving doorgehaald?

Dan informeren wij eveneens de lokale Deken; de Deken ontvangt een kopie van de brief die wij aan de advocaat versturen.

[<eventueel ook aangeven welke informatie in deze brief staat>](#)

«kantoor»
 t.a.v. mr. «voorletters» «voorvoegsel»
 «achternaam»
 «adres»
 «postcode» «plaatsnaam»
 VERTROUWELIJK

Afdeling : Inschrijven
Contactpers. : Art. 5.1.2.e
Doorkiesnr. : 088 – 787 10 00
Datum : xx januari 2012
Onderwerp : mededeling aantal toevoegingseenheden 2013
BAR-nummer : «PrNr»

Geachte Mr. «Voorvoegsel» «achternaam»,

Namens de Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad), bericht ik u als volgt.

In 2012 is een nieuw artikellid¹ in de inschrijvingsvoorwaarden opgenomen, waarin is bepaald dat voor advocaten die in de twee jaren voorafgaand aan het huidige jaar van inschrijving gemiddeld meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd, een lager aantal toevoegingseenheden geldt. Het artikel is in werking getreden per 1 januari 2013.

Het lagere aantal eenheden wordt bepaald volgens de volgende formule:

(2000 punten : het gemiddeld aantal gedeclareerde punten in twee voorafgaande jaren) x 250.

Het gemiddeld aantal gedeclareerde punten in de twee voorafgaande jaren wordt daarbij berekend over de periode 1 september 2010 tot 1 september 2012. Voor de berekening van het aantal punten tellen ook de punten voor toeslagen en extra uren mee.

In onze brief van 6 september 2012 hebben wij u al meegedeeld dat uit onze administratie is gebleken dat u over bovengenoemde perioden gemiddeld meer dan 2000 punten hebt gedeclareerd. Over bovengenoemde perioden heeft u gemiddeld «**gem. punten**» punten gedeclareerd.

Het op u van toepassing zijnde maximum aantal toevoegingseenheden over 2013 dat hieruit op grond van artikel 5 sub g van de inschrijvingsvoorwaarden voortvloeit bedraagt «**max eenheden**».

¹ Artikel 5 sub g inschrijvingsvoorwaarden Raad voor Rechtsbijstand 2012

Op schriftelijk verzoek kan de Raad u een overzicht verstrekken van de op uw naam over beide referteperiodes gedeclareerde punten.

De Raad zal u vooraf informeren als u in de buurt komt van het op u van toepassing zijnde maximum aantal toevoegingseenheden.

In het vertrouwen u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd, teken ik,

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,

Art. 5.1.2.e

Memo

Aan: directie

Van: Art. 5.1.2.e

D.d.: 22 juli 2013

Onderwerp: adviezen bezwarencommissie d.d. 18 juni en 8 juli 2013 inzake het 2000 puntenbeleid.

1. Adviezen Bezwarencommissie inzake maximumregeling toevoegingseenheden.

De Bezwarencommissie heeft in inmiddels in twee verschillende samenstellingen geoordeeld over de nieuwe versie van de 2000-punten regeling. Deze regeling is al in 2012 afgekondigd, met de aankondiging dat hij in pas 2013 in werking zou treden. De voor de berekening van het maximum in 2013 te hanteren referteperiode belooft volgens de regeling de periode die loopt van 1 september 2010 tot 1 september 2012.

Wij hebben bij het opstellen van de regeling het advies van Art. 5.1.2.e van 19 oktober 2011 aangehouden waarin hij art 4:51 lid 1 Awb (subsidierelatie) als uitgangspunt heeft genomen en aangeeft dat invoering per 1-1-2013 zijns inziens het meest voor de hand ligt. In dat geval wordt rechtsbijstandverleners nog de kans geboden om een eventuele overschrijding van de 2000 puntengrens in 2011 te compenseren door een lager aantal declaraties in 2012. Art. 5.1.2.e voert daarbij tevens aan dat, mocht de overgangstermijn in rechte ter discussie komen te staan, als aanvullend argument kan worden aangevoerd dat rechtsbijstandverleners in ieder geval vanaf 1 januari 2011 rekening hadden moeten houden met een wijziging van de regeling, zodat feitelijk sprake is van een overgangsperiode van 2 jaar.

Commissie Aarts, Van Griensven en Kuppenveld, adviezen d.d. 9 april 2013

De Commissie Aarts, Van Griensven en Kuppenveld heeft twee bezwaren tegen besluiten van de Raad tot verlaging van het maximum aantal toevoegingen ongegrond bevonden. Dit betrof de zaken Art. 5.1.2.e en Art. 5.1.2.e. Aan de orde was in het geval van Art. 5.1.2.e wel dat hij niet op de hoogte was gehouden van het aantal eenheden dat hij per jaar had besteed en dat in 2011 van de hele wijziging in de regelgeving ("wetswijziging") en informatie daarover geen sprake was.

Over het bezwaar van Mr. Art. 5.1.2.e heeft de Bezwarencommissie expliciet overwogen dat advocaten voldoende tijd hadden om hun praktijkvoering op de nieuwe regeling aan te passen. Daarbij is voorts door de commissie nog aangegeven dat de voorloper van de huidige regeling (de oude 2000 puntenregeling) reeds in artikel 5d van de inschrijvingsvoorwaarden voor 2011 was opgenomen, zodat de advocaat hiermee toen al bekend had kunnen zijn.

In de zaken van Art. 5.1.2.e en Art. 5.1.2.e is voor zover bij de Raad bekend geen beroep ingesteld bij de Rechtbank.

Commissie Sap, Bok en Lamers, adviezen d.dis. 18 juni en 8 juli 2013

De Commissie Sap, Bok en Lamers heeft over zes bezwaren geoordeeld, ingediend door de **Art. 5.1.2.e**.

Door de gemachtigde van de **Art. 5.1.2.e** is aangevoerd dat er sprake is van ontoelaatbare terugwerkende kracht van de regeling. Er wordt immers gekeken naar het aantal gedeclareerde punten over de voorafgaande twee jaren om het verlaagde maximale aantal toevoegingseenheden voor het jaar 2013 te berekenen. Dit achten **Art. 5.1.2.e** in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Zij zijn immers de voorafgaande twee jaren niet tijdig gewaarschuwd dat er meer dan 2000 punten door hen zijn gedeclareerd. Evenmin is gewaarschuwd dat het declareren van meer dan 2000 punten zou gaan leiden tot het vaststellen van een lager maximum aantal toevoegingseenheden in 2013.

De Commissie Sap, Bok en Lamers acht de door de Raad ingevoerde regeling bevoegd ingevoerd en niet onredelijk. Het aantal van 2000 declarabele uren ligt ruim boven de algemeen geldende kwaliteitsnorm.

Wel overweegt deze commissie dat artikel 4:51 Awb ten deze van toepassing is. Gelet op dat artikel behoort advocaten een redelijke termijn te worden geboden om hun praktijk aan te passen. De Raad heeft echter als referentieperiode gekozen voor de periode 1 september 2010-1 september 2012. De nieuwe regeling is op 22 december 2011 bekend gemaakt, zodat advocaten volgens deze commissie pas vanaf die datum rekening hebben kunnen houden met het gegeven dat het aantal gedeclareerde punten van invloed kan zijn op het maximaal aantal af te geven toevoegingen per jaar. Het hanteren van een referentieperiode die deels ligt voor bekendmaking van de regeling, waarop de advocatuur zich niet in heeft kunnen stellen, is naar het oordeel van de commissie in strijd met de rechtszekerheid. Voor de toekomst ligt dat anders, maar in casu kan de referentieperiode volgens de commissie niet eerder aanvangen dan op 22 december 2011, praktisch genomen 1 januari 2012.

Advies aan de directie.

Op basis van de uitgebrachte adviezen zien wij drie opties:

1) Contrair gaan bij de adviezen van de Commissie Sap, Bok en Lamers

De directie zou kunnen overwegen dat de regeling en de daarbij gehanteerde referentieperiode niet in strijd komen met de rechtszekerheid. Als argument kan worden gebruikt het gegeven dat de voorloper van de huidige regeling (de oude 2000 puntenregeling) al per 1-1-2011 bekend is gemaakt.

Dit werd overwogen door de Commissie Aarts, Van Griensven en Kuppenveld.

Kiezen voor deze optie heeft als risico dat betrokkenen in beroep mogelijk alsnog in het gelijk worden gesteld indien de rechter de overwegingen van de bezwarencommissie Sap, Bok en Lamers volgt. Ook begint de gehanteerde referentieperiode ruim voor 1-1-2011, namelijk op 1 september 2010.

Als de Raad in beroep door de rechter in het ongelijk wordt gesteld, is de Raad mogelijk schadeplichtig.

2) Hanteren van een andere referentieperiode dan in de inschrijvingsvoorwaarden genoemd

De referteperiode voor 2013 kan op 2 manieren worden aangepast:

- 1) er wordt uitgegaan van een referteperiode van 1 jaar (1-9-2011 t/m 1-9-2012). Als het nieuwe maximum aantal eenheden lager is dan het eerder meegedeelde maximum, dan blijft het eerder meegedeelde maximum gelden. Is het nieuwe maximum aantal eenheden hoger, dan geldt het nieuwe. Deze optie heeft ook een juridisch risico omdat hij met terugwerkende kracht wordt gekozen, niet in de voorwaarden was geregeld en derhalve niet kenbaar was.
- 2) Er wordt uitgegaan van een aangepaste referteperiode over 2 jaar (1-1-2011 t/m 1-1-2013). Aangevoerd kan worden dat op 19 januari 2011 uitleg is gegeven over de nieuwe 2000 punten regeling. Deze optie heeft als juridisch risico dat betrokkenen in beroep in het gelijk worden gesteld omdat de rechter de overwegingen van de bezwarencommissie Sap, Bok en Lamers volgt.

3) De verlaging van het maximum over dit jaar laten voor alle advocaten laten vallen en voor 2014 als referteperiode 1 januari 2012 – 1 januari 2014 volgen.

Alle advocaten voor wie een lager maximum is vastgesteld moeten we er dan over informeren dat het lager maximum voor dit jaar niet geldt en pas vanaf volgend jaar gaat gelden.

Deze optie is op korte termijn juridisch het minst riskant. Wel zal het langer duren voor de rechter zich over de regeling uitlaat.

Voor iedere te kiezen optie geldt dat het goed is in de nieuwsbrief aandacht te besteden aan het onderwerp.

Bevindingen

In het gegronde bezwaar van Mr. **Art. 5.1.2.e** (genomen door een bezwaarcommissie met andere samenstelling) is expliciet overwogen dat advocaten voldoende tijd hadden hun praktijkvoering op de nieuwe regeling aan te passen. Daarbij is voorts nog aangegeven dat de voorloper van de huidige regeling (de oude 2000 puntenregeling) reeds in artikel 5d van de inschrijvingsvoorwaarden voor 2011 was opgenomen, zodat de advocaat op de hoogte had kunnen zijn. In de andere bezwaren wordt hieraan voorbij gegaan.

In het advies van **Art. 5.1.2.e** wordt overigens art 4:51 lid 1 Awb (subsidierelatie) als uitgangspunt genomen. **Art. 5.1.2.e** geeft aan dat invoering per 1-1-2013 zijns inziens het meest voor de hand ligt. In dat geval wordt rechtsbijstandsverleners nog de kans geboden om een eventuele overschrijding van de 2000 puntengrens in 2011 te compenseren door een lager aantal declaraties in 2012. Hij voert daarin tevens aan dat mocht de overgangstermijn in rechte ter discussie komen te staan, als aanvullend argument kan worden aangevoerd dat rechtsbijstandverleners in ieder geval vanaf 1 januari 2011 rekening hadden moeten houden met een wijziging van de regeling, zodat feitelijk sprake is van een overgangperiode van 2 jaar.

Naderhand zijn we een referteperiode hanteren die aanvang op 1-9-2010, dus 3 maanden voor het bekend maken van de 2000 puntenregeling oude stijl.

Voorstel:

1) Contrair gaan ten opzicht van advies commissie voor bezwaar

Als argument kan worden gebruikt het gegeven dat de voorloper van de huidige regeling al per 1-1-2011 bekend is gemaakt.

2) Aanpassen met een nieuwe referteperiode

De referteperiode voor 2013 kan op 2 manieren worden aangepast:

- 1) er wordt uitgegaan van een referteperiode van 1 jaar (1-9-2010 t/m 1-9-2011). Als het nieuwe maximum aantal eenheden lager is dan het eerder meegedeelde maximum, dan blijft het eerder meegedeelde maximum gelden. Is het nieuwe maximum aantal eenheden hoger, dan geldt het nieuwe.
- 2) Er wordt uitgegaan van een aangepaste referteperiode over 2 jaar (1-1-2011 t/m 1-1-2012). Als het nieuwe maximum aantal eenheden lager is dan het eerder meegedeelde maximum, dan blijft het eerder meegedeelde maximum gelden. Is het nieuwe maximum aantal eenheden hoger, dan geldt het nieuwe

3) Het lagere maximum over dit jaar laten vallen.

Alle advocaten meedelen dat het lager maximum voor dit jaar niet geldt en pas vanaf volgend jaar gaat gelden.

Onderwerp: maximum aantal toevoegingseenheden in 2013

Geachte heer, mevrouw,

De Raad voor Rechtsbijstand heeft u meegedeeld dat voor u voor 2013 een lager maximum aantal toevoegingseenheden geldt dan 250.

Adviezen Commissie voor Bezwaar Raad voor Rechtsbijstand

Een aantal advocaten aan wie is meegedeeld dat voor hen voor 2013 een lager maximum aantal toevoegingseenheden geldt dan 250 heeft daartegen bezwaar gemaakt.

Op 8 juli 2013 heeft de Commissie voor Bezwaar het bestuur van de Raad een aantal adviezen over ingediende bezwaarschriften uitgebracht.

De commissie heeft overwogen dat de Raad, door niet alleen het aantal afgegeven toevoegingen in aanmerking te nemen, maar ook het aantal te declareren uren (punten) dat in deze zaken wordt verricht te betrekken bij de vaststelling van het maximum aantal punten per jaar, voor ogen heeft gehad een evenwichtiger regeling te treffen. Gelet op het doel van de regeling, te weten het behoud van kwaliteit van de rechtsbijstand in toevoegingszaken, was de Raad volgens de commissie bevoegd artikel 5 van de inschrijvingsvoorwaarden aan te vullen met de bepaling onder f.

Ook overwoog de commissie dat het aantal van 2000 uren waarmee is gerekend ruim boven de algemeen geldende kwaliteitsnorm ligt en voldoende ruimte laat voor de praktijk. Bij toepassing van de regeling hoeft dan ook geen rekening te worden gehouden met zaken die zijn overgenomen van andere advocaten. De Raad heeft volgens de commissie alle belangen in aanmerking nemend vanuit oogpunt van doelmatigheid niet onbegrijpelijk gekozen voor een eenvoudig uitvoerbare regeling.

De commissie overwoog ook dat de Raad advocaten een redelijke termijn heeft gegeven om hun praktijk aan te passen.

Door echter te kiezen voor een referentieperiode 1 september 2010 -1 september 2012 heeft de Raad gekozen voor een referentieperiode die (deels) ligt voor bekendmaking van de nieuwe regeling op 22 december 2011. Advocaten konden volgens de commissie pas vanaf die datum rekening houden met het gegeven dat het aantal gedeclareerde punten van invloed kan zijn op het aantal toevoegingen per jaar. Dat is volgens de commissie in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Het staat de Raad volgens de commissie voor de toekomst wel vrij een referentieperiode voorafgaand aan de daadwerkelijke periode van toevoegingen te hanteren.

Beslissing bestuur Raad voor Rechtsbijstand

Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand heeft op basis van de door de commissie uitgebrachte adviezen tot het volgende besloten:

- de door bezwaarden ingediende bezwaarschriften worden gegrond verklaard. Voor 2013 geldt het standaard maximum van 250 eenheden en wordt geen toepassing gegeven aan het bepaalde in artikel 5 onder f.
- ook als een advocaat met een lager maximum geen bezwaar heeft gemaakt, komt de Raad hem/haar tegemoet en geldt het algemeen maximum van 250 eenheden.
- voor 2014 wordt artikel 5 onder f wel toegepast. Voor dat jaar geldt de referentieperiode 1 januari 2012-1 januari 2014. Advocaten die in die periode -

over twee jaar gemiddeld genomen- meer dan 2000 punten hebben gedeclareerd krijgen voor 2014 wel een lager maximum.

Wij vertrouwen erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Eerder aan u over de 2000 punten regeling verzonden eerste kennisgevingen en voornemens met betrekking tot het lagere maximum aantal toevoegingseenheden komen met deze brief te vervallen.

Met vriendelijke groet,

P.J.M. van den Biggelaar
directeur Stelsel

Artikel I. Veelgestelde vragen 2000 puntenregeling

Een aantal advocaten heeft vragen gesteld over de nieuwe regeling in de inschrijfvoorwaarden. Daarin staat dat het maximaal aantal punten dat kan worden gedeclareerd is begrensd op 2000. Lees de antwoorden op de meest gestelde vragen over dit onderwerp.

Achtergrondinformatie

- [Nieuwsbericht 'Belangrijkste wijzigingen in inschrijfvoorwaarden advocaten' in e-nieuwsbrief van 19 januari](#)
- [Inschrijfvoorwaarden advocaten](#) (pdf)
- De 2000 puntenregeling staat genoemd in artikel 5 d.

Antwoorden op de tien meest gestelde vragen:

1. [Is de 2000 punten regeling een bezuinigingsmaatregel?](#)
2. [Heeft de regeling alleen betrekking op toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011? Gaat het om de uitbetaalde punten of om de punten die bij afgifte op de toevoeging staan?](#)
3. [Het declaratiemoment is altijd ongewis. In het ene jaar kunnen er meerdere declaraties cumuleren dan het andere. Wat doet de Raad dan?](#)
4. [Geldt de regeling voor elke gedeclareerde toevoeging/gedeclareerd punt of alleen voor toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011? Is sprake van overgangsbeleid?](#)
5. [Hoe gaat u mij tussentijds op de hoogte houden van het aantal gedeclareerde punten?](#)
6. [Tellen extra uren mee? Houdt u rekening met bewerkelijke zaken 40 tot 100 orders?](#)
7. [Tellen uren die door kantoorgenoten zijn besteed mee?](#)
8. [Tellen bij een opvolgingstoevoeging de uren die je voorganger heeft gemaakt mee?](#)
9. [Tellen bij de puntentelling ook de punten voor toeslagen mee \(extra zittingen, reistijd, horen getuigen, gerechtelijk vooronderzoek, bewaring\)?](#)
10. [Moeten advocaten die de norm bereiken van de Raad maar een sabbatical nemen in plaats van cliënten bij te staan?](#)

1. Is de 2000 punten regeling een bezuinigingsmaatregel?

Nee. Maximering van het aantal punten heeft niets te maken met een bezuiniging. Van maximering van het aantal punten zal een praktijkregulerende werking uitgaan, met mogelijke implicaties voor het aantal zaken dat een individuele advocaat kan behandelen. De Raad zal natuurlijk wel andere advocaten toevoegen.

In discussies over het maximum aantal toevoegingen (250 eenheden) is naar voren gekomen dat er naast het maximeren van het aantal toevoegingen ook behoefte bestaat aan een plafond aan het aantal te declareren punten, een logische pendant. Beide maxima zijn complementair. Het maximum van 250 eenheden beoogt aan de voorkant te voorkomen dat de advocaat zo veel zaken aanneemt dat de kwaliteit van de te verlenen rechtsbijstand in het geding komt. Als

de grens wordt bereikt, is de advocaat niet meer toevoegbaar en behoort hij cliënten naar een andere advocaat te verwijzen.

Het stellen van een maximum aan de voorkant voorkomt niet dat sommige advocaten hoge aantallen uren declareren. Om die reden wordt ook aan de achterkant een vorm van bewaking toegepast. Dit laatste leidt er overigens niet toe dat de noodzaak om aan de voorkant een maximum te stellen vervalst.

De maximumnorm van 250 eenheden is door de rechter aanvaard. Uitgaande van een gemiddelde tijdsbesteding van 7 uur per toevoeging corresponderen 250 toevoegingseenheden met 1750 declarabele uren. Door het maximum aantal te vergoeden punten nu op 2000 te stellen, worden uitschieters begrensd. Gebleken is immers dat deze uitschieters niet uit te sluiten zijn door het aan de voorkant maximeren van het aantal toevoegingen.

[boven](#)

2. Heeft de regeling alleen betrekking op toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011? Gaat het om de uitbetaalde punten of om de punten die bij afgifte op de toevoeging staan?

De regeling geldt voor alle toevoegingen, ongeacht de datum van afgifte.

Bij de 2000 punten telling gaat het om het aantal punten dat de Raad bij vaststelling van de vergoeding aan de zaak toekent en niet om het forfait dat vooraf bij de toevoeging als indicatie is meegegeven.

[boven](#)

3. Het declaratiemoment is altijd ongewis. In het ene jaar kunnen er meerdere declaraties cumuleren dan het andere. Wat doet de Raad dan?

Het declaratiemoment is inderdaad ongewis, maar aangenomen mag worden dat in de praktijk wel sprake zal zijn van een zekere uitmiddeling. Indien er aantoonbaar sprake is van een grote discrepantie tussen afgegeven en gedeclareerde toevoegingen kan een middelingsregeling over twee jaar (2010 en 2011) plaatsvinden waarbij het gezamenlijk plafond over deze twee jaren 4000 punten bedraagt.

[boven](#)

4. Geldt de regeling voor elke gedeclareerde toevoeging/gedeclareerd punt of alleen voor toevoegingen afgegeven na 1 januari 2011? Is sprake van overgangsbeleid?

Het beleid geldt voor alle toevoegingen. Advocaten die veronderstellen in de problemen te komen zijn daarom in de gelegenheid gesteld dit aan de afdeling financiën en beheer voor te leggen. Hiervoor is al op de middelingsregeling ingegaan, die een oplossing kan bieden indien een advocaat zaken niet heeft gedeclareerd die op de plank zijn blijven liggen. De Raad heeft de Orde uitgenodigd om advocaat-leden voor te dragen voor een te vormen adviescommissie. Deze zal het bestuur van de Raad advies uitbrengen over de vraag of en op welke wijze tijdelijk aan knelpunten in individuele gevallen tegemoet moet worden gekomen.

[boven](#)

5. Hoe gaat u mij tussentijds op de hoogte houden van het aantal gedeclareerde punten?

Wij gaan ervan uit dat advocaten voor wie de regeling van belang is zelf hun gedeclareerde

tijd in de gaten houden. De Raad zal waarschuwen bij bereiken 1700 punten grens. Advocaten die in 2010 de grens hebben bereikt, krijgen daarvan in april ook al een bericht.

[boven](#)

6. Tellen extra uren mee? Houdt u rekening met bewerkelijke zaken 40 tot 100 orders?

Ja. De punten die zijn vastgesteld voor extra uren tellen mee. Ook in een exu-zaak zal regelmatig tussentijds worden gedeclareerd. Problemen met het ophopen van uren zullen zich dan ook niet vaak voordoen. De Raad staat in exu-zaken soms toe met meer advocaten aan een zaak te werken. De Raad kan daarom in specifieke gevallen (uren tweede advocaat meetellen is kennelijk zeer onredelijk) een uitzondering maken. Vereiste daarvoor is dat het moet gaan om zaken met hoge urenaantallen.

[boven](#)

7. Tellen uren die door kantoorgenoten zijn besteed mee?

Volgens de inschrijvingsvoorwaarden zijn uren van kantoorgenoten bij in geval van waarneming declarabel. Verder staat de Raad in exu-zaken soms toe met meer advocaten aan een zaak te werken. In andere gevallen zou het declareren van uren van kantoorgenoten niet aan de orde moeten zijn. De Raad kan de uren in een zaak niet op meerdere advocaten registreren. Het huidige uitgangspunt dat de toegevoegde advocaat persoonlijk bijstand aan de cliënt levert, staat daar aan in de weg. Het werken in toevoegingzaken van andere advocaten, kan samenhangen met een hoge case-load. Door de gekozen normering zullen advocaten hier anders mee om moeten gaan.

[boven](#)

8. Tellen bij een opvolgingstoevoeging de uren die je voorganger heeft gemaakt mee?

Uren die een voorganger heeft gemaakt tellen mee bij opvolgende advocaat. De Raad kan bij bewaking van de 2000 puntengrens geen rekening houden met specifieke situaties van overname. Daarbij geldt dat ook het spiegelbeeldige voor komt, namelijk dat de advocaat tijd vergoed krijgt via de opvolgend advocaat, zonder dat de punten bij hem/haarzelf meetellen. Aangenomen mag worden dat dit zich in de praktijk min of meer zal uitmiddelen. De Raad kan in specifieke gevallen (meetellen is kennelijk zeer onredelijk) een uitzondering maken. Vereiste daarvoor is dat het moet gaan om zaken met bijzondere hoge urenaantallen, waarbij overname niet het gevolg van is van acquisitie.

[boven](#)

9. Tellen bij de puntentelling ook de punten voor toeslagen mee (extra zittingen, reistijd, horen getuigen, gerechtelijk vooronderzoek, bewaring)?

Toeslagen zijn bewust meegenomen omdat ze een opwaartse correctie vormen op de tijd die forfaitaire wordt vastgesteld. De Raad kan zich voorstellen dat mogelijk niet in iedere concrete zaak de toeslag in verhouding staat tot de daaraan bestede tijd, maar algemeen gesproken corresponderen toeslagen met een extra tijdsbesteding.

[boven](#)

10. Moeten advocaten die de norm bereiken van de Raad maar een sabbatical nemen in plaats van cliënten bij te staan?

Over de norm van 2000 punten heeft overleg met advocaten plaatsgevonden. Uit regelmatige contacten met advocaten bleek ons dat een aantal van 2000 punten als erg hoog wordt gezien. Er zijn dan ook genoeg advocaten die zeggen dat met een norm van 2000 uur het plafond nog altijd hoog wordt gelegd. Het feit dat slechts 1 % van alle advocaten dit plafond bereikt toont ook aan hoe hoog de lat hier ligt.

Van maximering van het aantal punten zal een praktijkregulerende werking uitgaan, met implicaties voor het aantal zaken dat een advocaat behandelt, kantoorwerkwijzen en het aantal cliënten dat een advocaat helpt. Dat is niet anders dan bij het maximeren van aantal toevoegingen. Wij realiseren ons deze consequenties en de aanpassingen die daaruit voortvloeien voor de advocatuur terdege, maar het is niet aan de Raad om aan advocaten voor te schrijven hoe zij zich op de nieuwe norm in zullen stellen.

Van: Art. 5.1.2.e
Aan: Art. 5.1.2.e
Onderwerp: Kamervragen
Datum: vrijdag 22 juli 2016 11:23:24
Bijlagen: [Brief - Beantwoording Kamervragen verlagen maximumvergoeding voor sociale advocatuur naar 900 punten.docx](#)

Art. 5.1.2.e

V&J stelt twee vragen ihkv de beantwoording van de kamervragen van Van Nispen over het vermeende subsidieplafond.

Kun jij dit beantwoorden?

Antwoord op vraag 3

Op grond van de inschrijvingsvoorwaarden van de raad voor rechtsbijstand kan een advocaat

jaarlijks niet meer dan 250 toevoegingen aanvragen. ^[1] Als een advocaat binnen een jaar meer dan 2000 punten declareert, oftewel deze grens overschrijdt bij het vaststellen van toevoegingen, wordt het aantal toevoegingen dat het opvolgende jaar kan worden verleend

lager vastgesteld. ^[2] In 2015 hebben 58 rechtsbijstandverleners de grens van 2000 punten overschreden. Bij deze 58 rechtsbijstandverleners ^[KdJ1] is daarom het aantal toevoegingen, na uitmiddeling van het aantal punten over twee jaar, naar beneden bijgesteld. Zoals uit antwoord 2 blijkt heeft dit voor rechtsbijstandverleners die meerdere bewerkelijke zaken behandelen echter geen effect. ^[KdJ2]

Voor de volledigheid voeg ik ook de vragen en voorgestelde antwoorden bij.

Dank

Art. 5.1.2.e

^[1] Zie noot 1.

^[2] Na een uitmiddeling over twee jaar.

^[KdJ1] Raad, zijn er uitzonderingen mogelijk op de 2000-punten regel? Ik hoorde dat dat zo zou zijn voor asiel?

^[KdJ2] Raad, zijn er nog andere gevolgen van het overschrijden van de 2000-grens? Volgens mij wordt er ook melding gedaan bij de deken?

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 30 juni 2016
Onderwerp Beantwoording Kamervragen verlagen maximumvergoeding voor
sociale advocatuur naar 900 punten

Ons kenmerk
778963

Uw kenmerk
2016Z13242

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brief van 28 juni 2016 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van het lid Van Nispen (SP) over het verlagen van de maximumvergoeding voor sociale advocatuur naar 900 punten worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

2016Z13242

Vragen van het lid Van Nispen (SP) aan de minister van Veiligheid en Justitie over het verlagen van de maximumvergoeding voor sociale advocatuur naar 900 punten (ingezonden 28 juni 2016)

1

Bent u, na verschillende enquêtes onder de sociale advocatuur 1) en de geuite kritiek tijdens een rondetafelgesprek over het rapport van de commissie-Wolfsen d.d. 22 juni 2016, nog steeds van plan om de maximumvergoeding naar 900 punten bij te stellen? Zo ja, waarom?

Antwoord op vraag 1

Ja. Ik wil een wijziging van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) voorstellen die het mogelijk maakt het aantal uren of punten waarvoor een rechtsbijstandverlener wordt toegevoegd te beperken. Ik ben van mening dat deze begrenzing vanuit het belang van het stelsel en de rechtzoekende een toegevoegde waarde heeft en kan worden gerealiseerd zonder dat dit ten koste gaat van het aanbod van voldoende gekwalificeerde rechtsbijstandverleners. Daarom wil ik een maximumvergoeding ter grootte van 900 punten respectievelijk 1520 punten (bij bewerkelijke zaken) introduceren, waarop zover noodzakelijk uitzonderingen gemaakt kunnen worden.

2

Wat is volgens u de meerwaarde én de noodzaak om de huidige maximumvergoeding van 2000 punten fors te verlagen naar 900 punten?

Antwoord op vraag 2

Allereerst is er nu geen maximumvergoeding van 2000 punten. Wel geeft de Wrb de raad voor rechtsbijstand de mogelijkheid om het aantal zaken waarvoor een advocaat wordt toegevoegd te beperken. In zijn inschrijvingsvoorwaarden heeft de raad bepaald dat aan een advocaat niet meer dan 250 toevoegingen¹ op jaarbasis worden verleend. Daarbij geldt dat wanneer een rechtsbijstandverlener binnen een jaar meer dan 2000 punten declareert het maximale aantal toevoegingen het opvolgende jaar naar beneden wordt bijgesteld. In zoverre is er dus een indirect effect van het declareren van meer dan 2000 punten. Daarbij is echter relevant dat een advocaat die (meerdere bewerkelijke) zaken behandelt, meestal niet aan de 250 toevoegingen komt. Dit maakt het mogelijk dat jaarlijks meer dan 2000 punten worden gedeclareerd zonder dat dit consequenties heeft. Dit verklaart ook de cijfers op pagina 77 van het rapport van de commissie-Wolfsen, waaruit bijvoorbeeld blijkt dat een advocaat drie jaar achtereenvolgens jaarlijks meer dan € 500.000,- aan vergoedingen in het stelsel heeft verdiend². Ik vind dit een ongewenste situatie, omdat zo een hoge declaratie niet past bij de publieke herkomst van de gelden maar vooral omdat de kwaliteit bij dit volume aan declarabele uren in het gedrang komt.

¹ De beperking geldt ten aanzien van zogenaamde eenheden. Een toevoeging van meer dan 6 punten staat voor één eenheid, terwijl een lichte adviestoevoeging staat voor 0,33 eenheid. De maximering op 250 eenheden staat daarom voor ca. 1500-2000 punten. Echter, uren besteed aan bewerkelijke zaken zijn geen 'zaak' als zodanig en tellen dan ook niet als eenheid. In deze beantwoording wordt voor de leesbaarheid niet gesproken over eenheden maar over toevoegingen.

² Dit is uiteraard niet vergelijkbaar met het inkomen, hierover later meer.

Vanwege de tekortkoming dat het declareren van extra uren niet op een goede wijze kan worden beperkt, wil ik de Wrb zodanig aanpassen dat niet enkel het aantal zaken kan worden beperkt maar ook het aantal punten. Daarnaast wil ik het aantal uren beperken tot 900 omdat ik een gemengde praktijk een gezonde bedrijfsvoering vind. Wanneer rechtsbijstandverleners in het stelsel ook andere rechtzoekenden bedienen zijn zij niet volledig afhankelijk van het aanbod van het stelsel. Bij een verminderd beroep op de Wrb of een grotere filterwerking van de eerste lijn zijn zij in hun bedrijfsvoering flexibeler en kunnen zij meer inzetten op betalende klanten. Daarnaast kan een gemengde praktijk een kwaliteitsimpuls brengen, doordat in dat geval de rechtsvragen waar de rechtsbijstandverlener (binnen zijn specialisatiegebied) mee te maken heeft diverser van aard zijn. Het voeren van een gemengde praktijk spoort rechtsbijstandverleners extra aan tot het leveren van kwalitatief goed werk, doordat rechtzoekenden die zelf de volledige kosten van hun rechtsbijstandverlener moeten betalen zich in een sterkere positie zullen voelen om waar voor hun geld te eisen. De huidige relatie tussen rechtsbijstandverlener en de rechtzoekende die rechtsbijstand ontvangt op basis van een toevoeging wordt in economisch opzicht gekenmerkt door een beperkte wederkerigheid: de rechtzoekende betaalt de rechtsbijstandverlener slechts de eigen bijdrage. Deze wederkerigheid verdwijnt nu ik het voornemen heb de inning van de eigen bijdrage bij de raad voor rechtsbijstand te beleggen. Het kwaliteitsrisico dat hierdoor ontstaat wordt tegengegaan door de gemengde praktijk als uitgangspunt te nemen.

Conform het advies van de commissie-Wolfsen sta ik daarom een gemengde praktijk voor. Daarbij volg ik het advies van de commissie dat een gezonde praktijk tenminste 25 procent van de omzet met reguliere klanten verwerft. Uitgaande van 1200 declarabele uren op jaarbasis (hierover later meer) brengt dit een maximaal aantal subsidiabele uren van 900 met zich mee. Dit kan ook bijdragen aan het eerlijker verdelen van het werk. Nu gaat 23 procent van de subsidie naar 5 procent van de advocaten. Een betere spreiding van het subsidiebudget is daarom niet alleen eerlijker, maar ook goed voor het stelsel. Bijvoorbeeld als er zo meer advocaten komen die ervaring hebben met complexe strafzaken.

U hebt in de kabinetsreactie kunnen lezen dat de maximering op 900 punten geen absolute is. Ten eerste wil ik voor rechtsbijstandverleners die bewerkelijke zaken behandelen een hogere grens van 1520 punten hanteren. Daarnaast kunnen er uitzonderingen gemaakt worden voor situaties waarin het vasthouden aan de cap niet in het belang is van de rechtzoekende. Bijvoorbeeld als dit ten koste zal gaan van bepaalde specialisaties. Het asielrecht kan worden genoemd als specialisatie waarbij geen betalende klanten kunnen worden gevonden. Overigens combineren veel advocaten in het stelsel succesvol twee specialismes, waarbij een van deze wel betalende klanten kent. Een ander voorbeeld van een aanleiding om een uitzondering te maken op de cap is een beperkte regionale spreiding van rechtsbijstandverleners met een bepaald specialisme.

Ook om andere redenen dan het voorstaan van een gemengde praktijkvoering vind ik de huidige grens van 250 eenheden, die kan staan voor 1500-2000 punten, te hoog. Deze hoge grens kan ten koste gaan van de kwaliteit die in het stelsel moet worden geboden. Niet voor niets hanteren veel advocatenkantoren een target van 1200 tot 1300 declarabele uren. Zeker met het oog op andere werkzaamheden van een advocaat, zoals acquisitie en scholing, is een hoger target niet realistisch of kan ten koste gaan van de kwaliteit.

3

**Hoeveel advocaten overschrijden jaarlijks de grens van 2000 punten?
Hoe wordt daarmee omgegaan?**

Antwoord op vraag 3

Op grond van de inschrijvingsvoorwaarden van de raad voor rechtsbijstand kan een advocaat jaarlijks niet meer dan 250 toevoegingen aanvragen.³ Als een advocaat binnen een jaar meer dan 2000 punten declareert, oftewel deze grens overschrijdt bij het vaststellen van toevoegingen, wordt het aantal toevoegingen dat het opvolgende jaar kan worden verleend lager vastgesteld.⁴ In 2015 hebben 58 rechtsbijstandverleners de grens van 2000 punten overschreden. Bij deze 58 rechtsbijstandverleners is daarom het aantal toevoegingen, na uitmiddeling van het aantal punten over twee jaar, naar beneden bijgesteld. Zoals uit antwoord 2 blijkt heeft dit voor rechtsbijstandverleners die meerdere bewerkelijke zaken behandelen echter geen effect.

4

Hoe realistisch acht u de aanname van de commissie-Wolfsen dat een sociaal advocaat 36 uur per week werkt voor zijn of haar cliënten? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord op vraag 4

Ik wil verduidelijken dat een werkweek van 36 uur geen zelfstandige norm is maar een uitgangspunt is geweest bij bepaalde berekeningen.

Voor de berekening van het punttarief heeft de commissie-Wolfsen met een 36-urige werkweek gerekend om de vergelijking met een ambtelijke schaal 12 te maken. Om met de rijksoverheid vergelijkbare arbeidsvoorwaarden te creëren moet met een werkweek van 36 uur een inkomen dat vergelijkbaar is met een ambtelijke schaal 12 kunnen worden bereikt. Als een rechtsbijstandverlener een 40-urige werkweek moet kennen om het inkomen te bereiken, zou er geen sprake zijn van een eerlijke vergelijking. Daarnaast zijn de vaste kosten verdeeld over 1200 declarabele uren. Dit aantal is gebaseerd op een 36-urige werkweek. Voor beide elementen geldt dat deze bij de berekening van het punttarief een opdrijvend effect hebben gehad. Om één lijn te trekken is bij het bepalen van het aantal declarabele uren ook gerekend met 36 werkuren in de week. Dit levert een aantal van 1200 declarabele uren op jaarbasis op. Dat wijkt niet veel af van wat het aantal declarabele uren dat de praktijk is in de commerciële praktijk. Veel middelgrote en kleinere kantoren werken met een target van 1200 tot 1300 uren op jaarbasis.

Overigens is het een advocaat niet verboden om meer dan 36 uur te werken. Het is alleen zo dat boven de 900 uur in principe niet meer wordt gesubsidieerd. Een advocaat zal dit moeten aanvullen met werk voor betalende klanten.

5

Op welke wijze is bij het verlagen van de maximumvergoeding tevens rekening gehouden met het feit dat dit niet ook betekent dat het aantal cliënten dat recht heeft op gefinancierde rechtsbijstand zal dalen en een

³ Zie noot 1.

⁴ Na een uitmiddeling over twee jaar.

advocaat daar dus geen invloed op heeft? Kunt u uw antwoord toelichten?

11

Wat is het bedrag dat u verwacht te kunnen besparen door de verlaging van de maximumvergoeding? Kunt u uw antwoord cijfermatig onderbouwen?

12

Deelt u de mening dat een lagere maximumvergoeding uiteindelijk meer zal kosten dan dat het eventueel op zou moeten leveren? Kunt u uw antwoord uitgebreid toelichten?

13

Deelt u de mening dat een voorziening voor advocaten, voor wie 900 punten niet toereikend is, alleen maar zal leiden tot meer onnodige administratieve rompslomp voor zowel betreffende advocaat als de Raad voor Rechtsbijstand? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5, 11, 12 en 13

Zoals ik hiervoor heb uiteengezet is het maximeren van het aantal subsidiabele uren een kwaliteitsmaatregel. Het doel hiervan is niet de vraag naar gesubsidieerde rechtsbijstand te laten afnemen. Een rechtzoekende zal, wanneer de eerst door hem benaderde rechtsbijstandverlener reeds het subsidieplafond heeft bereikt, een andere rechtsbijstandverlener moeten zoeken. Dit zal in de regel geen problemen opleveren omdat, zoals ook in de kabinetsreactie is verwoord, er in het stelsel een ruim aanbod is van rechtsbijstandverleners. Dit blijkt ook uit het gegeven dat momenteel slechts 13 procent van de ingeschreven rechtsbijstandverleners meer werk verrichten dan wat gelijk staat aan 900 punten. De commissie-Wolfsen heeft becijferd dat bij een subsidieplafond van 900 uur er in het stelsel op basis van volume werk is voor ca. 3570 rechtsbijstandverleners. Dit terwijl er in 2015 8206 rechtsbijstandverleners waren ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand. Er is dus meer dan voldoende aanbod van rechtsbijstandverleners in het stelsel en meer dan voldoende absorptievermogen voor het subsidieplafond. Ik wil daarbij gelijk de kanttekening maken dat dit niet betekent dat voor alle specialisaties of regio's hetzelfde geldt. Daarom krijgt de raad voor rechtsbijstand de mogelijkheid om vanuit het belang van de toegankelijkheid van het recht uitzonderingen te maken op het subsidieplafond. Ik voorzie daarbij geen onnodige rompslomp. Als er sprake is van een continue of vergelijkbare situatie kan een dergelijke uitzondering ook voor een langere periode of voor een grote groep rechtsbijstandverleners worden gemaakt.

Ondanks dat het niet de bedoeling of de verwachting is om de vraag naar gesubsidieerde rechtsbijstand te laten afnemen, ga ik er van uit dat het subsidieplafond zal leiden tot een geringe afname van het aantal toevoegingen. Ik ga uit van een afname van 5 procent van de werkzaamheden boven de 900 uren, wat gelijk staat aan een besparing van ca. € 2 miljoen. De maatregel zal waarschijnlijk zorgen voor een lichte stijging van de uitvoeringskosten aan de zijde van de raad voor rechtsbijstand.

Hoe realistisch is het voor zeer gespecialiseerde sociaal advocaten en voor sociaal advocaten, van wie de cliëntèle doorgaans in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand (bijvoorbeeld strafrecht en asiel), om 25% van de tijd te besteden aan commerciële zaken? Welke gevolgen heeft dit voor de kwaliteit van de behandeling van de zaken als dit bijvoorbeeld betekent dat er minder tijd kan worden besteed aan toevoegingen en dus aan de verschillende specialismes, ook binnen een rechtsgebied?

Antwoord op vraag 6

Het is niet binnen alle specialisaties mogelijk om voldoende klanten aan te trekken die niet onder het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand vallen. Het strafrecht is hier een goed voorbeeld van. Bij het merendeel van de zaken binnen het strafrecht is er sprake van een ambtshalve toevoeging of komt de verdachte op basis van het inkomen en vermogen in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand. De meeste advocaten zijn echter werkzaam binnen meerdere specialisaties. Een advocaat die strafrechtzaken doet, is vaak ook actief binnen het personen- en familierecht of doet andere privaatrechtelijke zaken. Binnen die rechtsgebieden zijn meer betalende klanten te vinden. Een substantiële groep advocaten is op meer dan vijf rechtsgebieden actief. Het kabinet wil dat de raad voor rechtsbijstand zijn inschrijvingsvoorwaarden aanscherpt, waardoor deze advocaten worden gedwongen zich meer te specialiseren in een rechtsgebied dan in een doelgroep. Een combinatie van rechtsgebieden zal echter, in beperktere mate, mogelijk blijven. Ik ben er van overtuigd dat de meerderheid van de 13 procent advocaten die nu meer dan 900 uren op jaarbasis declareren, het zal lukken om ook betalende klanten aan te trekken. Voor die gevallen waarin dat niet mogelijk is, kan de raad voor rechtsbijstand uitzonderingen maken. Het invoeren van het subsidieplafond heeft, naast het stimuleren van een gemengde praktijk, juist als doel het bevorderen van de kwaliteit.

7

Wat gebeurt er als een advocaat aan de 900 puntengrens zit, met name waar het gaat om de specialisaties? Wordt dan verwacht dat deze zijn of haar cliënten doorverwijst naar een ander en dus de behandeling van de zaak per direct stillet? Welke consequenties heeft dit voor de kwaliteit van de behandeling en voor het belang van een rechtzoekende?

Antwoord op vraag 7

Het subsidieplafond moet nog nader worden uitgewerkt. Zo moet nog een keuze worden gemaakt tussen het hanteren van de cap bij afgegeven toevoegingen of bij vastgestelde toevoegingen. Ik zie, in navolging van wat de commissie-Wolfsen in het rapport heeft opgenomen, in ieder geval niet voor mij dat een rechtzoekende lopende een toevoeging of procedure een andere rechtsbijstandverlener dient te zoeken wanneer de 900-puntengrens wordt bereikt. Wanneer een rechtzoekende een nieuwe zaak heeft zal een rechtsbijstandverlener wanneer deze het subsidieplafond heeft bereikt inderdaad naar een ander moeten doorverwijzen.

8

In hoeverre is bij het bepalen van de maximumvergoeding en de werkverdeling 25% - 75% rekening gehouden met het daadwerkelijke

inkomen van een sociaal advocaat? Kunt u daarbij aangeven wat volgens u de omzet is en wat het inkomen?

9

Kunt u reageren op de stellingname van verschillende sociaal advocaten dat bij een maximumvergoeding van 900 punten onvoldoende of zelfs geen rekening is gehouden met de nog van de omzet af te trekken kantoorkosten, jaarlijkse verplichte opleidingskosten, accountantskosten, vervoerskosten, verzekeringskosten, pensioenkosten, kosten voor tuchtrecht en toezicht en contributies bij specialisatieverenigingen en de Advocatenorde, etcetera? Kunt u uw antwoord tevens cijfermatig onderbouwen?

10

Waarom bent u van mening dat een sociaal advocaat hetzelfde moet verdienen als een ambtenaar in schaal 12, terwijl een ambtenaar in schaal 12 geen rekening hoeft te houden met de aftrek van de kosten zoals genoemd in vraag 9?

Antwoord op vraag 8, 9 en 10

Er is rekening gehouden met de genoemde posten bij het bepalen van het punttarief.

Het punttarief is te vergelijken met de kostprijs van een rechtsbijstandverlener per uur. Het punttarief moet ruimte bieden voor een adequaat inkomen dat recht doet aan het niveau van de werkzaamheden. Daarnaast moet het punttarief recht doen aan de kosten die samenhangen met onder meer het houden van een kantoor, een goede ondersteuning en scholing. Het kabinet is van mening dat een punttarief van € 102,41 daar aan voldoet, maar zal het huidige punttarief van € 105,61 niet verlagen. Hieronder wordt uiteengezet op welke wijze het punttarief is berekend.

Sinds enkele jaren worden de werkzaamheden van een advocaat in het stelsel voor het bepalen van de vergoeding vergeleken met de ambtelijke schalen 11 en 12. Er wordt dan ook beoogd met het niveau van de vergoedingen een vergelijkbaar inkomen te kunnen verwerven. Omdat het inkomen van de ambtelijke schalen 11 en 12 uiteenloopt, kiest het kabinet er nu voor om het inkomen te vergelijken met de ambtelijke schaal 12, binnen de tiende trede.⁵ Het netto inkomen van een rijksambtenaar in schaal 12, periodiek 10, inclusief vakantiegeld en dertiende maand bedroeg begin 2015 € 41.500,-.

Voor de berekening van het punttarief is uitgegaan van een aantal van 1200 declarabele uren op jaarbasis, behorende bij een 36-urige werkweek. Er is gekozen om te rekenen met een 36-urige werkweek omdat dit overeenkomt met de arbeidsvoorwaarden van een rijksambtenaar. Uitgaan van een 40-urige werkweek zou geen eerlijke vergelijking opleveren, omdat dan meer uren moet worden gewerkt om aan een inkomen op schaal 12 te komen. Dat wordt gerekend met een 36-urige werkweek is ook van belang voor de toerekening van de bedrijfslasten, deze worden over 1200 uren verdeeld. Rekenen met een 40-urige werkweek en dus ook met een groter aantal declarabele uren zou het punttarief verlagen omdat de bedrijfslasten over meer uren kunnen worden verdeeld.

⁵ Periodiek 10 staat in beginsel gelijk aan tien jaar werkervaring op het betreffende niveau.

Na aftrek van vakantiedagen, ziekte­dagen, feest­dagen en studie­dagen levert een 36-urige werkweek 1500 werk­bare uren op. Het moge bekend zijn dat niet alle gewerkte uren van een rechtsbijstandverlener declarabel zijn. Er is ook tijd nodig voor zaken als acquisitie, scholing en organisatie van het kantoor. In een onderzoek van Deloitte⁶ wordt voor de sociale advocatuur uitgegaan van 20 procent niet-declarabele uren binnen de werk­bare uren. Zo komt men op een totaal van 1200 declarabele uren. Ook een andere in de branche gebruikelijke norm, namelijk dat het aantal declarabele uren ca. 60 procent is van het totaal aantal uren, leidt niet tot een hoger aantal declarabele uren⁷. Overigens zou uitgaan van een 40-urige werkweek met de norm van Deloitte leiden tot een totaal van 1280 declarabele uren, een aantal dat zeer gebruikelijk is binnen de branche. Het rekenen met een hoger aantal declarabele uren zou een lager punttarief opleveren.

Een rechtsbijstandverlener heeft te maken met diverse kostenposten. Ten eerste zijn er kantoorkosten, zoals de huur van een kantoor, inventaris, ICT en informatievoorziening. Ook worden er kosten voor ondersteunend personeel gemaakt. Daarnaast zijn er specifieke kostenposten voor advocaten, zoals lidmaatschappen van specialisatieverenigingen en beroepsvereniging, abonnementen op vakliteratuur en (verplichte) scholing. Ook moet een advocaat kosten maken voor een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Meerdere kostenposten zijn verplicht, maar er zijn ook kosten die afhankelijk zijn van keuzes van de rechtsbijstandverlener. In het eerder genoemde rapport komt Deloitte uit op een gemiddelde van 42 procent aan kosten. Dit komt overeen met een verstandige inrichting van de bedrijfsvoering. Daarom wordt gerekend met 42 cent aan bedrijfskosten per euro omzet.

Naast de bedrijfskosten maakt een rechtsbijstandverlener ook kosten voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering en een pensioenvoorziening. Voor de kosten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering is gerekend met een bedrag van € 5.775,- en voor de pensioenvoorziening is uitgegaan van 12 % van het resultaat uit bedrijfsuitoefening vóór verzekering en pensioen. Uiteraard kunnen deze bedragen op basis van individuele contracten die rechtsbijstandverleners sluiten afwijken, maar deze bedragen geven een goede indicatie van de kosten. Tot slot moet een rechtsbijstandverlener inkomstenbelasting betalen over zijn belastbaar inkomen.

De juridische vorm van de onderneming van de rechtsbijstandverlener is van invloed op onder meer af te dragen premies, te betalen belastingen en belastingfaciliteiten. In de berekening van het punttarief is er van uitgegaan dat de rechtsbijstandsverlener als zelfstandige winst uit onderneming geniet. Uiteraard zijn er andere rechtsvormen denkbaar die effect kunnen hebben op het inkomen dat een rechtsbijstandverlener in het stelsel kan verdienen. Uit het eerder aangehaalde onderzoek van Deloitte, waarin wordt gesteld dat de onderzochte kantoren representatief zijn voor de sector, genieten bij vier van de vijf onderzochte kantoren de rechtsbijstandsverleners als zelfstandige winst uit onderneming. Voor advocaten die hun werkzaamheden in een BV uitoefenen is de

⁶ Deloitte 2013, *De zaak gewonnen, verlies op punten. Onderzoek naar kostprijs en salaris van de advocaten gefinancierde rechtsbijstand*, in opdracht van Nederlandse Orde van Advocaten

⁷ 52 weken maal 36 uur maakt 1872 uur. 60 procent daarvan is 1123 uur.

berekening geen goede indicatie. Het keuze voor de rechtsvorm van een BV zal echter niet direct betekenen dat het netto inkomen lager zal uitvallen.

Om gelet op de bovenstaande uitgangspunten te komen aan een inkomen van € 41.500,- is een punttarief van € 102,41 nodig. Van de onderstaande beknopte rekensom is een gedetailleerde weergave beschikbaar. PWC heeft hiervoor de fiscale informatie geleverd en ook de berekening bekrachtigd.

Omzet	1200 uur * € 102,41	€ 122.890
Kosten	Bedrijfskosten (42 % van €122.890)	- € 51.614
	Arbeidsongeschiktheidsverzekering	- € 5.775
	Pensioenvoorziening (12 % van omzet minus bedrijfskosten)	- € 8.553
Resultaat voor belastingen		€ 56.948
Inkomstenbelasting		- € 12.828
Ziekteverzekeringswet		- € 2.520
Netto inkomsten		€ 41.500

Op basis van deze berekening blijkt dat een punttarief van € 102,41 benodigd is om het inkomen van een rechtsbijstandverlener binnen het stelsel te vergelijken met dat van een rijksambtenaar in schaal 12, trede tien. Dit is nu afgerond op € 102,50. Door middel van indexering zal het punttarief de ontwikkeling van onder meer het prijspeil volgen. Om het inkomen zoveel mogelijk gelijke tred te laten houden met de ontwikkelingen van de ambtenarensalarissen zal het punttarief regelmatig geëvalueerd en zo nodig opnieuw geijkt worden.

Het huidige punttarief is met € 105,61 hoger dan het nieuw berekende tarief. Het huidige tarief zal nu echter niet worden verlaagd. Hierbij is het volgende van belang. In de berekening is uitgegaan van de werking van andere maatregelen die in de kabinetsreactie op het rapport van de commissie-Wolfsen zijn aangekondigd, zoals het laten vervallen van de administratieve vergoeding. Daarnaast is de indexering van de puntvergoeding tot 1 januari 2018 opgeschort. Op dat datum van de inwerkingtreding van de overige relevante maatregelen zal het nieuwe punttarief in het Besluit vergoedingen rechtsbijstand worden verwerkt door het punttarief van € 102,50 te indexeren vanaf 1 januari 2015.

Voor de duidelijkheid: gezien het subsidieplafond van 900 uren zal dit inkomen in de regel niet enkel met gesubsidieerde rechtsbijstand kunnen worden behaald. Wanneer een rechtsbijstandverlener de 900 uren aanvult met commerciële zaken die 300 declarabele vertegenwoordigen met een uurtarief dat overeenkomt met het punttarief is het inkomen van € 41.500,- realiseerbaar.

Ten aanzien van bewerkelijke zaken is de kostprijs van een rechtsbijstandverlener anders en zal een standaardvergoeding van € 93,- per uur worden gehanteerd. Deze vergoeding is lager dan het punttarief omdat het aantal declarabele uren bij bewerkelijke zaken hoger ligt. Er wordt van uitgegaan dat een rechtsbijstandverlener die nagenoeg fulltime bewerkelijke zaken doet 1520 declarabele uren per jaar kan maken. Dit is 95 procent van de 1600 werkbare uren per jaar. In dit geval wordt slechts 5 procent van de uren als niet-declarabel gezien omdat de rechtsbijstandverlener geen acquisitie hoeft te plegen. Ook zal

het aantal cursUSDagen en de tijd die nodig is voor kantoororganisatie in verhouding met het aantal declarabele uren kleiner worden. Tegelijkertijd zullen de bedrijfskosten en de kosten voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering niet hoger worden.

De berekening komt er als volgt uit te zien.

Omzet	1520 uur * € 93,06	€ 141.444
Kosten	Bedrijfskosten	- € 51.614
	Arbeidsongeschiktheidsverzekering	- € 5.775
	Pensioenvoorziening (12 % van omzet minus bedrijfskosten)	- € 10.780
Resultaat voor belastingen		€ 73.275
Inkomstenbelasting		- € 19.756
Ziekteverzekeringswet		- € 2.520
Netto inkomsten		€ 51.000

Wanneer een rechtsbijstandverlener enkel bewerkelijke zaken doet, zal deze op basis van een vergoeding van € 93,- een netto inkomen van € 51.000,- overhouden. Dit is ruim 20 procent meer dan een rechtsbijstandverlener die enkel reguliere zaken doet omdat het aantal declarabele uren hoger ligt. Ook zal het aantal werkbare uren hoger zijn. De commissie-Wolfsen heeft als uitgangspunt gehanteerd dat een rechtsbijstandverlener bij bewerkelijke zaken een inkomen vergelijkbaar met een officier van justitie of een rechter moet kunnen verdienen en heeft de inkomsten daarom vergeleken met het netto inkomen van een rijksambtenaar in schaal 15, dat ca. € 51.000,- bedraagt. Met een subsidieplafond bij bewerkelijke zaken ter grootte van 1520 uur is dit netto inkomen wél met louter gesubsidieerde zaken haalbaar.

14

Welke rol ziet u voor uzelf en uw collega's van andere ministeries gezien de consequenties voor het aantal rechtszaken over de nieuwe jeugdwet, WMO en participatiewet waaruit blijkt dat de overheid een belangrijke bron is voor procedures? 2)

Antwoord op vraag 14

De overheid bepaalt in grote mate de rechten en plichten van burgers. De sociale regelingen die ons land kent om burgers van een bestaansminimum te verzekeren, leiden regelmatig en vaak ook onvermijdelijk tot procedures. Soms zijn dergelijke procedures wel vermijdbaar, een onderwerp waarvoor binnen het kabinet onverminderde aandacht bestaat. Hieraan is onder meer via de wetgevingstoets van de sector wetgevingskwaliteitsbeleid en via het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving handen en voeten gegeven. Meer in het algemeen zullen de gevolgen voor rechtsbijstand een meer permanente inbedding in het wetgevingsproces dienen te krijgen, net als de aandacht voor administratieve lasten. Wanneer een toename van het beroep op de rechterlijke macht dan wel de gefinancierde rechtsbijstand door de uitvoering van voorgenomen wetgeving wordt verwacht, zullen afspraken moeten worden gemaakt met mijn ministerie van VenJ over de financiering daarvan.

15

Bent u gezien voorgaande vragen bereid om de verlaging van de maximumvergoeding naar 900 punten te schrappen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 15

Nee. Ik denk dat de maatregel bijdraagt aan de kwaliteit die rechtsbijstandverleners in het stelsel bieden. De kritiek op deze maatregel komt veelal voort uit casusposities die met de mogelijkheid voor de raad voor rechtsbijstand om uitzonderingen te maken kunnen worden ondervangen.

16

Bent u bereid om alle vragen afzonderlijk en vóór het Algemeen overleg over de gesubsidieerde rechtsbijstand te beantwoorden?

Antwoord op vraag 16

Ja dat ben ik. Ik dank u voor deze mogelijkheid de berekening van het punttarief en het subsidieplafond nader toe te lichten.

- 1) <http://www.mr-online.nl/juridisch-nieuws/30889-enquete-kaalslag-in-sociale-advocatuur> en http://www.advocatenblad.nl/?p=87524&utm_source=Advocatenblad&utm_campaign=2dd2a33edf-Advocatenblad_Nieuwsbrief_23_06_2016&utm_medium=email&utm_term=0_b9f427fd36-2dd2a33edf-165026501
- 2) <http://www.cpb.nl/publicatie/decentralisaties-in-het-sociaal-domein>

	Aantal advocaten met lager maximum
2016	42 (2014 en 2015)
2015	50 (2014 en 2013)
2014 en 2015 gem.	
2014	56 (2013 en 2012)
2014 en 2013 gem.	

Dag Art. 5.1.2.e

Vraag:

Zijn er uitzonderingen mogelijk op de 2000 punten regel? Ik hoorde dat dat zo zou zijn voor asiel?

De 2000 puntenregeling is vastgelegd in artikel 5 sub d van de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand. Daarin is geen mogelijkheid opgenomen om een uitzondering te maken.

In de praktijk wordt wel een uitzondering gemaakt in de volgende situatie. In een zeer beperkt aantal gevallen wordt in (uitzonderlijk) bewerkelijke zaken door de Raad toestemming verleend om met twee advocaten aan 1 zaak te werken. Het gaat dan hooguit om enkele gevallen per jaar. De declaraties in deze zaak worden dan uitbetaald aan de advocaat op wiens naam de toevoeging staat terwijl deze zelf niet alle werkzaamheden heeft verricht. Als een advocaat hier bij de Raad melding van maakt trekt de Raad op diens verzoek en na verificatie het aantal door de andere advocaat jaarlijks gewerkte punten van het totaal van de eerste advocaat af en telt dit op bij het totaal aantal punten van de andere advocaat.

Er geldt geen uitzondering voor asiel.

Vraag:

Zijn er nog andere gevolgen van het overschrijden van de 2000 grens? Volgens mij wordt er ook melding gedaan bij de Deken?

Advocaten ontvangen van de Raad bericht zodra ze gemiddeld over het voorgaande jaar en het lopende jaar meer dan 1900 punten hebben gedeclareerd. Advocaten ontvangen aan het begin van het jaar waarop een lager maximum van toepassing is een brief waarin hen het lagere maximum wordt meegedeeld.

Een kopie van laatstgenoemde brief wordt ook verstuurd naar de Deken in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt, zoals vastgelegd in artikel 5 sub d van de inschrijvingsvoorwaarden. Daarnaast worden de Dekens op grond van de afspraken tussen Raad en Dekens over hun onderlinge informatie uitwisseling geïnformeerd over advocaten die het voorgaande jaar 2000 punten of meer hebben gedeclareerd.

Verder nog de volgende opmerking:

De beantwoording van vraag 3 klopt niet helemaal. In 2015 hadden inderdaad 58 advocaten meer dan 2000 punten gedeclareerd. Omdat in de regeling sprake is van uitmiddeling over 2014 en 2015 is niet voor al deze 58 advocaten het maximum aantal toevoegingseenheden naar beneden bijgesteld. Over 2014 en 2015 hadden slechts 42 advocaten gemiddeld meer dan 2000 punten gedeclareerd. Deze 42 advocaten hebben voor 2016 een lager maximum aantal toevoegingseenheden ontvangen.